

501

PER
Vak 164

E. van

REGELEN EN STAT
VAN DE
HOOFD-CONGREGATIE DER H. MAAGD
TE
R O M E,
EN VAN DE OVERIGE MET HAAR VEREENIGDE
CONGREGATIËN,

(Uit het Latijn);

Voorafgegaan door eene Geschiedkundige Schets
van het ontstaan en de uitbreiding dier Hoofd-Congregatie,
en gevolgd door de
Gebeden en Oefeningen aldaar gebruikelijk,

DOOR

H. J. H. MARIJNEN. S. J.

'S GRAVENHAGE.

T. C. B. TEN HAGEN.

1875.

Liturgische Vereeniging
Aartsbisdom UTRECHT
Volgnummer Bibliotheek

110

IMPRIMATUR.

Hagæ-Comitis.
16 Febr. 1875.

J. J. RIOCHE,
Can. Libr. Cens.

GESCHIEDKUNDIGE SCHETS

van het ontstaan en de uitbreiding
van de Hoofd-Congregatie
der H. Maagd.

Het schijnt in het plan der Goddelijke Voorzienigheid te liggen, dat zij de grootste wereldgebeurtenissen doet geboren worden uit oorzaken, die volgens menschelijke beschouwing, daarvoor te weinig beduidend, te nietig zijn. Vooral met betrekking tot de stichting van Jesus' Kerk, en alles wat wij ter harer uitbreiding, ter harer verheerlijking hebben zien gebeuren, worden letterlijk de woorden van den H. PAULUS (I Cor. I. 27. 28. 29.) be-waarheid: «Het zwakke der wereld heeft God uitverkoren om het sterke te beschamen.... en hetgeen niets is, om hetgeen iets is te niet te doen, opdat geen vleesch roeme voor Zijn aangezicht.» Deze woorden aarzelen wij niet ook toe te passen op de Congregatie der H. Maagd. Als wij haar ontstaan, hare wonderbare verspreiding over de wereld, den magtigen invloed dien zij in alle werelddeelen heeft uitgeoefend ter bekeering, ter bevestiging en volmaking van zoovele duizende

zielen, en, om de woorden van BENEDICTUS XIV te gebruiken, «het ongelooflijk groote nut dat personen van alle standen der maatschappij uit deze zoo loffelijke en godsdienstige instelling getrokken hebben,» slechts oppervlakkig nagaan, dan vragen wij ons met bewondering af: hoe is het mogelijk geweest dat eene vereeniging van kinderen, zoo klein, zoo nietsbeduidend in haar begin, weldra de uiterste grenzen der aarde bereikt heeft niet alleen, maar ook, onder den bijstand der Allerheiligste Maagd, hare Beschermster, overal haar weldadigen invloed zoo krachtdadig heeft doen gevoelen.

In navolging derhalve van zoovele andere schrijvers, vrees ik geenszins op haar toe te passen, wat de Zaligmaker zegt in de gelijkenis van het mostaardzaad: het was wel het kleinste van alle zaden, nogtans werd het een boom, op wiens takken de vogelen des hemels kwamen nederzitten; immers ook hier was het een klein zaadje, dat, neergelegd in de harten van eenige jeugdige kinderen, weldra opgroeide tot een grooten boom, die zijne takken over de gansche wereld uitspreidde, en onder wiens verkwikkende schaduw allen, die daar eene schuilplaats zochten, lavenis en nieuwe krachten ontvingen.

Het kleine zaadkorreltje, waaruit die over-

heerlijke boom ontkiemde, werd gezaaid door JOANNES LEONIUS (VAN DER LEEUW) in het jaar 1563 *). Hij was een eenvoudig leeraar van een der laagste klassen in het Romeinsch Collegie te Rome, maar bezielde met een vurigen ijver om in zijne jeugdige leerlingen niet alleen zucht naar wetenschappen op te wekken, maar met het verlangen naar een godvruchtig leven, vooral liefde en achting voor de schoone deugd der jongelingschap diep in hun hart te prenten. Te dien einde had hij in zijne leskamer een klein altaartje opgericht, dat naar tijd en omstandigheden behoorlijk versierd werd. Daar verzamelde hij elken avond na den schooltijd, diegenen zijner leerlingen, welke meer dan de overigen het verlangen te kennen gaven, dat zij met de beoefening der fraaije letteren ook wilden vooruitgaan in een braaf en godsdienstig leven.

*) JOANNES LEONIUS, te Luik geboren, trad in 1558 te Rome in de Sociëteit van Jesus. Vervuld met de teederste godsvrucht jegens de H. Maagd, begon hij in 1563 in het Romeinsch Collegie aldaar de eerste Congregatie, en voerde haar eenigen tijd daarna te Parijs in. Omstreeks 1569 bevond hij zich te Lyon, alwaar hij, met de zorg der Italiaansche soldaten belast, van deur tot deur voor hen bedelde om ze in hunne ziekten, koude en gebrek te kunnen bijstaan. Hij stierf den 19 November 1584 te Turijn, den troost medenemende dat hij een werk gesticht had, waarvan later met regt mogt gezegd worden: «een kleine bron is tot een magtigen stroom geworden.»

Daar vereenigd rondom dat altaartje, stortten zij gezamenlijk hunne gebeden, waarna een hunner uit een godvruchtig boek het een of ander tot onderlinge stichting voorlas. Weldra was hunne godsvrucht hiermede niet meer voldaan; er werd bepaald dat zij ook op Zonen Feestdagen bijeen zouden komen, om, één van hart en ziel, eenigen tijd in gebed en kinderlijke lofliederen met elkander door te brengen *).

Niet weinig werkte dit schoone voorbeeld van de kleinste der scholieren op het hart der overigen; er ontstond een heilige naijver, en het duurde niet lang of ook in hen werd het verlangen opgewekt om bij die Vereeniging te worden toegelaten.

Het jaar 1564 mag wel een belangrijk jaar voor die Vereeniging genoemd worden. Het steeds toenemende getal kinderen die tot haar toetraden, maakte dat er eenige voorzorgen moesten genomen worden, ten einde orde en liefde in die bijeenkomsten te blijven handhaven. Het getal leden was nu geklommen tot 70.

Twee gewigtige besluiten werden dat jaar ten uitvoer gebragt. Vooreerst, om zich naauwer aan de Koningin des Hemels, de Moeder-Maagd Maria te verbinden, en meer en meer

*) Sacchini. Hist. Soc. Jesu. p. II. lib. VII. n. 7.

de liefde tot haar in die jeugdige harten te doen ontvlammen, werd van nu af deze godvruchtige Vereeniging plegtig aan de H. Maagd Maria toegewijd. Zij zou voortaan de bijzondere Beschermster wezen van allen die in deze Vereeniging hunne toevlugt tot Haar zouden nemen, en de Vereeniging zelve zou dan voortaan den roemvollen titel dragen van «Sodaliteit of Congregatie der Allerheiligste Maagd Maria.»

Ten anderen, werden er eenige regelen zamengesteld welke den tijd der bijeenkomsten en de verschillende oefeningen en godvruchtige werken nader bepaalden. Het zijn deze regelen welke grootendeels nu nog in de vergaderingen worden onderhouden. «Elke week,» zegt bovengenoemde geschiedschrijver (p. II. lib. VIII n°. 37) «ontvingen zij het H. Sacrament van Boetvaardigheid, en elke maand naderden zij tot de H. Tafel. Dagelijks waren zij tegenwoordig bij het H. Sacrificie der Mis, en baden ook elken dag het Rozenhoedje of bepaald aangewezen gebeden ter eere van de H. Maagd; des avonds na schooltijd kwamen zij bijeen, en bragten dan een kwartier door met geestelijke overwegingen, terwijl een ander kwartier gedeeltelijk aan de stof der meditatie voor den volgenden dag, en gedeeltelijk aan godvruchtige gesprekken besteed werd. Op de feestdagen, nadat zij de Vespers gezongen hadden, gingen eenigen naar de Godshuizen om de zieken te

bezoeken, anderen gingen de Relikwiën der Heiligen vereeren, of wel zich eenigen tijd toewijden aan de beoefening van verschillende liefdadige werken. Aan het hoofd der Vereeniging stond een der leden van de Sociëteit die alles regelde en op de Zondagen een kleine toespraak tot hen hield. Uit hun midden werd door hen een Prefekt gekozen aan wien gedeeltelijk de leiding der Congregatie werd opgedragen.» — Daarbij werden nog 12 andere leden benoemd, onder wien de verschillende werkzaamheden der Congregatie verdeeld werden. *)

Onder de heilzame vruchten welke de Congregatie voortbragt, was deze niet de minste, dat zij allen bezielde met even groote liefde als godsvrucht, door onderling verkeer zich aan allen omgang met ongodsdienstige en bedorvene personen onttrokken. **)

*) Notizie istoriche, d. Congr: Prima-Primaria. Roma 1865.

**) SACCHINI, *ibid.* lib. VI. n. 47) verhaalt ons dat er in het jaar 1562 te Genua en te Perugia een soort van Congregatie bestond in het Collegie der Sociëteit. Dit schijnt toch meer eene vereeniging van jongelingen te zijn geweest met het doel om zich door dien band van eenheid des te sterker te maken tegen de verleiding van valsche geloofsbegrippen en zedebederf. Hij zegt (daarvan: «vooral de leden van die vereeniging muntten uit door ware godsvrucht. Hunne ouders en kennissen die hen te voren gekend hadden, stonden verbaasd over de verandering hunner zeden. Niets was hun een grooter genoegen dan de Zon-

Deze besluiten schonken aan de tot nu toe kleine Vereeniging eene nieuwe levenskracht; dagelijks zag men nieuwe leden eene plaats vragen onder de kinderen van Maria, zoodat vijf jaren later, in 1569 de Congregatie zoo talrijk was, dat men zich genoodzaakt zag haar in tweeën te splitsen, waarvan de eene, «de Groote» genaamd, de leerlingen van boven de 18 jaren, en de andere, «de Kleine,» de leerlingen van beneden dien leeftijd in zich opnam.

De Groote, die nu de Hoofd-Congregatie (Prima-Primaria) genoemd werd, begon hare vergaderingen te houden in de kerk van Maria-Boodschap, eene kerk aan het Romeinsch Collegie, en ontleende daaraan hare benaming van «Hoofd-Congregatie van Maria-Boodschap.» De geschiedenis *) heeft ons de namen bewaard

en Feestdagen, niet zoo als toen onder de jeugd zoozeer was ingeworteld, in ledigheid en rondswaaien, maar met godsvruchtsoefeningen en het overwegen der goddelijke geheimen door te brengen. Op de vastenavond-dagen bleven zij den geheelen dag, tot laat in den avond, binnen de muren van het Collegie om niet getuigen te moeten zijn van dwaze en zedeloze vertooningen; niet zelden werden zij dan ook bespot en beschimpt door hunne lichtzinniger medescholieren, doch ook dit verdroegen zij met liefde, en op het voorbeeld van Christus baden zij voor hunne bespotters. Met zooveel eerbied en godsvrucht woonden zij het verkondigen van Gods Woord en de H. Mis bij, dat zij voor allen het voorwerp waren eener zeldzame stichting.» —

*) Ciacconio nel Pontif: di Sisto V, n. 30; cfr. Notizie storiche, p. 6.

van drie der ijverigste congreganisten: **MARIANUS PERBENEDETTI**, **AUGUSTINUS VALERIO** en **OCTAVIUS BANDINI**, die alle drie naderhand tot hooge waardigheden in de H. Kerk werden verheven. Zij waren het die, terwijl zij leerlingen in de wijsbegeerte aan genoemd Collegie waren, in het welbegrepen belang der Congregatie meenden alle pogingen te moeten aanwenden om die splitsing der Congregatie te bewerken, en de «Groote» naar de kerk van Maria-Boodschap over te brengen. Hoe overigens de Congregatie zich van den beginne af beijverde om tot een geheel geregeld Bestuur te komen, blijkt uit hare aantekeningen, waarin wij in het jaar **1576** vermeld zien de benoeming van een Onderrijter der nieuwelingen, en in **1578** van een Bestuurder der Gezangen, welke men op den feestdag van Maria-Boodschap plagt te zingen. *)

Zoo leefde en bloeide de Congregatie binnen de muren van genoemd Collegie, totdat in

*) In het jaar 1593 werd de Congregatie te Rome, om den grooten toevloed van leden, andermaal, doch nu in drie klassen verdeeld, waarvan de eerste (prima-primaria) de jongelingen behield van boven de 21 jaren. De tweede (seconda-primaria) bestond uit jongelingen boven de 14 jaren, en de derde (terza-primaria) uit die van beneden dezen leeftijd.

Na een 84jarig bestaan, in 1658, werd door den Algemeenen Overste der Sociëteit, **P. GOSUINUS NICKEL**, aan de Hoofd-Congregatie eene groote zaal ter vergadering afgestaan, welke door de prachtigste schilderen en zeer kostbare geschenken van allerlei aard, binnen korten tijd, in

het jaar 1584 een nieuw tijdperk zich voor haar ontsloot. — De Algemeene Overste der Sociëteit van Jesus, Pater CLAUDIUS AQUAVIVA, verlangde het voortbestaan der Congregatie te verzekeren, en evenals te Rome ook elders door haar diezelfde vruchten van deugden en goede zeden voort te brengen, tot welk einde hij zich wendde tot het Hoofd der Kerk, Paus GREGORIUS XIII. Toen deze Paus, na de gewonnen inlichtingen, de Congregatie meer leerde kennen, hare regels nader overwoog, en vooral de voorbeelden van deugd en ware godsvrucht in hare leden bewonderde, vaardigde hij zijne Bulle « Omnipotentis Dei » uit, waarin hij, met den grootsten lof gewagende van de godsvrucht en het voorbeeldig leven der congreganisten, met Apostolisch gezag voor altijd de Hoofd-Congregatie vestigde in de kerk van Maria-Boodschap; haar met de grootste voorregten en aflaten verrijkte; aan den tijdelijken Algemeenen Overste der Sociëteit de magtiging verleende in elke stad of plaats waar de Sociëteit een Collegie had, in die Collegiën of in hunne kerken voor de scholieren te zamen met andere godvruchtige christenen, ééne

eene overheerlijke kapel herschappen werd. Ondanks deze plaatsverandering heeft zij toch altijd, als dankbare herinnering aan de kerk waar zij het eerst vergaderde, den titel van Hoofd-Congregatie van O. L. V. Boodschap blijven behouden.

Congregatie op te rigten onder den titel van Maria-Boodschap, afhankelijk van de Hoofd-Congregatie, en ze met deze zoodanig te verenigen, dat zij deelden in al de gunsten, aan de Hoofd-Congregatie geschonken; en daarenboven de magtiging om regelen en besluiten uit te vaardigen, ze te onderzoeken, naar tijd en omstandigheden te veranderen, enz. Tengevolge van deze voorregten beriep voornoemde Algemeene Overste eene vergadering van zestien Consultoren, door wier medewerking hij eenige statuten voorschreef, ten einde het Bestuur der Congregatie zoo volkomen mogelijk te regelen.

Nu eenmaal de poorten van het Romeinsch Collegie voor haar ontsloten waren, verspreidde zij zich op eene wonderbare wijze over de geheele wereld. Overal, tot aan de uiterste grenzen der aarde, waar de leden der Sociëteit scholen voor de studeerende jeugd geopend hadden, zag men de Congregatie verrijzen, hoorde men hare leden door dezelfde regelen, door dezelfde gebeden vereenigd, den lof der Allerh. Maagd verkondigen; zoodat reeds twee jaren later in 1686, Paus SIXTUS V, ziende welke vruchtbaarheid zij over de aarde verspreidde, haar nieuwe voorregten schonk in zijne Bulle «Superna dispositione» en in 1687 in zijne Bulle «Romanum decet Pontificem.» Hij nam de beperking weg dat in elk huis der

Sociëteit slechts ééne Congregatie voor de scholieren alleen of te zamen met andere godvruchtige personen mogt opgerigt worden, en verleende aan den Algemeenen Overste der Sociëteit het regt dat in alle huizen, kerken en Collegiën der Sociëteit voor het tegenwoordige en voor de toekomst, hetzij voor de leerlingen alleen, hetzij voor godvruchtige personen, hetzij voor beiden te zamen, en dat wel onder welken titel der H. Maagd ook, zoovele Congregatiën mogten opgerigt worden als men nuttig oordeelde, en deze, zoo ook alle andere reeds bestaande, met de Hoofd-Congregatie te vereenigen. Al deze gunsten werden door CLEMENS VIII in zijne Bulle «Cum sicut nobis» in 1682, en door GREGORIUS XV in zijne Bulle «Alias pro parte» in 1621 bevestigd en uitgebreid.

Hierdoor was het nu mogelijk geworden dat de jongelingen, die na volbragte studiën de Collegiën verlieten, om verder hunnen loopbaan in de verschillende standen der maatschappij te voltrekken, hun vurigst verlangen bevredigd zagen, in dankbare herinnering aan die gelukkige studiejaren, met hunne leermeesters en medeleerlingen door gebeden en goede werken vereenigd te blijven voortleven. Vandaar weldra de Congregatiën van kardinalen, priesters, militairen, overheidspersonen, edelen, burgers, kooplieden, kunstenaars, enz.

die ieder naar hunnen stand bleven volharden in de beoefening der goede werken, zooals zij dat van jongsaf in de Congregatie geleerd hadden.

Boven al zijne voorzaten toonde BENEDICTUS XIV een ware vader en beschermer te zijn van de Congregatie. In de Apostolische Breve «Gloriosæ Dominæ» (van den 27 Sept. des jaars 1748), spreekt hij de taal van zijn hart, en in de gemoedelijkste uitdrukkingen verkondigt hij ons welke achting, welke liefde hij der Congregatie toedroeg, waarvan hij ook in zijne studiejaren zulk een ijverig lid geweest was. «Het is ongelooflijk» zegt hij, «welk een groot nut, personen van alle standen der maatschappij getrokken hebben uit deze zoo loffelijke en godsdienstige instelling, die zoo overvloedig voorzien is van heilige en zalige regelen, welke op de verschillende standen van de leden der Congregatiën wijselijk worden toegepast, en door den ijver der bijzondere Bestuurders zorgvuldig onderhouden worden.... «Wij,» zegt hij verder, «die ons met vreugde de heilige en godvruchtige oefeningen van deze Congregatie herinneren, welke wij als lid der Congregatie van Maria-Hemelvaart in het Professenhuis der Sociëteit van Jesus te Rome, voor dat wij tot hoogere waardigheden verheven werden, met veel geestelijken troost hebben bijgewoond, oor-

deelen dat het onze herderlijke pligt is, deze instelling van echte en welgegronde godsvrucht, waardoor de christelijke deugd behartigd en de zaligheid der zielen grootelijks bevorderd wordt, met onze Apostolische magt en milddadigheid te moeten begunstigen en bevoordeelen; daarom hebben wij al de verleende gunsten en aflaten van onze voorzaten, reeds door onzen Pauselijken brief van den 24 April van dit jaar «*Præclaris Romanorum Pontificum*» goedgekeurd, nu bevestigd, uitgebreid en vermeerderd.... Intusschen willen wij al de leden en bedienaren der Congregatiën in den Heer opwekken, om de zoozeer gewenschte en voor hunnen geestelijken voortgang zoo noodzakelijke naarstigheid, die zij, zooals wij hopen, in het bijwonen der godsdienstige oefeningen der Congregatiën zullen aan den dag leggen, met de verdienste eener heilige onderwerping en gehoorzaamheid te bekroonen, en in alles wat de Congregatie en haar bestuur betreft, zich met een blij en vaardig gemoed te schikken naar de bevelen van den Algemeenen Overste der Sociëteit van Jesus en van de Bestuurders door hem aangesteld, om alzoo de gelijkvormigheid te onderhouden en door hun wederkeerig voorbeeld anderen daartoe aan te moedigen.»

Paus LEO XII gaf op 7 Maart 1825 aan al die verleende gunsten nog die uitbreiding,

dat de Algemeene Overste der Sociëteit van Jesus ook Congregatiën mogt oprigten en met de Hoofd-Congregatie vereenigen, in die kerken en huizen, welke in geen en deele aan de zorgen van genoemde Sociëteit waren toevertrouwd.

Ik moet hier gewagen van de treurige omstandigheden, waarin de Congregatie in 't laatst der vorige eeuw gebragt werd.

De groote Paus BENEDICTUS XIV had ten aanhoore van de geheele wereld den grootsten lof van die Vereeniging naauwelijks verkondigd, toen eenige jaren later, te gelijk met de Sociëteit van Jesus, ook haar de gevoeligste slag werd toegebracht. Slechts 25 jaren waren verlopen, toen in 1773 de Sociëteit van Jesus bij wiens Algemeenen Overste het hoofdbestuur der Congregatie berustte, door Paus CLEMENS XIV werd opgeheven, en daardoor de Hoofd-Congregatie en alle anderen met deze vereenigd, van haar hoofdbestuur werden beroofd. Dit ging wel in andere handen over, doch dit nam niet weg dat de Congregatie gedurende de volgende 25 jaren een tijdvak van vele en groote moeilijkheden heeft doorleefd. Nog geen twee jaren na de opheffing der Sociëteit, welke de Hoofd-Congregatie, zooals in hare gedenkstukken staat aangeteekend, als het afsterven eener onvergetelijke moeder, met heete tranen betreurde, of zij zag zich dan

ook reeds genoodzaakt zich in een verzoekschrift tot Paus PIUS VI te wenden, met de dringende bede dat de magtiging om andere Congregatiën aan de Hoofd-Congregatie aan te sluiten, vroeger verleend aan den Algemeenen Overste der Sociëteit, thans op den tijdelijken Bestuurder der Hoofd-Congregatie mogt overgaan; doch hierop ontving zij van den Kardinaal-Vicaristen antwoord dat hij persoonlijk reeds met de noodige magt bekleed was geworden om over het vereenigen met de Hoofd-Congregatie te beslissen; dat de Secretarie der Aflaten meende in overweging te moeten houden, dat het regt van *vereenigen* alleen was toegestaan geweest ten gunste dier Congregatiën, welke onder de leiding der Sociëteit van Jesus stonden; doch welke nu opgeheven was. Hierop bood de Raad der Congregatie een tweede verzoekschrift aan, waarin verzocht werd dat door duidelijke verklaringen een einde aan die moeilijkheid mogt gemaakt worden. Hunne verwachting werd teleurgesteld. Immers de H. Congregatie der Aflaten vaardigde nu een decreet uit, waarin zij verklaarde bij haar vorig besluit te volharden, en voegde er ter nadere verduidelijking bij, dat geene Congregatie met de Hoofd-Congregatie kon vereenigd worden, dan van jongelingen die zich op de wetenschappen en fraaije kunsten toelegden.

Door deze beperking werd de Congregatie

niet alleen gestuit in haren uitgebreiden werkring onder alle klassen van menschen, maar ook tot overmaat van rampen, beroofd van zoovele regten, als haar door de verschillende Pausen met zooveel liefde waren toegestaan. Vandaar dat zij, bij de vurigste gebeden tot hare Beschermster, besloot tot een derde verzoekschrift, door bemiddeling van een Oud-Congreganist, den kardinaal FRANC.-XAV. DE ZELADA; doch deze bede bleef door toevallige omstandigheden op dit oogenblik wederom zonder gevolg; totdat zij ten laatste in 1798 hare pogingen met den gewenschten uitslag bekroond zag.

Paus PIUS VI was reeds gevankelijk naar Frankrijk vervoerd, en alle Kardinalen hadden Rome verlaten, zoodat hierdoor het Hoofdbestuur der Congregatie uiterst moeilijk, zoo niet onmogelijk werd. Van deze gelegenheid maakte de Congrégatie gebruik om aan Zijne Heiligheid de noodzakelijkheid te betoogen, dat bovengenoemde magtiging dan nu ten minste mogt overgedragen worden op den Bestuurder der Hoofd-Congregatie. Het antwoord van Z. H., zoo gunstig mogelijk voor de Congregatie, bevredigde hare zoo lang teleurgestelde wenschen. Het besluit werd uitgevaardigd dat de Bestuurder der Hoofd-Congregatie van dit oogenblik af met de uitgebreidste volmagt in dezen bekleed werd; zoodat de toenmalige

ijverige Bestuurder **SETTIMIO COSTANZI**, den 20 Mei 1798, in een rondgaanden brief deze Pauselijke verklaring kon mededeelen: « dat voortaan aan den Bestuurder der Hoofd-Congregatie de beoordeeling en magtiging was overgedragen, om de andere Congregatiën die zulks aanvroegen, met de Hoofd-Congregatie te vereenigen, hetzij die Congregatiën bestonden uit studenten, hetzij uit andere personen van beider geslacht, wáár ook opgericht of nog op te rigten, en dat deze allen deel hadden aan al de gunsten, voorregten en aflaten, aan de Hoofd-Congregatie vergund of nog te vergunnen. ».

Groot was de blijdschap der Congregatie over het haar teruggeschonken leven, en met nieuwen moed streefde zij nu wederom voortwaarts om deugd en godsvrucht te verspreiden.

Gedurende het tijdvak tusschen de opheffing der Sociëteit en haar herstel, vindt men als de ijverige Bestuurders der Hoofd-Congregatie aangeteekend **PIETRO ANTONIO VITTORI**, die haar geheel zijn schat van godvruchtige boeken ten geschenke gaf; op hem volgde de bovengenoemde **SETTIMIO COSTANZI**; vervolgens **PIETRO CAPRANO**, leeraar aan de Gregorius-Universiteit en later Aartsbisschop van Iconio en Kardinaal; ten laatste **LUDOVICUS PONZILEONI**, een uitstekend redenaar en kanunnik van het Vaticaan, die het geluk had in 1824, bij de teruggave

van het Romeinsch Collegie aan de in het jaar 1814 herstelde Sociëteit van Jesus, het hoofdbestuur der Hoofd-Congregatie wederom in de handen te kunnen geven van den Algemeenen Overste der Sociëteit. *)

Wat betreft de snelle voortplanting dezer roemrijke instelling in de verschillende wereld-deelen, deelen wij slechts bij eenige algemeene bescheiden ook eenige opgaven mede vooral met betrekking tot ons vaderland. Gedurende de 1e eeuw van het bestaan der Sociëteit van Jesus, bezat deze meer dan 300 verschillende Collegiën en huizen, waarin meer dan 1000 Congregatiën bloeiden. Pater GREGORIUS CISNERUS alléén rigtte meer dan 300 Congregatiën op in de Indiën. Reeds omstreeks het jaar 1575 mogt zich België in het bezit van die weldadige Vereeniging verheugen. Door Pater FRANCISCUS COSTER het eerst aldaar ingevoerd, verspreidde zij zich op wonderbare wijze over geheel het land. Binnen korten tijd telde men daar 90 Congregatiën in de verschillende steden, als te Leuven, Brussel, Mechelen, Antwerpen, 's-Hertogenbosch, Gent enz. Leuven had er alleen zes voor even zoovele klassen van menschen. Deze stad telde ook onder hare Congregatie-leden de beroemde JUSTUS LIPSIVS, hoogleeraar aan de Universiteit van Leuven, die het zich ten

*) Notizie istoriche, p. 10.

heiligsten pligt maakte nooit eene bijeenkomst der Congregatie te verzuimen, en niet zelden ter halver maaltijd zich verwijderde om niet aan zijne teedere godsvrucht jegens de H. Maagd te kort te blijven; die op zijn doodbed nog verklaarde, dat geen daad in zijn leven hem nu meer troost schonk dan lid te zijn geworden van de Congregatie der H. Maagd, en hierom dan ook, nadat hij met de teederste gevoelens van godsvrucht jegens Maria, voor den laatsten maal de woorden zijner toewijding in hare Congregatie had uitgesproken, met een onbepaald vertrouwen op de hulp zijner Moeder den geest gaf. Antwerpen tolde weldra tien Congregatiën met meer dan 3000 leden, en Mechelen zag binnen acht dagen na de Oprigting eener Congregatie het getal leden tot 4690, en kort daarna tot 7000 opklimmen. *)

Van af het jaar harer kanonieke oprigting door Paus GREGORIUS XIII in 1584, tot het jaar 1824 waren reeds 2476 Congregatiën met de Hoofd-Congregatie vereenigd: maar van dat jaar tot het jaar 1864 werd dit getal vermeerderd met 7040, zoodat in dit laatste jaar de Hoofd-Congregatie 9516 met haar vereenigde Congregatiën mogt tellen. **)

*) Ann. Soc. Jesu. p. 420, 421, 874, 875.

**) Notizie istoriche. p. 17.

Ik mag het niet stilzwijgend voorbijgaan, hoe in 1863 het derde Eeuwfeest van het ontstaan der Congregatie op zoo plegtige wijze de geheele wereld door is gevierd. Ook in ons vaderland wedijverden toen de leden der verschillende Congregatiën, met goedkeuring en op aanmoediging van al onze beminde Kerkvoogden, hoe zij zich door voorafgaande geestelijke oefeningen het heiligst zouden voorbereiden, om op dien dag niet alleen zich te verblijden over de groote weldaad van deze zoo heilvolle instelling, maar ook om den goeden God en de H. Maagd in 't algemeen te danken voor al het goede wat de Congregatie gedurende die driehonderd jaren gesticht heeft, te danken voor de onschatbare gunsten en genaden welke een ieder in het bijzonder, als lid dezer heilige vereeniging, door de voorspraak dier allerzaligste Moeder, van God heeft mogen ontvangen. —

Welken invloed de Congregatie van Maria in Frankrijk, vooral in het laatst der vorige en het begin dezer eeuw uitoefende, hoe zij daar streed tegen ongeloof en ketterij, hoe zij voor de vereenigde goddeloozen het mikpunt der hevigste vervolgingen werd, maar tegelijk voor zoovele duizenden en duizenden van geleerden en eenvoudige geloovigen het bolwerk bleef tegen afval van geloof en goede zeden, ja zelfs hoe zij voor vele steden bijna

het eenige anker des behouds was, dit alles u te herinneren zou ons te ver voeren, te meer daar zulks door de geschiedschrijvers uitvoerig is medegedeeld. *)

Te regt mogten wij derhalve de Congregatie met den zaadkorrel van het Evangelie vergelijken, welke in zoo korten tijd de groote boom werd, die zijne takken heinde en verre over de gansche aarde uitspreidde. Hoe kan men zich, met het oog op zulke verbazende uitkomsten, iets geringers voorstellen dan die weinige kinderen, biddende en zingende rondom een altaartje; en toch hebben wij daaraan een instelling te danken, waar hertogen en prinsen, koningen en keizers, bisschoppen en kardinalen, wier namen op de lijsten der Congregatie-leden zoo lusterrijk schitteren, zich gelukkig achtten deel van uit te maken. Om slechts eenigen te noemen, zoo vinden wij op de geschiedrollen der Congregatiën, behalve zooveel die naderhand der Sociëteit van Jesus, door geleerdheid en heiligheid, tot eer en roem verstrekt hebben, de namen van een FÉNELON, van een II. ALPHONSUS DE LIGUORI en een BOSSUET, van FERDINAND II, Roomsche-Keizer, die zich in alle Congregatiën van zijn rijk en zelfs daar buiten, als lid liet inschrijven, en van

*) Zie Crétineau-Joly, op 't woord: *Congrégations*.

zijn zoon FERDINAND III; van een AUGUSTA, moeder van RUDOLF II, van Maria, gemalin van keizer MAXIMILIAAN; van ELISABETH, gemalin van koning KAREL IX, en van SIGISMUND III, koning van Polen, wiens smeek-schrift om toch onder de leden te worden aangenomen, nog heden ten dage bewaard gebleven is.

Deze allen, zoo verschillend van land en van levenswijze, werden over de geheele wereld door dezelfde regelen, door dezelfde zucht om voor hunne Moeder Maria te leven en te sterven, op het naauwste vereenigd.

Zonder nu verder uit te wijden over de werkzaamheden, de vruchten van deugd en liefdadigheid, over de heldhaftigste voorbeelden van zelfopoffering in oorlogen en ziekten, waarvan de geschiedenis en vooral de «Eerste eeuw der Sociëteit van Jesus» ons over de eerste honderd jaren van haar bestaan reeds zulke treffende tafereelen beschrijft, laten wij dankbaar zijn aan God en de H. Maagd, dat ook wij het geluk hebben leden te zijn van die roemvolle vereeniging, en hooren wij tot onze stichting en opwekking van godsvrucht jegens die H. Maagd, de teedere uitboezemingen, dat allerschoonste gebed van keizer FERDINAND II, waarmede hij zich zelven en al wat hij had aan de H. Maagd Maria toewijdde, en wat hij, opdat de wereld zou

weten dat hij ook een kind van Maria was, even als zijn zoon FERDINAND III, in al de Congregatiën liet inschrijven. « Allerverhevenste Maagd Maria! Ik belijd openlijk en van ganser harte dat ook ik een kind ben van die Congregatie, ter uwer vereering en aanroeping vereenigd. Mij zelven, mijne echtgenoot en mijne kinderen, het Roomsche rijk, aan wiens hoofd God mij geplaatst heeft, al de rijken die ik van mijne voorouders ontving, mijn volk, mijne legers, die voor U en uwen Zoon strijden, alles vertrouw ik U en uwe veel vermogende bescherming toe. Wil ook mij, die voor uwen Zoon, voor U, voor beider glorie leef, regeer en strijd, als een der Uwen aannemen. Ik zal derhalve aan U zijn, Maria! aan U al de mijnen, aan U mijne landen, mijne rijken, aan U mijne volken en legers; bescherm ze, overwin door haar, regeer en heersch over allen. Dit is mijn wensch, mijne gelofte. 1640. Uit liefde en regtvaardigheid: de uwe, FERDINANDUS.» *)

Laten wij zijne woorden tot de onze maken, en spreken ook wij zóó uit geheel ons hart tot Maria al de dagen onzes levens. Geve God dat wij nimmer de weldaden, door God en de H. Maagd, aan de Congregatiën geschonken, neeh de schoone voorbeelden van hen, die

*) Primum Sac. Soc. Jesu. p. 362.

ons zijn voorgegaan, mogen vergeten; maar dat wij ons beijveren hen, in deugd en godsvrucht, in de beoefening van liefdewerken en vooral in hunne teedere en kinderlijke liefde voor de Koningin des Hemels te evenaren, opdat wij ons harer moederlijke bescherming elken dag van ons leven meer en meer waardig maken.

II.

JOSEPH MARIANUS PARTHENIUS

van de Sociëteit van Jesus.

aan de leden der Congregatie van
de H. Maagd. *)

Indien gij bij de beoordeeling van dit boekje,

*) De beroemde Pater JOSEPH MARIA MAZZOLARI, of, zooals hij zich om zijne groote liefde tot Maria noemde en door anderen genoemd werd. MARIANUS PARTHENIUS, dat is, MARIANUS *Kind van Maria*, was te Pesaro den 11 Julij 1712 geboren, uit eene adellijke familie van Cremona. Hij trad den 24 Januarij 1732 in de Sociëteit van Jesus, en leeraarde 27 jaren te Florence en te Rome. Hij stierf te Rome den 14 Sept. 1786. — Allerijverigst als hij was voor het welzijn der met de Hoofd-Congregatie vereenigde Congregatiën der H. Maagd, bragt hij in het kort hare regels en statuten in de Latijnsche taal bijeen, zoo nogtans dat hij, gelijk hij zelf verklaart, in alles wat de hoofdzaken betrof, al de voorschriften, die van den beginne af in de Congregatiën, bestuurd door de Sociëteit van Jesus, aangenomen waren, met den heiligsten eerbied en trouw heeft bewaard. Deze zelfde regels en statuten werden in 1855 door de zorg en onder toezigt van den Z. Eerw. Pater PETRUS BECKX, Algemeen Overste dierzelfde Sociëteit herdrukt, en aan alle bovengenoemde Congregatiën aanbevolen, opdat zij allen bij het vaststellen harer bijzondere regelen zich houden zouden aan hetgeen P. PARTHENIUS in zijn gulden boekje ons gegeven heeft.

(Notizie istoriche.)

wat ik u thans aanbied, niet ziet naar zijn omvang, die voorzeker al zeer gering is, maar, zooals het behoort, het voortreffelijke en de groote waarde der zaken die het inhoudt, daarvoor tot maatstaf zult genomen hebben, dan zult gij ongetwijfeld moeten bekennen dat niets u welgevalliger kon zijn, niets door u op hooger prijs moet geschat worden. Immers in dit boekje worden de regelen, door welke alle Congregatiën, en derhalve ook de uwe gevestigd zijn, geheel beschreven, en wel zoo, dat zij tot uwen geestelijken voortgang ten krachtigste zullen medewerken. Wat nu de Congregatiën zelve betreft, Paus GREGORIUS XIII moet naar regt en verdiensten daarvan de insteller en grondlegger genoemd worden. Hij immers heeft de Congregatie, welke door de leerlingen in het Romeinsch Collegie begonnen was, door hiertoe uitgevaardigde Apostolische brieven goedgekeurd. Toen nu, in navolging van deze eerste Congregatie vele anderen in de Collegiën der Sociëteit waren opgericht, heeft hij ze allen met elkander willen vereenigen, en daarom bepaald dat de Romeinsche Congregatie de Hoofd-Congregatie zijn zoude, met die bepaling, dat wanneer aan deze als aan het hoofd eenige weldaad zou geschonken worden, deze ook op de anderen als op hare ledematen zou overgaan. Hoe na dien tijd de Maria-Vereenigingen

zich vermenigvuldigd en over geheel Europa en meer nog daar buiten verspreid hebben, kan naauwelijks meer aangewezen worden. Dit ten minste is zeker: overal waar de Sociëteit van Jesus, die ter verbreiding van Gods glorie, de uiterste hoeken der wereld bezocht, is doorgedrongen, daar ook zag men de Maria-Vereenigingen verschijnen. Welke zegenrijke vruchten dezen nu aanbragten voor de jongelingen, die in de Collegiën van de Sociëteit van Jesus de fraaije letteren bestudeerden, behoef ik hier niet te melden. Daarvan getuigt ten duidelijkste hun dagelijksche voortgang niet alleen in de studie, maar veel meer nog in godsvrucht en deugden. Immers die allergoedertierenste Moeder dezer Vereenigingen, zij, de zetel der wijsheid, kon niet nalaten hare kinderen, zoo geheel aan Haar toegewijd en aan Hare dienst verbonden, met de teederste moederliefde te verzorgen, en daardoor hun dien dubbelen luister te verwerven, dat zij èn door deugden èn door wetenschappen zoo roemrijk boven allen uitschitterden.

De zoo heilzame instelling van dergelijke Vereenigingen bleef dan ook niet binnen de muren der Collegiën beperkt; zij bereikte ook de overige huizen der Sociëteit en die van andere stichtingen, en werd met de zegenrijkste uitkomsten onder alle klassen van menschen

ingevoerd. De toeloop toch uit alle rangen was zoo groot, zoo wonderbaar, dat de bestaande Congregatiën moesten verdeeld en van een gescheiden, en andere nieuwen worden opgerigt. Dit geschiedde dan ook op gezag der Pausen SIXTUS V, GREGORIUS XV en CLEMENS VIII, zooals blijkt uit hunne decreten; zoodat wij die instelling zulke groote uitbreiding zien erlangen, dat weldra schier alle klassen van menschen, van welken rang of stand ook, elk hunne eigene Congregatiën hadden. Zoovelen wij er derhalve heinde en ver over den ganschen aardbodem verspreid zien, zoovelen zijn er van de Hoofd-Congregatie te Rome afgeleid; zoodat wij met alle regt haar kunnen vergelijken met die overvloedige bron, welke ontsprongen in het aardsch paradijs, door hare vruchtbare wateren den geheelen aardbodem blijft drenken.

Nu scheen men noch voor de bestendiging, noch voor den luister der Congregatiën iets meer te kunnen eischen, toen BENEDICTUS XIV van zijne buitengewone, ja bijna goddelijke liefde voor de Congregatiën zoo schitterend deed blijken. Zijne verdiensten jegens haar zijn zoo groot, zoo menigvuldig, dat men zulke niet alleen niet vragen, maar zelfs niet zou hebben durven verlangen. Het is hier de plaats niet die allen te vermelden; een ieder kan ze lezen in zijne waarlijk Gouden

Bulle, welke het blijvend bewijs, het altyddurend gedenkteeken zal zijn van zijne weldaden. In deze Bulle heeft deze zoo weldadige Paus zijne en zijner voorgangers magtbrieven opgenomen en daardoor hebben wij al de voorregten, door de andere Pausen verleend, ook aan hem te danken; vervolgens heeft hij die voorregten zoo uitgebreid en vermeerderd dat wij in hem, na GREGORIUS XIII, een tweeden grondlegger der Congregatiën moeten erkennen. Dit zij gezegd van de Pauselijke Magtbrieven en Decreten.

Om nu op de Regelen terug te komen, het is overbodig veel daarover uit te weiden, even als het niet noodig is de leden tot de getrouwe naleving er van aan te sporen; dit is immers altijd hun streven geweest, om alles wat door de Bestuurders werd voorgesteld, bereidvaardig en blijmoedig ten uitvoer te brengen.

Als gij nu de Regelen, welke in dit boekje staan, vergelijkt met die, welke certijds in het Romeinsch Collegie en elders gedrukt, nog voorhanden zijn, dan zult gij bevinden dat zij geheel en al gelijkluidend zijn, terwijl er hier en daar slechts iets is bijgevoegd, wat voor eene deugdzame opleiding der jeugd geschikter voorkwam. Daar toch de Roomsche Pausen magtiging gegeven hadden, om daár waar het noodig bleek de oudere Regels buiten gebruik te stellen en nieuwe daarvoor in de

plaats te nemen, kwam het wenschelijk voor eenige nieuwe er bij te voegen, en deze het wettige regt van Regelen te schenken, met die heilige verplichting nogtans dat al wat van de oudere Regelen kon behouden blijven, ook in zijn geheel en ongeschonden moest blijven staan.

Wat blijft er verder over, beminde Congregatie-leden! dan dat gij u geheel toewijdt aan de dienst van Haar, « wie te dienen heerschen is, » die om hare buitengewone wellendheid jegens ons, zich zoo diep vernedert dat zij dient diegenen die haar dienen? Wat immers is er, dat de Allerheiligste Maagd ons niet bezorgen kan, zij wier verdiensten bij God zoo groot en zoo menigvuldig, en wier goedheid daarenboven jegens ons zóó groot is; zoodat haar noch magt noch wil ontbreekt om ons wel te doen, vooral indien wij door menigvuldige vereering en vooral door onze trouwe dienst in hare Congregatie ons best doen, om ons hare zoo krachtige bescherming waardig te maken.

« Laten wij dan, » om u ten slotte met de woorden van den H. Bernardus (Sermo de Nat. B. V.) toe te spreken, « laten wij uit het diepste onzer ziel, met de grootste teederheid des harten, met algeheele toewijding Maria vereeren; dit toch is de wil van Hem die gewild heeft dat wij alles door Maria zouden hebben.

Zij is de ladder waarlangs de zondaar tot God terugkeert, zij is ons grootste vertrouwen, zij is de grondslag van onze Loop. Wat streven wij naar groote dingen? Laat ons genade vragen, en die vragen door Maria; zij vindt alles wat zij zoekt, aan haar kan niets geweigerd worden. »

III.

PETRUS BECKX,

Algemeen Overste der Sociëteit
van Jesus.

Dewijl GREGORIUS XIII, gelukkiger gedachtenis, in zijne Constitutie « Omnipotentis Dei, » uitgevaardigd den 5 December 1584, en bevestigd door SIXTUS V, BENEDICTUS XIV en LEO XII, aan alle Algemeene Oversten der Sociëteit van Jesus of hunne tijdelijke vicarissen goedgunstig heeft toegestaan, dat zij voor de goede instandhouding, het bestuur en de behoorlijke leiding zoowel van de Hoofd-Congregatie, opgericht in het Romeinsch Collegie van de Sociëteit van Jesus, als van alle anderen en van elke Congregatie met haar vereenigd, Statuten, Constitutiën en Besluiten kunnen uitvaardigen

en deze nadat zij uitgevaardigd zijn, zoo dikwijls het hun, naar omstandigheden van tijd, of om andere redenen, mogt goeddunkken, vrij kunnen en mogen veranderen, verbeteren, beperken of hervormen, of ook andere nieuwe maken; daarom geven wij, opdat overal zooveel mogelijk de gelijkvormigheid onderhouden worde, de magtiging dit boekje uit te geven, waarin de Regelen en Statuten van de Congregatie der H. Maagd Maria vervat zijn, zooals die certijd door Pater JOSEPH MARIANUS PARTHENIUS gerangschikt en volgens de oude gebruiken zijn bewerkt, welke Regelen wij bij dezen, met het Ons, zoo als boven gezegd is, verleende gezag, goedkeuren en bevestigen.

REGELN EN STATUTEN

van de Congregatiën der Aller- heiligste Maagd Maria. *)

EERSTE HOOFDSTUK.

Algemeene Regelen.

I.

Daar de allerheiligste Maagd en Moeder Gods de bijzondere patrones dezer Congregatie is, zoo kan men verzekerd zijn dat zij haar ook zal ter harte nemen en beschermen; — zij immers is de moeder van barmhertigheid die allen bemint welke haar heminnen, en die allen bewaart en beschermt welke met vertrouwen en godsvrucht tot haar hunne toevlucht nemen; — daarom is het boven alles billijk, dat de leden haar niet alleen eene zeer groote achting en bijzonderen eerbied betoonen, maar ook door een onberispelijken levenswandel en reinheid van zeden de voor-

*) Vertaald uit de Romeinsche Uitgave, goedgekeurd en aanbevolen door den Z. Eerw. Pater BECKX, Algemeen Overste der Sociëit van Jesus. Rome, ter drukkerij van de Civiltà Cattolica. 1855. Zie voorgaanden brief.

beelden harer allerverhevenste deugden trachten na te volgen; en elkander onderling tot liefde jegens haar op te wekken. Het onderhouden dezer regelen zal zeer veel bijdragen om dat alles gemakkelijk in beoefening te brengen; waarom men dan ook gemeend heeft die op schrift te moeten stellen, opdat zij zooveel mogelijk gemeen zouden zijn aan alle Congregatiën, welke met die van Rome vereenigd zijn. Nogtans is het geoorloofd dat elke Congregatie, behalve deze algemeene nog eenige bijzondere regelen hebbe, welke zij, naar verscheidenheid van plaatsen en personen, voor zich dienstig mogt oordeelen.

II.

De Congregatie zal bestuurd worden door een Bestuurder (Directeur of Moderator) van de plaats waar zij is opgericht, en den Prefekt van de Congregatie met behulp en overleg van twee Assistenten. Aan dezen worden nog toegevoegd twaalf raadsleden, van welke een de betrekking van raadschrijver zal waarnemen. Dit getal raadsleden, mag bij een gering aantal Congregatie-leden, niet anders dan op zes teruggebracht worden. Behalve dezen worden er ook andere ondergeschikte bedienaren aangesteld, zooals elke Congregatie die noodig heeft. Allen echter moeten zoowel aan den Bestuurder

der Congregatie als aan den prefekt en de andere ondergeschikte bedienaren, naar ieders waardigheid, den verschuldigten eerbied bewijzen, en hun in alles wat de Congregatie betreft, gehoorzamen. Als iemand der bedienaren verhinderd wordt, zijne bediening waar te nemen, moet hij zoodra mogelijk den Bestuurder of den prefekt daarvan verwittigen, opdat hij door iemand anders vervangen worde.

III.

Daar nu het veelvuldig gebruik der III. Sacramenten hoogst nuttig is ter bereiking van het doel dezer Vereeniging, namelijk de bevordering van deugd en christelijke godsvrucht, zoo moeten zij, die onder het getal harer leden willen opgenomen worden, vóór dat zij worden aangenomen, door eene gewone of eene algemeene biecht, naar dat zulks de biechtvader het nuttigste in den Heer zal oordeelen, zich van hunne zonden zuiveren. Vervolgens vermanen wij al de leden dat zij minstens ééns in de maand te biechten en te communie gaan, en daarenboven op sommige hoogere feestdagen van Onzen Heer en zijne allerheiligste Moeder. Nogtans de hoogere bedienaren, de Prefekt, Assistenten, Secretaris en Raadsleden kunnen dikwijler dan de andere leden, wien zij tot voorbeeld moeten strekken,

biechten en de H. Communie ontvangen, tenzij hun geestelijke vader daar anders over mogt oordeelen.

IV.

Ieder kieze zich, voor zoover het mogelijk is, een gewonen biechtvader, en na eenmaal gedane keuze, moet men niet lichtzinnig van biechtvader veranderen. Aan hem behoort men dan ook zijn geweten geheel en al te openbaren, en zich in alles, wat de leiding van het geweten aangaat, door hem te laten vormen en besturen.

V.

Op de Zondagen, alsook op de geboden feestdagen, moeten 'smorgens allen in de vergaderplaats te zamen komen, waar zij zich ongeveer anderhalf uur met godvruchtige en geestelijke oefeningen zullen bezig houden, volgens de orde die door den Bestuurder en den prefekt zal voorgeschreven worden. Deze orde zal nagenoeg zijn als volgt: Er wordt begonnen met de lezing van een godvruchtig boek, waarmede men voortgaat tot zoolang alle of bijna alle leden aanwezig zijn; dan wordt er een gedeelte van de Getijden der H. Maagd gezongen; vervolgens zal de Bestuurder der Congregatie eene korte onderrigting

houden over zaken, die voor den geestelijken voortgang der leden bevorderlijk zijn; hierop volgt de H. Mis. Als deze geëindigd is, bidt men, volgens de bijzondere gewoonte van elke Congregatie, de Litanie of eenige andere gebeden, en daarna kunnen de leden heengaan; maar zij die tot de H. Communie genaderd zijn, moeten ten minste nog een kwartier uurs aan hunne dankzegging besteden. Na den middag vervolgens kunnen de Congregatiën, die alsdan gewoon zijn te vergaderen, zich een half uur of iets langer met ongeveer dezelfde oefeningen van 's morgens bezig houden.

VI.

Dewijl nu de leden der Congregatie door een bijzonderen titel aan de H. Maagd zijn toegewijd en verbonden, daarom moeten zij Haar, naast God, ook de grootste liefde toedragen; derhalve zullen de Bestuurder en de prefekt der Congregatie alle middelen aanwenden om die liefde te vermeerderen en uit te breiden; zij zullen dus zorgen dat de hoogere feestdagen zoowel van Christus onzen Heer als van de Moedermaagd door de leden met meer vurigheid en grooter godsvrucht gevierd worden. En die godsvrucht zal grooter zijn, als de leden gedurende negen dagen vóór het feest door daarvoor geschikte oefe-

ningen, en vooral door heilige overwegingen, zich voorbereiden en hun hart stemmen. Om hun dit gemakkelijker te maken, moeten de punten der overwegingen en de andere bijzondere oefeningen voor elk van die dagen op schrift gesteld, en zelfs, indien de kosten zulks toelaten, in druk rondgedeeld, of op een geschikten tijd in de vergadering worden voorgelezen.

VII.

Waar het gebruikelijk is, brenge ieder lid in de vergadering een briefje mede, waarop, zonder naamteekening nogtans, de oefeningen staan aangeteckend, welke hij gedurende die dagen heeft verrigt; dit briefje wordt door hem in een daartoe bestemde bus of kistje gestoken; naderhand worden die oefeningen behoorlijk gerangschikt, in een boek overgeschreven, en in de plaats van de gewone onderrigting, in het openbaar voorgelezen. Die voorlezing moet, voor zoo ver dit kan, geschieden op een dag, zoo kort mogelijk vóór het feest, ten einde een ieder, door de herinnering van hetgeen hij heeft hooren voorlezen, des te krachtiger tot die grootere vurigheid en godsvrucht opgewekt worde.

De leden moeten zich ook wel overtuigd houden dat zij zich aan de H. Maagd welgevallig zullen maken, als zij niet alleen op

bovengenoemde dagen die oefeningen zullen verrigten, maar ook elken dag, door een of andere oefening ten minste, de gunst der H. Moeder Gods trachten te winnen.

VIII.

Daar het lezen van geestelijke boeken zoozeer door de Heilige Vaders wordt aanbevolen, en zoo veel bijdraagt tot den geestelijken voortgang, daarom moeten de leden daar veelvuldig gebruik van maken. Indien het derhalve mogelijk is, moet de Congregatie eene bibliotheek van dergelijke boeken hebben, ruim genoeg voorzien voor het getal leden; volgens regeling van den Bestuurder kunnen zij daar boeken uit medenemen, om er te huis dikwijls in te lezen. De boeken worden uitgedeeld door hem, aan wien de Bestuurder deze bediening heeft opgedragen.

IX.

Ook moet de Bestuurder aan de leden jaarlijks een tijd aanwijzen gedurende welken zij de oefeningen van den H. IGNATIUS moeten doen. Men moet hun eene naauwkeurige aanwijzing geven van die oefeningen, opdat iedereen wete welke oefening in elk uur gedaan moet worden, en allen zullen met naauwgezetheid die aanwijzing onderhouden.

Hij die belast is om aan al de leden te zamen vereenigd die oefeningen te geven, moet hem vooral aansporen tot eene goede biecht. Te dien einde kunnen hun eenige korte punten voorgesteld worden, in het algemeen over het gebruik en het veelvuldig ontvangen der HH. Sacramenten, over de keuze van dezen of genen levensstaat, en meer dergelijke zaken, welke hun in die dagen vooral dienst en hulp kunnen aanbrengen. De oefeningen in de vergadering zullen ongeveer zijn als volgt: men kan 's morgens beginnen met de lezing van een boek, dat de stoffen behandelt welke daarna moeten overwogen worden. Na de lezing zal hij, die de oefeningen leidt, een onderzoek instellen over bovengenoemde punten. Daarop volgt de uiteenzetting der meditatie, waarna allen de H. Mis bijwonen. Nadat vervolgens de Psalm Miserere op een lageren en berouwwekkenden toon gezongen is, worde aan een ieder de vrijheid gegeven zich te verwijderen. Na den middag zal nagenoeg dezelfde orde voor de oefeningen gevolgd worden. De H. Vastetijd schijnt voor deze oefeningen het meest geschikt, tenzij de Bestuurder der Congregatie er anders over mogt oordeelen. Na alzoo, volgens voorschrift van den Bestuurder der Congregatie drie, vier of meer dagen te hebben doorgebracht, komen allen den

daarop volgenden morgen in de vergadering bijeen, om gezamentlijk het Allerheiligste Ligchaam des Heeren te ontvangen. De leden moeten vooral zorgen dat niet het geringste oogenblik van dien allerkostbaarsten tijd door hunne zorgeloosheid verloren ga; zij moeten over hetgeen zij in de vergadering gehoord hebben te huis nadenken, en aan geestelijke lezing en overweging veel meer tijd besteden, dan zij buiten die oefeningsdagen gewoon zijn.

X.

Ook moet men ten zeerste bezorgd zijn dat de bijeenkomsten der Congregatie niet om elke, ook onbeduidende reden, worden achtergelaten. Mocht zich echter eene reden voordoen, waarom men meent op dien dag de bijeenkomst niet te moeten houden, dan komt het den Bestuurder toe over de gewigtigheid dier reden te oordeelen, die, na de zaak goed beschouwd en rijpelijk in den Heer te hebben overdacht, bepalen zal wat hij meent het beste te wezen. De dagen, waarop de bijeenkomsten gewoonlijk plaats hebben, zijn nagenoeg alle Zondagen, de Feestdagen van 's Heeren Geboorte, Besnijdenis, Hemelvaart, Pinxteren, II. Sacramentsdag, alsook alle verplichtende feestdagen der Allerheiligste Maagd en van alle Apostelen: daarenboven

de feestdagen van den H. JOSEPH, van de Geboorte van den H. JOANNES DEN DOOPER, van den H. LAURENTIUS en den H. ALOYSIUS. Op deze dagen wordt nooit de bijeenkomst overgeslagen, tenzij misschien op Kersmis en H. Sacramentsdag. *)

XI.

Die op de vastgestelde dagen en uren van de vergaderingen afwezig zijn geweest, moeten zoodra mogelijk de reden hiervan opgeven aan den Bestuurder, wiens zaak het is de geldigheid der reden te beoordeelen. Indien deze bevindt dat er eenige schuld bij komt, kan hij, op wat wijze hij zulks goedvindt, die leden vermanen; en ook om dergelijke afwezigheid, of om andere overtredingen, kan hij ze soms voor bepaalden tijd de vergadering ontzeggen, naar dat hij het tot welzijn der Congregatie en tot glorie van onzen Heer het nuttigste oordeelt. Om zekerder en gemakkelijker te weten of iemand afwezig is, moet de Congregatie een boek hebben, waarin

*) Om alle onzekerheid weg te nemen voor Congregatiën, voor welke het zeer moeilijk en dikwerf onmogelijk is op genoemde dagen te vergaderen, wordt gewoonlijk in de aanvraag tot kanonieke oprigting der Congregatie vermeld, hoe dikwerf men voornemens is bijeen te komen, aan welke bepaling men zich dan zooveel mogelijk moet houden. (*de Vert.:*)

èn de dagen zijn aangegeven waarop gedurende het jaar de bijeenkomsten zullen plaats hebben, èn de namen der leden, zóó zijn aangeteekend, dat met een enkel teeken er bij te voegen, iemands afwezigheid gemakkelijk aangewezen wordt; ofschoon nogtans allen met dien ijver jegens de H. Maagd moeten bezielde zijn, en zoo bezorgd voor hun eigen geestelijken voortgang, dat zij deze of andere dergelijke middelen ter aansporing niet zoo zeer noodig hebben.

XII.

Indien er gedurende het jaar plegtigheden en feestelijke bijeenkomsten in de Congregatie mogten plaats hebben, of als er, bij welke gelegenheid ook, andere onkosten moeten gemaakt worden, moet elke Congregatie rijpelijk overwegen wat met het oog op het getal en den stand der leden het dienstigste is. Zij die van minderen stand zijn, kunnen dergelijke uitgaven niet dragen; die van hooger stand zoeken er bijna een ijdele praalvertooning in. Derhalve mag men niet te kwistig zijn met dergelijke uitgaven, dewijl zij dikwerf al de inkomsten uitputten en verslinden, die zeker veel beter voor nuttiger zaken tot meerdere eer van God en der H. Maagd hadden moeten besteed worden.

Daarom zal elke Congregatie bij hare overige bepalingen, ook volgens het gevoelen en met goedvinden van den Bestuurder vaststellen wat zij hieromtrent kan en moet doen, daarbij vooral in het oog houdende die uitgaven, welke reeds tot meerderen voortgang der leden in waren geest en godsvrucht noodzakelijk gevorderd, en daarom ook in deze regelen met zooveel aandrang aanbevolen worden.

XIII.

Dagelijks zullen de leden bij het opstaan, nadat zij God voor alle weldaden, zoo algemeene als bijzondere, en vooral voor die, welke zij gedurende dien nacht van zijne Goddelijke Majesteit ontvingen, zullen bedankt hebben, eerst de acten van Geloof, Hoop en Liefde bidden; daarna driemaal het *Onze Vader* en *Wees gegroet* ter eere der Allerheiligste Drievuldigheid, en éénmaal de *Twaalf Artikelen des Geloofs* en het *Salve Regina*, behalve de andere gebeden, welke ieder naar den raad van zijn biechtvader gewoon is te bidden. Met deze gebeden moeten zij daarom toch niet tevreden zijn, maar iedereen zorge dat hij minstens een kwartier aan het inwendig gebed of de overweging bestede, en dagelijks, als het mogelijk is, het *H. Misoffer* bijwone. 's Avonds, voor zij zich ter rust begeven, zullen zij wederom ongeveer een

kwartier hun geweten nagaan en onderzoeken, en zoowel over alle zonden, als vooral over die, welke zij bevinden gedurende dien dag te hebben begaan, een berouw verwekken; daarna bidden zij een Onze Vader en Wees gegroet, en den Psalm De Profundis voor de geloovige zielen.

XIV.

Dewijl de leden eener Congregatie tot eene eenigzins hoogere volmaaktheid dan de overige menschen geroepen zijn, zoo wordt het aan allen in het algemeen dan ook aanbevolen, dat zij een grooteren ijveraan den dag moeten leggen voor de oefeningen van godsvrucht en christelijke liefde, als zijn: dikwijls te biechten gaan en tot de H. Tafel naderen, het Officie der H. Maagd en den Rozenkrans bidden; waar plaats en personen het toelaten, de gevangenen bezoeken; van tijd tot tijd naar de gasthuizen gaan, vooral op die dagen, welke een meer plegtig feest van Onzen Heer of van de H. Maagd voorafgaan. Deze en meer dergelijke goede werken worden hun aanbevolen, en daarom zal ieder naar zijn stand en godsvrucht, afzonderlijk of wel de geheele Congregatie gezamentlijk, volgens de verordening en den raad van hem, die aan het hoofd der Congregatie staat, in die werken geoefend worden.

XV.

Als iemand der leden eener Congregatie ernstig ziek wordt, zal vooral de Bestuurder en de prefekt niet alleen zorgen dat hij bezocht en van de HH. Sacramenten der Kerk voorzien worde, maar ook allen zullen hem in hunne gebeden den Heer aanbevelen. En als hij komt te sterven, mogen de leden, waar het nog de loffelijke gewoonte is dat zij het lijk ter begraafplaats vergezellen, dit voorbeeld van Christelijke liefde niet achterlaten. Vervolgens op den eersten daartoe geschikten dag zullen zij allen gezamentlijk, als het mogelijk is, in de vergadering, of ten minste ieder voor zich afzonderlijk de Getijden der overledenen voor hem bidden. Maar gedurende acht dagen zullen zij allen dagelijks ééns den Psalm De profundis met het gebed der overledenen voor hem bidden. Vervolgens zal de geheele Congregatie, aan het altaar der Congregatie, dat voor hare overledene leden geprivilegieerd is, eene II. Mis tot lfenis zijner ziel laten opdragen.

XVI.

Indien iemand, uithoofde eener reis, afwezig moet zijn van de Congregatie, moet hij den Bestuurder en den prefekt daarvan verwit-

tigen; ook zal hij van hen magtiging en *opene brieven* vragen, om ook in andere Congregatiën, werwaarts hij zich welligt mogt begeven, als een der leden te worden toege-
laten. En aangezien hij afwezig zijnde, toch deelachtig blijft aan de verdiensten der Congregatie, betaamt het ook dat hij aan de overige leden van tijd tot tijd eenig berigt geve over zich zelven en zijn toestand, door te schrijven aan den prefekt, en zich aan de gebeden der leden aan te bevelen. Doch wáár hij ook zij, altijd moet hij zorgen, dat hij zich als een waar kind der Congregatie doe kennen, en door onbesproken zeden en een voorbeeldig leven allen trachte te stichten en tot deugd en braafheid op te wekken.

XVII.

Zij moeten elkander met een ware en oprechte liefde beminnen, en zorgen dat zij den vrede en de onderlinge eendragt bevorderen, en dagelijks in ware en christelijke deugden voortgang maken. Om echter dit doel des te gemakkelijker te bereiken, zal het zeer heilzaam zijn de bijeenkomsten der Congregatie trouw bij te wonen, het beoefenen harer godsdienstige werken niet te verwaarlozen, met zulke personen dikwerf om te gaan, van wie zij eenig voordeel kunnen trekken, den omgang

met ongodsdienstigen, alsook alle gelegenheden te vlugten, die hun eenig nadeel zouden kunnen toebrengen, als zijn: openbare voorstellingen, twisten, oneenigheden, gemor en andere dergelijke zaken, die den goeden naam en de achting voor de Congregatie doen dalen. Integendeel moeten zij hun best doen om in alles zich zoodanig te gedragen, dat zij waardig geacht worden onder de bescherming van de Allerheiligste Maagd te staan.

XVIII.

Ten einde deze bepalingen en regelen gemakkelijker te onderhouden, moeten zij, zoo dikwerf de nieuwe prefekt en de overige bedienaren afgekondigd worden, in het openbaar in de vergadering worden voorgelezen. Dat eindelijk een ieder zorge de regelen met de grootste naauwgezetheid na te komen. Behalve deze regelen zal ook iedereen al de bijzondere gewoonten zijner Congregatie onderhouden; maar de bedienaren moeten de regelen, welke aan hunne bediening eigen zijn, dikwijler herlezen om ze des te naauwkeuriger te kunnen onderhouden.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Over het toelaten van Leden tot de
Congregatie.

I.

Die in de Congregatie wenscht toegelaten te worden, begeve zich tot den Bestuurder en den prefect, en als deze genoeg van hem vernomen, en voldoende inlichtingen over zijn leeftijd, beroep, deugden en andere hoedanigheden hebben ingewonnen, zal de prefect in de bijeenkomst der twaaf of zes raadsleden over hem verslag uitbrengen, om hem gedurende eenigen tijd, zooals later zal gezegd worden, ter proefneming in de Congregatie toe te laten. Gedurende dien tijd, mag hij alleen bij de geestelijke oefeningen der Congregatie, maar geenszins waar iets overlegd of beraadslaagd wordt, tegenwoordig zijn. Hij zal ook, voor zooveel de plaatsruimte het toelaat, gedurende dien tijd van de overigen afgescheiden zitten.

II.

Als iemand geschikt bevonden, maar nog niet opgenomen is, zullen de Bestuurder en de prefect hem toevertrouwen aan een der

leden, die door braafheid uitmunt, en hem aan zijne trouw en zorg overlaten, om gedurende den proeftijd, (die naar gelang der personen, ongeveer twee of drie maanden zal duren), hem in de instellingen en regelen der Congregatie en overige gebruiken te onder- rigten, en de moeilijkheden, die hem soms mogten voorkomen, op te lossen, ten einde hij, na alles grondig onderzocht te hebben, zijn wensch moge vervuld zien. Wanneer nu de tijd aanbreekt, dat hij moet aangenomen worden, zal hij hem, om op den dag zijner aanneming, volgens de gunsten en voorregten aan de Congregatie verleend, den vollen aflat te kunnen verdienen, vermanen dat hij zich voorbereide om op dien dag het Allerheiligste Sacrament te ontvangen, ten einde daardoor aan zoo grooten schat deelachtig te kunnen worden.

III.

Alvorens nogtans iemand in de Congregatie opgenomen wordt, zal er wederom in de zitting der twaalf of zes raadsleden verslag over hem worden uitgebragt, om van de raads- leden, en vooral van hem aan wiens zorg hij was toevertrouwd, te vernemen, in hoeverre hij zich tot op den bepaalden tijd goed hebbe gedragen. Bevindt men, dat hij gedurende den proeftijd niet geheel aan de verwachting heeft

voldaan, zal de raad bij meerderheid van stemmen beslissen, of hij zonder verder bedenken afgewezen, of wel zijn proeftijd verlengd zal worden. Maar heeft hij van zich en zijne deugdzaamheid goede blijken gegeven, dan zal hij met toestemming van den Bestuurder, zonder wiens voorkennis en raadpleging niets geldig zijn kan, volgens de wijze die later wordt voorgeschreven, aangenomen worden.

DERDE HOOFDSTUK.

Over de bevestiging of aanneming van leden.

I.

De feestdagen der H. Maagd Maria en in het bijzonder de drie feestdagen der Boodschap, Hemelvaart en Ontvangenis der H. Maagd schijnen het meest geschikt voor de aanneming van nieuwe leden. Op deze dagen derhalve zullen zij in de Congregatie opgenomen worden. Zij, die moeten worden aangenomen, begeven zich eerst voor het altaar der H. Maagd, en daar neergeknield bidden zij eenigen tijd tot de goedertierendste Moeder, haar vurig smeevende dat zij zich gewaardige hen onder het getal harer kinderen op te nemen. Dan

zal hij, aan wiens zorg zij, zooals boven gezegd is, gedurende den proeftijd waren toevertrouwd, met luider stem het formulier der aanneming opzeggen met korte tusschenpoozen, zoodat zij die opgenomen worden, zijne woorden gemakkelijk volgen en te gelijk met hem hetzelfde formulier kunnen uitspreken. Het formulier van aanneming is als volgt:

II.

Formulier van Aanneming.

(of: *Acte van toewijding.*)

Allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria, ik... ofschoon alleronwaardigst U te dienen, maar opgewekt door uwe bewonderenswaardige goedheid, en gedrongen door het verlangen mij aan uwe dienst te verbinden, kies U heden in tegenwoordigheid van mijn Englebewaarder en van geheel het hemelsch hof tot mijne Koningin, Beschermster en Moeder, en neem mij vastelijk voor, U voortaan altijd te zullen dienen, en voor zooveel in mij is, te zullen zorgen dat gij van allen getrouw gediend wordt. U derhalve, liefdevolle Moeder, bid en smeek ik, door het Bloed van Jesus Christus, dat voor mij vergoten is, gewaardig U mij onder het getal uwer bescherme-

lingen en tot uwen eeuwigen dienaar aan te nemen. Sta mij bij in al mijne handelingen, en verwerf mij de genade, dat ik mij in woorden, werken en gedachten zoo gedrage, dat ik nimmer noch uwe, noch de oogten van uwen allerheiligsten Zoon beledige. Wees mijner gedachtig, en verlaat mij niet in het uur des doods. Amen.

III.

Dit gedaan zijnde, staan zij allen op, en worden zij door den onderrigter der nieuwelingen naar den Bestuurder geleid; deze zal hun verklaren dat zij in de Congregatie zijn opgenomen, en tot blijk hiervan hen omhelzen, en in den naam der geheele Congregatie aannemen. Als vader zal hij ze als zijne kinderen ontvangen, en hen omhelzende in korte woorden opwekken tot gehoorzaamheid aan de regels en de instellingen der Congregatie, en tot vereering en godsvrucht jegens de H. Maagd, aan wier bescherming zij zich op dezen dag vooral hebben toevertrouwd. Hij zal hun ook het regel-boekje der Congregatie geven, ten einde zij die regelen altijd bij zich hebben, en van tijd tot tijd te huis lezen, om ze des te gemakkelijker te kunnen onderhouden. Vervolgens worden zij op gelijke wijze naar den prefekt geleid, die hen zoo kort

mogelijk tot hetgeen boven gezegd is zal aansporen. Ten laatste worden er tot dankzegging eenige korte gebeden verrigt, elke Congregatie volgens hare eigene gewoonte.

VIERDE HOOFDSTUK.

Over de Verkiezing van den Prefekt en de overige bedienaren.

I.

De prefekt en de overige bedienaren zullen ééns of hoogstens tweemaal 's jaars op de voornaamste feestdagen der H. Maagd gekozen worden. De Bestuurder der Congregatie, de prefekt, assistenten, raadsleden en secretaris komen daartoe bijeen, en na den Lofzang: «Kom, Schepper-Geest» met de gewone gebeden te hebben verrigt, kiezen zij, bij onderlinge mededeeling hunner stemmen, uit de geheele Congregatie drie leden, die door voorbeeldige deugd en aanbevelenswaardige braafheid boven anderen uitmunten. Deze drie worden dan aan de geheele Congregatie voorgesteld; die de meeste stemmen verkrijgt, wordt tot Prefekt, die minder stemmen verkrijgen, worden naar het getal stemmen tot eerste en tweede assistenten benoemd. De

stemmen worden opgenomen door den Bestuurder der Congregatie en door den prefect. Ongeveer op dezelfde wijze moeten de raadsleden en de raadschrijver gekozen worden, maar zij mogen volstrekt niet aan de geheele vergadering ter keuze worden voorgesteld.

II.

De schatbewaarder, koster, portier en andere mindere bedienaren, voor zoever deze volgens de gewoonte der Congregatie noodig zijn, kunnen door den Bestuurder en den prefect te zamen met de assistenten en den raadschrijver gekozen worden, met inachtneming nogtans van de grootere talrijkheid en de stichting der leden. Bij het begin echter van elke nieuwe prefectuur zullen even als de hoogere zoo ook de mindere bedienaren veranderd worden, tenzij de Bestuurder en de prefect, om billijke redenen althans het anders mogten goedvinden.

III.

Als op die wijze de hoogere en mindere bedienaren der Congregatie gekozen zijn, worden zij op den feestdag der II. Maagd in de Congregatie afgekondigd. Tot meerdere godsvrucht en plegtigheid kan de Bestuurder der Congregatie aan elk der bedienaren de teekenen

aan elke bediening eigen, uitreiken. De raad-schrijver zal derhalve de namen der bedienaren met luider stem aflezen, volgens de orde dat zij gekozen zijn en ieders rang en waardigheid zulks vordert. Hij, wiens naam wordt afgelezen, begeve zich naar den Bestuurder, en voor hem neergeknield, ontvangt hij van hem de teekenen zijner bediening; de Bestuurder zal hem in weinige woorden opwekken om die bediening met dien vlijt en die zorg, zooals de bediening dat vordert, waar te nemen, en hem zoo kort mogelijk de verplichtingen er van voorhouden. Nadat op die wijze al de bedienaren zijn aangesteld, zal of de Bestuurder der Congregatie zelf, of een ander de vergaderde leden der Congregatie toespreken, en hen tot het ijverig bijwonen der bijeenkomsten, tot het onderhouden der regelen, tot godsvrucht en liefde voor de H. Maagd, en vooral tot navolging harer deugden aansporen.

IV.

Mogt de prefekt, vóór dat de helft van den tijd zijner bediening verstreken is, overlijden, of door eenig ander toeval belet zijn in de verdere uitoefening van zijn ambt, dan zal volgens de uitspraak van den Bestuurder een ander in zijne plaats benoemd worden tot aan den tijd der nieuwe verkiezing. Hetzelfde zal

ook geschieden bij het vervangen der overige bedienaren.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Wat in de Raadsvergaderingen moet onderhouden worden.

Ter instandhouding en uitbreiding der Congregatie schijnt het niet alleen noodzakelijk dat de leden dikwerf tot het doen van geestelijke oefeningen vergaderen, maar ook dat zij van tijd tot tijd bijeenkomen om over het behoorlijke bestuur der Congregatie te handelen. Derhalve zullen de Bestuurder met den prefekt, assistenten, raadschrijver en de twaalf of zes raadsleden, zoo dikwerf het noodig zal zijn, op een geschikt uur te zamen komen, om de voorkomende zaken te behandelen en daaromtrent besluiten te nemen. Het doen van voorstellen in den Raad behoort vooral aan den Bestuurder; de overigen zullen in alles zijn gezag hoogschatten, en zich door zijn oordeel laten leiden, ofschoon ook zij, al wat zij noodzakelijk mogten oordeelen, met gepaste zedigheid kunnen voorstellen. Allen moeten zich wachten van elke ongeregelde gemoedsstemming, en in het uitbrengen van hun gevoelen eenig en alleen de eer van God en Gods Moeder, en

den geestelijken voortgang der Congregatie voor oogen houden.

ZESDE HOOFDSTUK.

Regels van den Prefekt.

I.

Aangezien de Prefekt door waardigheid en bediening boven de andere leden der Congregatie staat, en hem na den Bestuurder de eerste plaats toekomt, zoo behoort hij ook zijn uiterste best te doen, om door een deugdzaam leven boven al de overigen uit te munten. Bijgevolg moet hij niet alleen de bijzondere regelen zijner bediening, maar ook de algemeene met de grootste naauwgezetheid onderhouden, vooral die, welke betrekking hebben op het ontvangen der III. Sacramenten, door meermalen dan de anderen zijne zonden te belijden en tot het Allerheiligste Sacrament te naderen; ook zal hij er zich op toeleggen dat hij niet zoozeer door woorden dan door voorbeelden de Congregatie in deugd en christelijke volmaaktheid doe vooruitgaan.

II.

Hij moet altijd op de vastgestelde tijden in de Congregatie tegenwoordig zijn, en bij

tijds en met beleid voorzien in alles wat tot de gewone geestelijke oefeningen behoort, zoo als hij dit te voren met den Bestuurder zal hebben afgesproken. Mogt hij door een wettig beletsel verhinderd, niet in de vergadering kunnen tegenwoordig zijn, dan zal hij zoodra mogelijk den Bestuurder waarschuwen. Alsdan zal de eerste assistent zijne plaats vervangen, en bij afwezigheid van dezen de tweede assistent.

III.

Ofschoon op den prefekt de zorg voor de Congregatie berust, moet hij toch wel weten dat hij ongeschikt is aan den Bestuurder, van wien hij altijd vernemen zal hoe hij de zaken moet behandelen. Daarom zal hij niets veranderen, noch afschaffen, noch iets nieuws invoeren, zonder voorkennis of goedkeuring van den Bestuurder, opdat in de Congregatie alles met des te meer voorzigtigheid en bedaardheid tot grootere eer van God en de Moedermaagd geschiede.

IV.

Hij zal zorgen dat zoo dikwijls de nieuwe prefekt en de overige bedienaren zijn gekozen, de algemeene regelen der Congregatie in de

vergadering worden voorgelezen; maar boven al zorgt hij dat zij door allen goed onderhouden worden. Ook zal hij toezien dat de overige ondergeschikte bedienaren de regels van hun ambt goed nakomen, vooral de assistenten, de raadschrijver en de twaalf of zes raadsleden. Hij moet insgelijks zorgen dat de namen der leden van de Congregatie op eene lijst geschreven zijn; alsook dat er een boek zij, waarin de namen zoowel der aanwezige als der afwezige leden staan opgeteekend, op de wijze zoo als dat in den elfden der algemeene regels is voorgeschreven; ook eene tweede boek, waarin de bedienaren, met vermelding van dag en jaar dat zij aangesteld zijn, worden ingeschreven, en een derde boek, waarin wordt aangeteekend wie, op wat dag en jaar in de Congregatie aangenomen, en ook, als men het te weten kan komen, wanneer hij gestorven is.

V.

Als iemand der leden ziek is, zal de Prefekt hem uit naam der Congregatie doen bezoeken; als de ziekte toeneemt, zal hij zorgen dat allen voor hem gebeden aan God opdragen. Mogt er gevaar van sterven zijn, moet hij zorgen dat den zieke de Allerheiligste Sacramenten der stervenden toegediend worden; en als hij overleden is, dat de leden de voorge-

schrevene gebeden tot lavenis zijner ziel ver-
rigten.

VI.

De zoogenoemde opene brieven zal hij te zamen met den Bestuurder onderteekenen. Indien soms iemand der leden om gewigtige overtredingen uit de Congregatie moet weggezonden worden, zal hij niets doen zonder den Bestuurder te raadplegen, en ook niet anders dan volgens zijn oordeel en gevoelen die zaak behandelen.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Regels der Assistenten.

I.

De bediening der Assistenten bestaat daarin, dat zij door raad en daad den prefekt in het besturen der Congregatie bijstaan. Daarom is het dan ook pligtmatig dat zij goed met hem overeenstemmen, opdat door eenheid van gevoelen het bestuur der Congregatie des te geregelder plaats hebbe.

II.

Zij moeten zoowel in de openbare als bijzondere bijeenkomsten tegenwoordig zijn, en

als de prefekt afwezig is, zal de eerste assistent zijne plaats vervullen; zijn beiden afwezig, dan bekleedt de tweede assistent de bediening van prefekt. Zij moeten dikwerf met den Bestuurder en den prefekt spreken over al wat den geestelijken voortgang der Congregatie betreft, en dezen door woord en voorbeeld, zooveel het hun met de goddelijke genade zal mogelijk zijn, trachten te bevorderen.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Regels van den Raadschrijver.

I.

De Geheim- of raadschrijver zal alle beraadslagingen bijwonen. De zaken van grooter belang zal hij in een daartoe bestemd boek aantekenen; maar van al wat moet ingeschreven worden, moet hij aan den Bestuurder en den prefekt eerst een afschrift vertoonen.

II.

In de boeken, waarvan vroeger gesproken is, moet hij met de grootste naauwkeurigheid alles inschrijven, wat in elk boek behoort. Wat in de beraadslagingen vastgesteld is, mag hij niemand mededeelen, en hij

moet, zooals zijn naam dit aanduidt, het stilzwijgen weten te bewaren.

III.

Het is aan zijne zorg opgedragen de opene brieven, berigten, bevelen en al het andere, wat het gebruik medebrengt, te schrijven, alsook te onderteekenen en te verzegelen met het gewone zegel der Congregatie; doch in alles moet hij te werk gaan volgens de bepaling van den Bestuurder en den prefekt.

NEGENSE HOOFDSTUK.

Regels van de twaalf of zes Raadsleden.

Uit de Congregatie-leden worden, volgens de wijze die in de regels der kiezing is voorgeschreven, eenige leden gekozen, namelijk twaalf als de Congregatie talrijk, maar zes als zij minder talrijk is. Hun pligt is het, den prefekt in de beraadslagingen en het bestieren der Congregatie ten dienste te staan. Daarom behooren zij genomen te worden uit de oudere en deugdzaamere leden. In het uitbrengen van hun gevoelen zullen zij immer de grootere eer van God en der Moedermaagd, en den geestelijken voortgang der Congre-

gatie voor oogen houden, en wel toezien dat zij zich door geen partijzucht van eene regtvaardige oordeelvelling laten afbrengen. Zooals meermalen gezegd is, moeten zij, gelijk zij door waardigheid boven de anderen staan, ook door hun voorbeeld boven hen trachten uit te munten.

TIENDE HOOFDSTUK.

Regels van den Onderrigter der nieuwelingen.

De bediening van den Onderrigter der nieuwelingen bestaat hierin, dat hij volgens voorschrift van den Bestuurder en den prefekt, diegenen die in de Congregatie verlangen aangenomen te worden onderrigte, door hun de regels uit te leggen, en hen bekend te maken met andere bijzondere gebruiken van de Congregatie. Hij moet vooral zorgen, dat hij zoowel dezen als alle anderen, die aan zijne zorg zijn toevertrouwd, de grootste liefde toedrage en met ijver zijnen bijstand verleene. Dikwijls moet hij met den Bestuurder en den prefekt over hen onderhandelen en beider raad inwinnen, hoe hij ze het best op den weg van de dienst van God zal kunnen geleiden. Hij moet ook eene tabel hebben, waarop

het formulier der aanneming gedrukt of sierlijk geschreven staat. Het komt hem toe, diegenen die tot leden wenschen aangenomen te worden, de plaats aan het altaar aan te wijzen, het formulier voor te lezen en hen tot den Bestuurder en den prefekt te geleiden.

ELFDE HOOFDSTUK.

Regels van den Schatbewaarder.

De Schatbewaarder mag niet de minste uitgave doen buiten order van den Bestuurder. Hij moet een kistje hebben, waarin het geld der Congregatie bewaard wordt. Dit kistje moet door twee verschillende sleutels gesloten zijn, waarvan de eene berust bij den Bestuurder, den anderen zal hij bij zich houden, tenzij men dit anders mogt bepalen; immers in Congregatiën, wier leden nog zeer jong zijn, is het welligt beter dit niet toe te staan. Daarbij moet hij een boek hebben, waarin inkomsten en uitgaven naauwkeurig staan opgeteekend, welk boek hij, zoo dikwerf de Bestuurder het goed vindt, hem zal doen inzien en verklaren. Hij wachte zich wel, van ooit iemand uit naam der Congregatie iets te vragen, hetzij om gewone of om buitengewone uitgaven der Congregatie te bestrijden; maar hij stelle zich

tevreden met die giften, welke naar gewoonte door allen geschonken worden, en die, welke ieder naar zijne milddadigheid, in elke vergadering gewoon is bij te dragen.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Regels van den prefekt der Bibliotheek.

De Bibliotheek der Congregatie en al de boeken die zij bevat, worden aan zijne zorg en trouw overgelaten. Hij begripe wel van hoe groot gewigt zijne bediening is, en hoezeer hij in die bediening door zijne zorgvuldigheid veel voordeel, maar ook door zijne nalatigheid veel nadeel aan de overige leden kan aanbrengen. Na het eindigen der vergadering zal hij de boeken aan de leden uitdeelen. Hij moet van al de boeken een naauwkeurig opgemaakte lijst hebben, welke hij ter inzage zal leggen of toonen als zij gevraagd wordt, opdat zoo iedereen uit de bibliotheek het door hem verlangde boek kunne verkrijgen. Hij geve echter aan niemand een boek af, dan nadat hij door dengenen zelven, die het boek verlangt, den naam, voornaam, titel van het boek, dag, maand en jaar, waarop het medegenomen wordt, op een briefje naauwkeurig hebbe doen aan-

teekenen. Dit briefje bewaart hij, tot dat het boek, wat medegenomen is, wordt teruggebragt, waarna hij hem het briefje teruggeeft. Hij sta niet toe dat iemand twee boeken te gelijk naar huis medeneme, noch dat iemand een boek behoude gedurende de herfstvacantie. Allen moeten, zoodra deze is aangekondigd, al de boeken die zij hebben, naar de bibliotheek terug brengen.

DE TIENDE HOOFDSTUK.

Regels voor de Ziekenbezoekers.

Aangezien de prefekt onmogelijk alle zieke leden, vooral indien er velen te gelijk mogten ziek zijn, meermalen in persoon zelf kan bezoeken, zoo is het noodig dat hij er onder de leden der Congregatie eenigen hebbe, die hem in zulk een godvruchtig en heilig werk ter zijde staan en zijne taak verligten; hun getal zal door den Bestuurder worden bepaald, die ook zal toezien dat hij tot deze bediening die leden uitkiest, welke hij weet dat, meer gevorderd in leeftijd, ook door braafheid boven anderen uitmunten. Hunne werkkring is, de zieke leden dikwerf te bezoeken, met zorg naar hun toestand te vernemen, en dit den Bestuurder en den prefekt mede te deelen; hen vuriger

aan God aan te bevelen, en te zorgen dat zij door de gemeenschappelijke gebeden der Congregatie worden bijgestaan. Neemt de ziekte toe, dan moeten zij zoodra mogelijk den Bestuurder en den prefekt waarschuwen, ten einde deze, volgens hun ambt den zieke kunnen gaan bezoeken en voorkomen dat de in gevaar verkeerende zieke niet sterve alvorens hij behoorlijk van alle HH. Sacramenten der stervenden voorzien zij. Het is ook zeer goed niet alleen de zieken als zij bedlegerig zijn meermalen te bezoeken, maar ook als zij van hunne ziekte beginnen te herstellen, en dan zooveel mogelijk zorgen dat zij hen door geestelijke gesprekken in den Heer troosten en opbeuren.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Regels van den Koster.

Er kunnen, naar de talrijkheid der Congregatie, twee, drie of vier kosteren zijn. Zij moeten zich wel overtuigd houden dat zij door de werkzaamheden dezer bediening, naast God, de Moeder Gods en Maagd dienen en voor haar arbeiden. Daarom moeten zij het niet beneden zich rekenen de vergaderplaats uit te vegen of andere dergelijke nederige werkzaamheden aldaar te verrigten. Vóór alles

moeten zij zorgen dat de priestergewaden en al het overige wat bij de II. Offerande der Mis gebruikt moet worden, behoorlijk gereed en uiterst zindelijk zij. Er moet van al het huisraad der Congregatie een register in een boek geschreven worden; en wanneer zij hunne bediening neerleggen, moeten zij dit overhandigen aan hunne opvolgers, wien zij ook onderrigten moeten waar dat alles moet geplaatst worden. Zij moeten alles wat tot deze bediening behoort, betamelijk en ordelijk gerangschikt wegleggen en bewaren; alles moet afgesloten, en de sleutels bij den Bestuurder der Congregatie gebragt worden. Zij mogen zich niet ligtvaardig of zonder goede reden, en niet dan met verlof van den Bestuurder, uit de vergadering verwijderen, maar behooren te zamen met de anderen al de geestelijke oefeningen der Congregatie bij te wonen. Niet de minste uitgave mogen zij doen, buiten voorkennis en raad van den Bestuurder. Zij moeten hun genoegen niet zoeken in al te kostbare versieringen. De Bestuurder, zal met de noodige voorzigtigheid hun die ten eenemale verbieden, of ze ten minste zoo weten te matigen, dat er zoo weinig mogelijk onkosten mede gepaard gaan.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Regels van den Lezer.

Hij moet zich zoo vroegtijdig mogelijk naar de vergadering begeven. De vergadering immers neemt een aanvang met de lezing uit een godvruchtig boek. Nooit leze hij voor uit een boek, dat niet door den Bestuurder is aangewezen. Aanstonds na de afkondiging van een nieuw bestuur, moet hij de algemeene regels voorlezen. Hij moet niet te haastig lezen, maar met luide, duidelijke en heldere stem, en van tijd tot tijd even stilstaan, om hetgeen hij leest én gemakkelijker te doen verstaan, én dieper in de harten der hoorders te doen doordringen. Daarom is het noodzakelijk dat hij goed wete en begriipe van welk belang de geestelijke lezing is, en hoeveel deze bijdraagt zoowel tot verbetering des levens, als tot vermeerdering van godsvrucht. Men voege bij de lezers ook zangers, die den leden bij het zingen der metten van de H. Maagd, de zangwijze en den toon aangeven.

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Regels van den Portier.

Ook deze moet zoo vroegtijdig mogelijk

naar de vergadering gaan. Hij moet den naam en voornaam van alle leden, volgens alphabetische orde bewerkt en gerangschikt op eene lijst of in een boek opgeteekend hebben, om des te vlugger, wanneer het noodig is, ieders naam te kunnen vinden. De namen moeten zoo zijn ingeschreven, dat met een of ander teeken, volgens bepaling van den Bestuurder er bij te voegen, aangeduid wordt, wie van de vergadering afwezig en wie er tegenwoordig zijn geweest, en of zij tot de II. Tafel zijn genaderd of niet. Dit boek moet met de grootste zorg bewaard worden; daarom zal men het niet onbedachtzaam aan iemand toevertrouwen, maar alleen aan hem, van wiens trouw en deugdelijkheid de Bestuurder ten volle overtuigd is. Als dit boek volgeschreven is, moet het bij de geschiedboeken der Congregatie weggelegd en bewaard worden.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

Regels van de overige mindere bedienaren.

Indien de Congregatie, naarmate de werkzaamheden die er verrigt moeten worden, nog andere ondergeschikte bedienaren in grooter of kleiner getal moegt noodig hebben, is het geoorloofd hun de regelen, welke zij moeten

onderhouden, voor te schrijven. Maar niets mag er vastgesteld worden, tenzij met overleg en goedvinden van den Bestuurder der Congregatie. Men moet zich ook wachten iets te bepalen, wat met de vorige regels in strijd is; maar bovenal moet men bezorgd zijn dat er niets gedaan worde wat niet in allen deele passend en doelmatig is voor de godsvrucht en het geestelijk voordeel der leden; alles echter wat daarmede niet is overeen te brengen, of wat aanstootelijk is, moet ten eenenmale er uit verwijderd en als van niet de minste kracht beschouwd worden.

Getuigschrift der Aanneming.

Door dit ons getuigschrift willen wij verklaren dat onze in Christus beminde
 den van het
 jaar is aangenomen als lid der Congregatie, onder den titel van te . . .
 zoodat hij diensvolgens mag en kan verwerven al de aflaten, gunsten, weldaden en voorregten, welke de andere reeds aangenomen leden genieten; en bij overlijden, door al de gebeden, welke volgens gewoonte voor afgestorvene Congregatie-leden verrigt worden, door deze onze Congregatie moet geholpen worden.

Gegeven ter voornoemde Congregatie van de Moeder Gods en Maagd, dag en jaar als boven.

De Bestuurder,

De Prefekt,

De Raadschrijver,

AFLATEN,

vergund door de Pausen aan de Hoofd-Congregatie, opgericht onder den titel van Maria-Boodschap, in het Romeinsche Collegie, en evenzoo aan al de Congregatiën, die op dezelfde wijze zijn of zullen worden opgericht, mits zij met voornoemde Hoofd-Congregatie wettig vereenigd zijn.

Volle Aflaten

*voor alle Christen geloovigen van
beider geslacht.*

1. Alle Christene geloovigen, hetzij men lid der Congregatie is of niet, indien zij met een waar berouw hunne zonden gebiecht, en het H. Ligchaam des Heeren genuttigd hebben en op den titel-feestdag der Congregatie, (te beginnen met de eerste vespers op den vooravond tot zonnen-ondergang van den feestdag), de kerk, kapel of bidplaats der Congregatie godvruchtig bezoeken, en aldaar bidden voor het heil en de uitbreiding des Christendoms, de uitroeiing der ketterijen, den algemeenen en den onderlingen vrede der Christen-Vorsten, en het welzijn van den Paus, of andere

gebeden volgens hunne godsvrucht storten, kunnen eenen vollen aflaat verdienen.

2. Indien de Congregatie, behalve de H. Maagd, een tweeden titel of patroon heeft, is op dezen feestdag op dezelfde wijze een volle aflaat verleend. Indien de Congregatie dezen tweeden titel niet heeft, mag haar Bestuurder elk jaar, met toelating van den Bisschop, een dag naar goedvinden verkiezen.

3. Elk dezer beide feestdagen mag, insgelijks met toelating van den Bisschop, op een anderen dag, zelfs op een Zondag verzet worden, en dan kan men den bovengemelden aflaat verdienen op den dag, waarop dan de plegtigheid gevierd wordt, zelfs indien op dezen dag een dubbel feest (festum duplex) invalt, in welk geval *éene* plegtige Votief-Misse van dat verzette feest kan opgedragen worden.

Volle Aflaten

welke alléén door de leden en Bedienaren der Congregatiën, en door hen die deze behulpzaam zijn, kunnen verdiend worden.

1. Op den dag, dat iemand in de Congregatie wordt aangenomen, verdient hij, als hij met een waar leedwezen gebiecht en het Allerheiligste Sacrament des Altaars in de kerk der Congregatie of in eene andere kerk

zal ontvangen hebben, een vollen aflaat en de kwijtschelding van al zijne zonden.

2. Denzelfden aflaat in de ure des doods.

3. Insgelijks de leden eener Congregatie, die, nadat zij met een waar berouw gebiecht hebben, op de dagen der Geboorte en der Hemelvaart van onzen Heer Jesus Christus, en op de feestdagen der Onbevleete Ontvangenis, Geboorte, Boodschap en Hemelvaart van Maria, het H. Ligchaam des Heeren aldaar nuttigen.

4. Ook een vollen aflaat *ééns in de week* op een van de dagen, op welke men volgens de regelen en de gebruiken der gemelde Hoofd-Congregatie of der andere Congregatiën gewoon is bijeen te komen; mits zij met een waar berouw gebiecht en de H. Communie ontvangen hebbende, de kerk of kapel, bidplaats of vergaderplaats hunner Congregatie bezoeken, en aldaar godvruchtige gebeden aan God opdragen voor de eendragt der Christen-Vorsten, de uitroeijing der ketterijen, en de verheffing onzer Moeder de H. Kerk. Wanneer nogtans gedurende dezelfde week de leden der Congregatie twee of driemaal vergaderen, zal ieder slechts één van deze dagen naar goedvinden mogen kiezen om den aflaat te verdienen. Intusschen moeten zij zich herinneren, dat zij hierin, gelijk in al het overige van de leiding hunner Bestuurders moeten afhangen.

5. In de Congregatiën, welker leden gewoon zijn des avonds, des nachts, of op een ander uur na den middag te vergaderen, kan naar verkiezing op denzelfden of op den volgenden dag, de volle aflaat verdiend worden.

6. De Priesters, met het bestuur der Congregatie belast, kunnen, (mits zij daartoe van den Bisschop eens voor altijd het verlof hebben verkregen), zoo dikwijls zij de zieke leden of bedienaren der Congregatie bezoeken, en hen door geestelijke vermaningen, hetzij om de ongemakken der ziekte geduldig te verdragen, of om den dood gewillig van de hand des Heeren aan te nemen, trachten te helpen, en hen voor een beeld van den gekruisten Zaligmaker driemaal het *Onze Vader* en het *Wees gegroet* volgens de inzichten van den Paus en van onze Moeder de H. Kerk, hebben doen bidden, deze zieken op den dag, waarop zij het Allerheiligste Sacrament ontvangen hebben, een vollen aflaat doen verdienen.

7. De volle aflaat, die *ééns in de week* vergund is, kan *tweemaal 'sjaars* door de leden der Congregatiën verdiend worden, alhoewel zij de bidplaats hunner Congregatie niet bezoeken, mits zij eene andere kerk bezoeken, waarin zij het Allerheiligste Sacrament des Altaars ontvangen, na voorafgaande algemeene biecht van geheel hun voorgaande

leven of van af hunne laatste algemeene biecht. Bij deze gelegenheid wordt het doen eener algemeene biecht zeer geprezen, gelijk ook door de Pausen eene bijzondere godsvrucht tot de allerheiligste Maagd dringend wordt aanbevolen. Daarenboven wordt den leden der Congregatiën op het hart gedrukt, dat zij toch nooit mogen weigeren zich aan den raad en de bevelen van hunne bijzondere Bestuurders met een ijverigen en bereidvaardigen wil te onderwerpen.

Affaten van zeven jaren,

toegestaan aan dezelfde personen, even zoo dikwijls als zij een der volgende goede werken verrigten.

1. Het lijk van een lid der Congregatie of elk anderen geloovige bij eene kerkelijke begrafenis vergezellen.

2. Als zij, door het luiden der klok gewaarschuwd dat een geloovige in doodstrijd verkeert of sterft, bidden voor de genezing of een zaligen dood van dien zicke, of voor de rust der ziel van dien overledene.

3. Eene openbare of bijzondere godvruchtige bijeenkomst, de goddelijke diensten, geestelijke gesprekken of onderrigtingen bijwonen.

4. Tegenwoordig zijn bij godsdienstige

oefeningen, door de Congregatie met toestemming van den Bestuurder goedgevonden, tot lafenis van een overleden lid der Congregatie, of van een anderen geloovige.

5. Misse hooren op een werkdag.

6. Des avonds, alvorens te gaan slapen, het geweten zorgvuldig onderzoeken.

7. Arme zieken, hetzij Congregatie-leden of niet, in gasthuizen of andere huizen bezoeken.

8. De gevangenen bezoeken.

9. Degenen, die in tweedragt leven, met elkander verzoenen.

Verklaring.

De leden der Congregatiën zullen al deze aflaten kunnen verdienen overal waar zij zich bevinden, indien zij in de kerk der plaats waar zij zijn, of elders, zoo als zij kunnen, verrigten hetgeen voorgeschreven is om genoemde aflaten te verdienen.

Andere Aflaten.

De leden der Congregatiën verdienen al de aflaten, vergund aan de Statiën van de kerken van Rome, zoo binnen als buiten de muren dier stad, mits zij in de Vaste en op andere tijden des jaars, op de dagen van die Statie,

de kerk, of kapel, of eigene bidplaats indien er eene is, of anders eene andere kerk of kapel der plaats waar zij tijdelijk verblijven, godvruchtig bezoeken, en aldaar zevenmaal het *Onze Vader* en het *Wees gegroet* bidden *).

*) De aflaten, vergund aan de Statiën van de kerken van Rome, zijn de volgende:

1. Op den feestdag der *Besnijdenis*, op *Drie Koningen*, op de Zondagen van *Septuagesima*, *Sexagesima*, *Quinquagesima*, 30 jaren en 30 quadragenen.

2. Gedurende de veertigdaagsche *Vaste* op *Asche-Woensdag* en op den *vierden Zondag* van de *Vaste*, 15 jaren en 15 quadragenen; op *Palmzondag*, 25 jaren en 25 quadragenen; op *Witten Donderdag*, vollen aflat: op *Goeden Vrijdag* en op den *Zaterdag vóór Paschen*, 30 jaren en 30 quadragenen; op al de andere dagen van de *Vaste*, 10 jaren 10 quadragenen.

3. Op den *Zondag van Paschen*, volle aflat, op al de andere dagen van het *Octaaf*, op den feestdag van de *H. Markus* en op de *drie Kruisdagen*, 30 jaren en 30 quadragenen.

4. Op 's *Heeren-Hemelvaart*, volle aflat.

5. Op *Pinksteravond*, 10 jaren en 10 quadragenen; op den *Zondag van Pinksteren*, en op al de dagen van het *Octaaf*, 30 jaren en 30 quadragenen.

6. Gedurende den *Advent*: op den *derden Zondag*, 15 jaren en 15 quadragenen; op den *eersten*, *tweeden* en *vierden Zondag* en op de *drie Quatertemperdagen*, 10 jaren en 10 quadragenen.

7. Op *Kersavond*, in de *Nacht-misse* en in de *Aurora-misse*, 15 jaren en 15 quadragenen, en gedurende den dag, volle aflat; op de *drie volgende dagen*, 30 jaren en 30 quadragenen.

Aldus de *Verzameling der Aflaten*, gedrukt te Rome in 1831, met goedkeuring van de H. Congregatie der aflaten.

Aflaten voor de overledenen.

1. Al de bovengemelde aflaten kunnen toegepast worden tot lafenis der zielen van de overledene geloovigen.

2. Het altaar van al de Congregatiën is geprivilegieerd voor alle priesters, die er Misse lezen, doch alléén tot lafenis der zielen van overledene Congregatie-leden.

3. Maar elke priester der Congregatie, die de Misse leest tot lafenis der ziel van een lid *zijner* Congregatie, kan hetzelfde voorregt genieten, onverschillig aan welk altaar en in welke kerk het ook zij.

Andere voorregten en gunsten.

1. Alle koningen, prinsen, hertogen en graven, die met oppermagt bekleed zijn, als ook hunne eigene en aangehuwde verwanten, in den eersten en tweeden graad slechts, indien zij gevraagd hebben in de Hoofd-Congregatie of elders in andere Congregatiën, reeds opgericht of nog op te rigten, ingeschreven te worden, kunnen, hoewel afwezig, als zij bovenvermelde werken van godsvrucht verrigten, en eene kerk naar gelegenheid en verkiezing bezoeken, de voornoemde aflaten, kwijtscheldingen en ontslagingen insgelijks verdienen.

2. Aan alle geloovigen, die voor het Allerheiligste Sacrament des Altaars, wanneer het in de bidplaatsen der bovenvermelde Hoofd-Congregatie of der andere Congregatiën, die daarmede vereenigd zijn of zullen worden, met toelating nogtans van den Bisschop, gedurende drie achtereenvolgende dagen uitgesteld is, eenigen tijd bidden, en de andere voorgeschrevene werken verrigten, worden de aflaten, kwijtscheldingen en ontslagingen vergund, welke zij zouden kunnen verdienen, indien zij de kerken bezochten, waarin het Allerheiligste Sacrament gedurende *veertig* uren is uitgesteld.

3. Aangezien het dikwijls geschiedt, dat de geestelijke oefeningen, die gewoonlijk acht dagen duren, om wettige redenen, op sommige plaatsen, volgens omstandigheden van personen, plaatsen en tijden, geen volle acht, maar slechts vijf, zes of zeven dagen kunnen gehouden worden, zoo worden de aflaten, welke alléén verleend zijn aan degenen, die acht dagen lang de oefeningen bijwonen, ook vergund aan hen, die ze gedurende zeven, zes of ten minste vijf achtereenvolgende dagen zullen gehouden hebben.

Den 6 Maart 1776 heeft de H. Cong. der Aflaten en der H. Rel: geoordeeld, dat de bovenstaande opgave door de drukpers der apostolische kamer mogt in het licht gegeven worden.

Gedaan te Rome, ter Secr. v. d. H. Cong. der aflaten.

J. C. DE SOMALIA, Secr. v. d. H. Cong. der aflaten.

Plaats † des zegels.

VI.

MAGTBRIEF,

*waardoor de Algemeene Overste der Sociëteit
van Jesus eene Congregatie met de Hoofd-
Congregatie van Rome vereenigt.*

N. N. Generaal der Sociëteit van Jesus.

Aan allen en een ieder die dezen brief zullen lezen, heil en zegen in Hem die de ware en eeuwige zaligheid is. — Niet alleen de rede, maar ook het gebruik en de onder-vinding hebben altijd aangetoond, dat de vergaderingen van godvruchtige personen, voornamelijk die welke onder de bescherming der allerheiligste Maagd zijn ingesteld, zoowel wegens den bijzonderen en zekeren bijstand der Moeder Gods, als wegens de bijzondere oefeningen van deugden en godsdienst, die daarin gewoonlijk behartigd worden, alsook door het wederzijdsch goed voorbeeld, dat gemeenlijk zoo krachtig werkt om de harten der menschen op eene gemakkelijke en zachte wijze tot al wat goed is, te leiden, zeer nuttig zijn om den geest van godsvrucht te bevorderen. Daarom heeft onze Sociëteit, die zich bevlijtigt alle middelen aan te wenden welke met hare instelling overeenkomen, om het heil en de volmaaktheid van den evennaasten met Gods hulp te bewerken

en te bevorderen, geoordeeld, dit zoo krachtig bevonden middel niet te mogen nalaten. Hierom derhalve, toen P. CLAUDIUS AQUAVIVA, onze voorzaat, aan Paus GREGORIUS XIII, zaliger gedachtenis, kenbaar gemaakt had, dat in het Collegie van onze Sociëteit te Rome sedert lang eene Vereeniging van leerlingen onder den titel van Maria-Boodschap bestond, en dat de jeugd die in andere scholen onzer Sociëteit onderwezen werd, dezelfde regels en dezelfde godsdienstige oefeningen tot haar grootste nut had aangenomen; en dat het derhalve van belang scheen, deze zoo godvruchtige instelling, opdat zij dagelijks meer en meer zoude toenemen, door zijne apostolische magt niet alleen goed te keuren, maar ook met geestelijke gunsten te verrijken, heeft GREGORIUS XIII, zaliger gedachtenis, altijd beziel met den grootsten ijver om de eer van God op alle wijzen te vermeerderen, zich gewaardigd ook in deze zaak, tot meerdere eere Gods, aan die smee-kingen van onzen voorzaat te voldoen en dit te verklaren door een apostolischen brief, gegeven den 3 November van het jaar 1584. Deze Paus heeft dan vooreerst in ons Roomsche Collegie de Hoofd-Congregatie voor onze leerlingen alleen, of ook te gelijk met hen voor andere geloovigen door zijne apostolische magt onder den titel van Maria-Boodschap opgericht en ingesteld, en haar verscheidene aflaten en

voorregten uit de schatten der H. Kerk milddadig vergund. Daarna heeft hij den tijdelijken Generaal of Vicaris-Generaal voor altijd gemagtigd om in al de Collegiën der Sociëteit zoo voor onze leerlingen alleen, als te gelijk voor andere geloovigen, die tot hunnen geestelijken voortgang zouden wenschen leden daarvan te zijn, onder den titel van Maria-Boodschap, dusdanige Congregatiën, zonder eenig nadeel nogtans der Collegiën of der kerken aan deze toebehoorende, op te rigten en met de Hoofd-Congregatie van Rome als leden met het hoofd te vereenigen; zoodat zij al de gunsten, aflaten, kwijtscheldingen en alle andere voorregten als de Hoofd-Congregatie zullen genieten.

Daarenboven heeft dezelfde Paus deze Congregatiën, zoowel de Hoofd-Congregatie als alle andere aan deze verbonden en ondergeschikt, op zulk eene wijze aan de zorg onzer Sociëteit toevertrouwd, dat het aan den Generaal of Vicaris-Generaal toekomt, die Congregatiën, hetzij in persoon hetzij door iemand uit de Sociëteit van hem daartoe gekozen, te bezoeken, ter harer goede bestiering welke besluiten ook uit te vaardigen, en de reeds uitgevaardigde uit te leggen; ja zelfs om ook later naar eisch van zaken en tijden, gelijk zij zulks in den Heer nuttig zullen oordeelen, die te veranderen, te verbeteren en te wijzigen.

Paus SIXTUS V, insgelijks met eenen grooten ijver ontvlamd om de eere Gods uit te breiden, en de zaligheid van de kudde des Heeren, welke aan zijne herderlijke zorg was toevertrouwd, te bevorderen, gunstig toestemmende in de smeekingen van onzen zelfden voorzaat, heeft naderhand de gemelde magtiging en de bulle van Paus GREGORIUS, zijnen voorzaat, zoo uitgebreid, dat het aan den Generaal of aan den Vicaris-Generaal onzer Sociëteit voor altijd toegestaan en vergund is niet slechts ééne, maar meerdere Congregatiën voor de leerlingen alléén, of voor anderen te zamen, zoo onder den titel van Maria-Boodschap, als onder eene andere benaming of titel, in alle kerken, huizen, Collegiën en Seminariën onzer Sociëteit en in andere plaatsen, welke onder haar bestuur en opzigt staan, en aan hare zorg toevertrouwd zijn, met apostolische magt op te rigten en in te stellen; en deze alsdan met de voornoemde Hoofd-Congregatie te vereenigen, en daaraan al de volle of andere aflaten, kwijtscheldingen, ontbindingen, uitzonderingen, vrijheden en de overige gunsten, vergunningen, geestelijke en tijdelijke voorregten, die aan de Hoofd-Congregatie of aan andere Congregatiën, welke met deze vereenigd zijn of vereenigd zullen worden, of aan hare leden zoo leerlingen als anderen

vergund zijn of zullen worden, voor altijd mede te deelen, en dit alles tot genoemde Congregatiën en hare leden, al zijn deze geene scholieren, zonder onderscheid en in gelijke mate uit te breiden, hun toe te staan en te verleen.

BENEDICTUS XIV, zaliger gedachtenis, gelijk in zijnen apostolischen brief onder het gouden zegel, uitgegeven den 27 September 1748, en in eenen anderen van den 8 September 1751 wijdloopig is uitgelegd, heeft al deze vergunningen en voorregten bevestigd en vermeerderd. Paus LEO XII, zaliger gedachtenis, heeft door eenen apostolischen brief, bij wijze van breve uitgegeven den 17 Mei 1824, bepaald dat die aan ons in hunne volheid vergund blijven. Daarenboven heeft hij ze allen in eenen bijzonderen brief van 7 Maart 1825 door Apostolisch gezag goedgunstig uitgebreid tot alle andere Congregatiën, waar die ook bestaan mogen, ofschoon ze noch in de kerken of huizen der Sociëteit opgericht, noch aan de zorg der Sociëteit toevertrouwd waren.

Daarom, aangezien de in Christus opregt beminde heeren prefekt en assistenten van de Congregatie, ten gevolge hunner groote liefde tot God en godsvrucht jegens de allerheiligste Maagd, Ons in hunnen naam en in dien der overige leden hunner Congregatie, zoo door hen zelven als door de in

Christus opregt beminde heeren prefekt en assistenten der Hoofd-Congregatie van Rome gebeden hebben, dat het ons gelieve, ingevolge de magt welke de Apostolische Stoel, gelijk wij gezegd hebben, Ons heeft vergund, eene Congregatie onder naam van . . . op te rigten, en met de gemelde Hoofd-Congregatie te vereenigen; terwijl wij zulke godsvrucht niet alleen met liefde begroeten, maar ook ten hoogste prijzen, zoo rigten wij door de magt aan Ons, gelijk hier boven gezegd is, toegestaan, eene Congregatie als boven bedoeld is op, en verbinden en vereenigen die met de Hoofd-Congregatie van Rome; en al de voorregten, ook de volle aflaten, en alle overige gunsten die aan de Hoofd-Congregatie of aan andere met deze, gelijk hier boven is gezegd, vereenigde Congregatiën vergund zijn of vergund zullen worden, worden op dezelfde wijze, zoo als die aan de Hoofd-Congregatie zijn toegestaan, haar ook medegedeeld en verleend, in den naam van de Allerheiligste Drievuldigheid, van den Vader, den Zoon en den H. Geest, wier goddelijke Majestêit wij ootmoedig bidden, zich te gewaardigen deze vergunning in den hemel goed te keuren en te bevestigen; de leden der Congregatie met vermeerdering van hemeische gaven verrijkt, dagelijks in hare oogen welgevalliger te maken en eenmaal in het bezit der eeuwige heerlijkheid,

hun te verleenen dat zij haar aanschijn en dat der allerheiligste Maagd, na haar getrouw en godvruchtig gediend te hebben, eeuwig mogen aanschouwen.

Tot oorkonde der waarheid, hebben wij bevolen dezen eigenhandig onderteeckenden brief met het zegel onzer Sociëteit te bekrachtigen.

Gegeven te Rome, den

GEBEDEN

en andere geestelijke oefeningen van de
Congregatie der H. Maagd.

DAGELIJKSCHE GEBEDEN.

(volgens den 13. der alg. reg.)

DES MORGENS.

Akte van Geloof, Hoop en Liefde.

Vervolgens driemaal het Onze Vader en
Wees Gegroet, ter eere van de Aller-
heiligste Drievuldigheid, het: Ik geloof in
God den Vader, en het:

Salve Regina.

Wees gegroet, Koningin, Moeder der barm-
hartigheid. Ons leven, onze zoetheid en onze
hoop, wees gegroet. Tot U roepen wij ballingen,
kinderen van Eva. Tot U zuchten wij, klagend
en weenend in dit dal van tranen. Welaan
dan, onze voorspreekster, wend uwe barm-
hartige oogen tot ons. En toon ons, na deze
ballingschap, de gezegende vrucht uws lig-
chaams, Jesus. O meêdoogende, o goedertierene!
O zoete Maagd Maria!

DES AVONDS.

Na zijn geweten onderzocht te hebben,
bidt men een Akte van Berouw.

Daarna één Onze Vader en één Wees
Gegroet.

Vervolgens den Psalm:

De Profundis.

Uit de diepte heb ik tot U geroepen,
o Heer: Heer, verhoor mijne stem.

Laat uwe ooren luisteren naar de stem
mijner smeeking.

Indien gij, Heer, de ongeregtigheden gadeslaat, Heer, wie zal er bestaan?

Omdat er bij U ontferming is, en om uwe
wet, heb ik op U, o Heer, vertrouwd.

Mijne ziel heeft op zijn woord vertrouwd;
mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Dat Israël op den Heer hope, van den
morgenstond tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en
bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen uit al zijne
ongeregtigheden.

Heer, geef hun de eeuwige rust:

En het eeuwig licht verlichte hen.

Dat zij rusten in vrede. Amen.

Gebeden bij de gewone Vergaderingen. *)

Veni, Sancte Spiritus.

(Kerkgezag.)

Kom, o Heilge Geest! daal neer,
 Zend van uit der heemlensfeer
 Van uw godlijk licht een straal;
 Kom, der armen Vader-zoet,
 Kom, o Bron van alle goed;
 Kom, o Licht der harten, daal.

Beste Trooster in de smart,
 Zoete Gastvriend voor het hart,
 Zielsverkwikking, o zoo zoet!
 Rust voor 't hart in zwoegenstijd,
 Laafnis in verwoeden strijd,
 Troost voor wie in tranen boet.

*) Uit het Gebedenboekje der Hoofd-Congregatie: *Præi solite recitarsi nelle Congr. prima-primaria (Rome 1867)*. Deze gebeden wijziget zij nogtans eenigzins op Feestdagen en eenige andere tijden van dat jaar.

Zaligst Licht! o, dat uw straal
 Tot in 't diepst des harten daal
 Van ons aan uw leiding trouw.
 Zonder uw genadekracht,
 Niets is dan des menschen magt,
 Niets, wat hem niet schaden zou.

Reinig wat daar is besmeurd,
 Drenk al wat verdord daar treurt,
 Heel ook wat er wond ontving;
 Buig in ons het stug gemoed,
 't Koude hart verwarme uw gloed,
 Rigt weer wat er dwalen ging.

Geef hem, die U trouw belijdt,
 En wiens zeekre hoop gij zijt,
 't Heilig Zevengavental.
 Geef den loon der deugd bereid,
 Geef een dood, die zaligheid
 Eeuwge vreugde ons schenken zal.
 Amen.

H. J. H. MARIJNEN. S. J.

Veni, Creator Spiritus.*(Lofzang).*

Kom, Schepper-Geest, daal op ons neer,
 Bezoek 't gemoed der uwen weer;
 Vervul met bovenaardsche kracht,
 De harten door U voortgebragt.

Gij, Wien men den Vertrooster noemt,
 Des Allerhoogsten gave roemt,
 De levensbron, vuur, liefdegloed,
 En zoete zalving voor 't gemoed.

Gij, zevenvoudig gavenpand,
 De vinger van Gods regterhand,
 Die 's Vaders waar Beloofde zijt,
 En tong met talengaaf verblijdt.

Maak, dat de zinnen 't licht bestraal',
 Uw liefde in aller harten daal',
 En Gij ons ligchaam t' allen tijd
 Een steun in zijne zwakheid zijt.

Drijf ver den vijand van ons heen,
 Verleen ook uwen vrée meteen;
 Dat, door uw leiding zóó behoed,
 Wij al ontgaan wat schade doet.

Dat elk door U den Vader eer',
 Den Zoon ook door U kennen leer',
 En U, hun beider Geest, altijd
 Onwrikbaar in geloof belijd'.

Zij God den Vader lof geboën,
 En zijn uit 't graf verreezen Zoon,
 En aan den Trooster, met hen één,
 Door aller eeuwen eeuwen heen.

Amen.

H. J. E. MARIJNEN. S. J.

V. Zend uwen Geest, en zij zullen geschapen worden.

R. En gij zult het aanschijn der aarde vernieuwen.

Laat ons bidden.

o God, die de harten der geloovigen door de verlichting van den Heiligen Geest hebt onderwezen; geef, dat wij in denzelfden Geest wat regt is smaken en ons altijd in zijne vertroosting verheugen.

Wij bidden u, o Heer, door de voorspraak der H. Maria altijd Maagd, bescherm deze vergadering tegen allen tegenspoed, en van ganser harte voor U nedergeworpen, bevrijd haar genadig van alle listen der vijanden.

Wij bidden U, o Heer, voorkom onze werken door den invloed uwer genade, en

voltrek ze door uwe medewerking, opdat al onze gebeden en handelingen altijd van U beginnen, en eenmaal door U begonnen, ook door U voltrokken worden. Door onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

(Men bidt een gedeelte van de Getijden der H. Maagd, en daarna eene harer Antiphonen volgens den tijd des jaars, als volgt):

Van den Advent tot Maria-Lichtmis.

Alma redemptoris Mater.

Verhevene Moeder des Verlossers, die voor ons eene opene poort des hemels en sterre der zee blijft.

Kom het vallend volk, dat wenscht op te staan, te hulp.

Gij, die tot verbazing der natuur uwen Heiligen Schepper hebt gebaard, Maagd te voren en Maagd daarna.

o, Neem dien groet uit Gabriëls mond, en ontferm U over de zondaars.

V. De Engel des Heeren heeft Maria gebodschapt.

R. En zij heeft ontvangen van den H. Geest.

Laat ons bidden.

Wij bidden u, Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des engels de menschwording van Christus uwen Zoon gekend hebben, door zijn lijden en kruis tot de glorie der verrijzenis gebracht worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Heilige Maria, zonder vlek ontvangen! Bid voor ons.

Van Kersavond tot Maria-Lichtmis, het vers en Gebed veranderen, als volgt:

V. Na het baren zijt gij ongeschondene Maagd gebleven.

R. Moeder van God, wees onze voorspraak.

Laat ons bidden.

o God, die door de vruchtbare maagdelijkheid der heilige Maria de gaven der eeuwige zaligheid aan het menschelijk geslacht hebt verleend; wij bidden u, verleen ons, dat wij de voorspraak van háár mogen gevoelen, door wie wij verdiend hebben den oorsprong des levens te ontvangen, onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon. Amen.

Heilige Maria, zonder vlek ontvangen! Bid voor ons.

Van Maria-Lichtmis tot Witten Donderdag.

Ave, Regina Cœlorum.

Wees gegroet, Koningin der hemelen:
wees gegroet, Vorstin der engelen.

Wij groeten u, o reine stam; wij groeten
u, o hemelpoort, waaruit voor de wereld het
licht is ontsproten.

Verblijd u, glorierijke Maagd, die schoon
zijt boven allen.

Wees gegroet, o hoog-verheerlijkte, en bid
Christus voor ons.

V. Gedooft dat ik u love, heilige Maagd.

R. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Laat ons bidden.

Barmhartige God, wil onze zwakheid onder-
steunen, opdat wij, die de gedachtenis der
heilige Moeder Gods vieren, door den bijstand
van hare voorspraak uit onze zonden mogen
opstaan. Door denzelfden Christus onzen
Heer. Amen.

Heilige Maria, zonder vlek ontvangen! Bid
voor ons.

Van Paschen tot H. Drievuldigheids-Zondag.

Regina Cœli.

Verblijd u, Koningin des Hemels, alleluja

Want dien gij waardig geweest zijt te dragen, alleluja.

Is verreezen, gelijk Hij voorzegt heeft, alleluja.

Bid God voor ons, alleluja.

V. Verheug en verblijd u, Maagd Maria, alleluja.

R. Want de Heer is waarlijk verreezen, alleluja.

Laat ons bidden.

o God, die door de verrijzenis van uwen Zoon, onzen Heer Jesus Christus, U gewaardigd hebt de wereld te verblijden; wij bidden U, geef dat wij door zijne Moeder de Maagd Maria, de vreugde van het eeuwig leven mogen verwerven. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Heilige Maria, zonder vlek ontvangen! Bid voor ons.

Van II. Drievuldigheids-Zondag tot den Advent.

Salve Regina.

Wees gegroet, Koningin, Moeder der barmhartigheid.

Ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet.

Tot u roepen wij ballingen, kinderen van Eva.

Tot u zuchten wij, klagend en weenend
in dit dal van tranen.

Welaan dan, onze voorspreekster, wend
uwe barmhartige oogen tot ons.

En toon ons, na deze ballingschap, de
gezegende vrucht uws ligchaams, Jesus.

o Meêdoogende, o goedertierene,
o Zoete Maagd Maria!

V. Bid voor ons, heilige Moeder Gods.

R. Opdat wij de beloften van Christus
waardig worden.

Laat ons bidden.

Almagtige eeuwige God, die door de mede-
werking van den Heiligen Geest het ligchaam
en de ziel der glorierijke Maagd en Moeder
Maria tot eene waardige woonplaats van uwen
Zoon hebt bereid; geef, dat wij, die ons in
hare gedachtenis verblijden, door hare goeder-
tierene voorspraak van alle aanstaande kwaad
en van den eeuwigen dood bevrijd worden.
Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

Heilige Maria, zonder vlek ontvangen! Bid
voor ons.

Vervolgens de Onderrigting.

NA DE ONDERRIGTING..

V. Sterk, o God! wat gij gewrocht hebt in ons.

R. Van uit uwen heiligen tempel te Jerusalem.

Laat ons bidden.

Verleen ons, o Heer, den bijstand uwer genade, opdat wij, al wat gij ons door uwe verlichting hebt leeren kennen, door uwe hulp ook mogen volbrengen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Litanie van de Heilige Maagd Maria.

Kyrie, eleïson.	Heer, ontferm u onzer.
Christe, eleïson.	Christus, ontferm u onzer.
Kyrie, eleïson.	Heer, ontferm u onzer.
Christe, audi nos.	Christus, hoor ons.
Christe, exaudi nos.	Christus, verhoor ons.
Pater de coelis Deus, miserere nobis.	God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.	God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.	God, Heilige Geest, ontferm u onzer.
Sancta Trinitas unus Deus, miserere nobis.	Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
Sancta Maria, ora pro nobis.	Heilige Maria, bid voor ons.
Sancta Dei Genitrix, ora pro nobis.	Heilige Moeder Gods, bid voor ons.

Sancta Virgo virginum, ora pro nobis.	Heilige Maagd der Maagden, bid voor ons.
Mater Christi, Mater divinæ gratiæ,	Moeder van Christus, Moeder der goddelijke genade,
Mater purissima, Mater castissima, Mater inviolata, Mater intemerata, Mater amabilis,	Allerreinste Moeder, Allerzuiverste Moeder, Ongeschondene Moeder, Onbevleete Moeder, Beminnelijke Moe-
Mater admirabilis,	der, Bid voor ons. Wonderbare Moe-
Mater Creatoris,	der, Moeder des Schep-
Mater Salvatoris,	pers, Moeder des Zalig-
Virgo prudentissima,	makers, Allervoorzigtigste Maagd,
Virgo veneranda, Virgo prædicanda, Virgo potens, Virgo clemens, Virgo fidelis, Speculum justitiæ,	Eerwaardige Maagd, Lofwaardige Maagd, Magtige Maagd, Goedertierene Maagd, Getrouwe Maagd, Spiegel der regtvaar-
Sedes sapientiæ, Causa nostræ lætitiæ,	digheid, Zetel der wijsheid, Oorzaak onzer blijd- schap,

Ora pro nobis.

Bid voor ons.

Vas spirituale,	Geestelijk vat,
Vas honorabile,	Eerwaardig vat,
Vas insigne devotionis,	Uitmuntend vat van godsvrucht,
Rosa mystica,	Geestelijke roos,
Turris Davidica,	Toren van David,
Turris eburnea,	Ivoren toren,
Domus aurea,	Gulden huis,
Foederis arca,	Ark des verbonds,
Janua coeli,	Deur des hemels,
Stella matutina,	Morgenster,
Salus infirmorum,	Behoud der kran- ken,
Refugium peccato- rum,	Toevlugt der zon- daren,
Consolatrix afflicto- rum,	Troosteres der be- drukten,
Auxilium Christia- norum,	Hulp der Christe- nen,
Regina angelorum,	Koningin der enge- len,
Regina patriarcharum,	Koningin der aarts- vaderen,
Regina prophetarum,	Koningin der profeten,
Regina apostolorum,	Koningin der aposte- len,
Regina martyrum,	Koningin der marte- laren,
Regina confessorum,	Koningin der belij- ders,

Ora pro nobis.

Bid voor ons.

Regina virginum,	Ora pro nobis.	Koningin der maag-	Bid voor ons.
		den,	
Regina sanctorum		Koningin van alle	
omnium,		heiligen,	
Regina, sine labe		Koningin, zonder	
concepta,		vlek ontvangen,	
Agnus Dei, qui tollis		Lam Gods, dat weg-	
peccata mundi,		neemt de zonden	
parce nobis, Domine.		der wereld, spaar	
		ons, Heer.	
Agnus Dei, qui tollis		Lam Gods, dat weg-	
peccata mundi,		neemt de zonden	
exaudi nos, Domine.		der wereld, ver-	
		hoor ons, Heer.	
Agnus Dei, qui tollis		Lam Gods, dat weg-	
peccata mundi,		neemt de zonden	
miserere nobis.		der wereld, ont-	
		ferm u onzer.	
Christe, audi nos.		Christus, hoor ons.	
Christe, exaudi nos.		Christus, verhoor ons.	
Kyrie, eleïson.		Heer, ontferm u onzer.	
Christe, eleïson.		Christus, ontferm u	
		onzer.	
Kyrie, eleïson.		Heer, ontferm u onzer	

Onze Vader, enz.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlugt, Heilige Moeder Gods, verstoot onze gebeden niet in onzen nood, maar bevrijd ons altijd van alle gevaren, glorierijke en gezegende

Maagd, onze Vrouwe, onze Middelaars, onze Voorspreekster, verzoen ons met uwen Zoon, beveel ons aan uwen Zoon, vertoon ons aan uwen Zoon.

V. Bid voor ons, Heilige Moeder Gods!

R. Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

Laat ons bidden.

Wij bidden u, Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des engels de menschwording van Christus, uwen Zoon, gekend hebben, door zijn lijden en kruis tot de glorie der verrijzenis gebragt worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

V. Bid voor ons, Heilige Joseph!

R. Opdat wij de beloften van Christus waardig worden

Laat ons bidden.

Wij bidden u, o Heer, dat wij door de verdiensten van den Bruidegom uwer allerheiligste Moeder mogen geholpen worden, opdat wij, hetgeen wij door ons zelve niet kunnen bekomen, door zijne voorspraak mogen verkrijgen. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

V. Bid voor ons, Heilige Aloysius!

R. Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

Laat ons bidden.

o God, uitdeeler der hemelsche gaven, die in den engelachtigen jongeling Aloysius eene wonderbare onschuld van leven met eene even groote boetvaardigheid vereenigd hebt, geef ons door zijne verdiensten en voorbede, dat wij, die hem in zijne onschuld niet gevolgd hebben, hem ten minste in zijne boetvaardigheid mogen navolgen. Door Christus onzen Heer. Amen.

V. Wees uwe vergadering indachtig.

R. Welke gij van het begin hebt bezeten.

V. Laat ons bidden voor onzen Paus N.

R. De Heer spare hem, behoude hem in het leven, make hem gelukzalig op aarde, en levere hem niet over aan den wil zijner vijanden.

V. Laat ons bidden voor onze weldoeners.

R. Gewaardig U, o Heer, al degenen, die ons weldoen om Uwen Naam, met het eeuwig leven te beloonen. Amen.

V. Laat ons bidden voor de overledene geloovigen.

R. Heer, geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte hen.

V. Voor onze afwezige medebroeders.

R. Mijn God, maak uwe dienaren zalig, die op U hopen.

V. Heer, zend hun bijstand uit de heilige plaats.

R. En bescherm hen uit Sion.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

Laat ons bidden.

o God, wij bidden U, verbreek door uwe goedertierenheid de banden onzer zonden, en bewaar, door de voorspraak van de gelukzalige Maagd Maria en van alle Heiligen, ons uwe dienaren, onze weldoeners en medeburgers in alle heiligheid; wil onze bloedverwanten, nabestaanden en vrienden van hunne ongerechtigheden zuiveren en hen met deugden versieren; geef ons vrede en heil; verwijder alle zichtbare en onzichtbare vijanden; weer de begeerten des vleesch van ons af; verleen ons gunstig weer en vruchtbaarheid der aarde; schenk liefde aan onze vrienden; en wil deze stad met al hare inwoners van alle ziekte en van de magt der ongeloovigen ongedeerd bewaren, en verleen den geloovigen hier op aarde een gelukkig leven en den overledenen de eeuwige rust. Behoed onzen H. Vader N., onzen Bisschop, al onze overheden, en geheel het Christen volk tegen alle onheilen, en uwe zegen zij altijd op ons. Door Christus onzen Heer. Amen.

*Als de tijd toelaat zingt men een lofzang
ter eere der H. Maagd.*

V. De Goddelijke hulp blijve altijd met ons.

R. Amen.

Geloofd zij Jesus Christus!

In alle eeuwen der eeuwen. Amen.

GEBEDEN

voor een overledene der Congregatie.

Laat ons bidden voor onzen overledenen
broeder N.

V. Heer, geef hem de eeuwige rust:

R. En het eeuwige licht verlichte hem.

De Profundis.

Uit de diepte heb ik tot U geroepen, o
Heer: Heer verhoor mijne stem.

Laat uwe ooren luisteren naar de stem
mijner smeekeing.

Indien gij, Heer, de ongerechtigheden gadeslaat, Heer, wie zal er bestaan?

Omdat er bij U ontferming is, en om uwe
wet, heb ik op U, o Heer, vertrouwd.

Mijne ziel heeft op zijn woord vertrouwd:
mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Dat Israël op den Heer hope, van den
morgenstond tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en
bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen uit al zijne ongerechtigheden.

Heer, geef hun de eeuwige rust:

En het eeuwig licht verlichte hen.

V. Van de poort der hel.

R. Verlos, Heer! zijne ziel.

V. Dat zij ruste in vrede.

R. Amen.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot u.

Laat ons bidden.

Wij bidden U, o Heer, ontsla de ziel van uwen dienaar N., onzen broeder, opdat hij voor de wereld gestorven, voor U leve; en wat hij door de zwakheid des vleesches in het menschelijk verkeer mogt misdaan hebben, wil hem dit door de vergiffenis uwer allerbarmhartigste goedheid genadiglijk kwijtschelden.

o God, milddadig in het schenken van vergeving, en minnaar van de zaligheid der menschen, wij smeeken uwe goedertierenheid, dat gij, door de voorspraak der gelukzalige Maria altijd Maagd, en van al uwe Heiligen, de broeders, bloedverwanten en weldoeners van deze vereeniging, welke uit de wereld gescheiden zijn, tot de gemeenschap der eeuwige zaligheid wilt doen komen.

o God! Schepper en Verlosser aller geloovigen, schenk aan de zielen uwer dienaren en dienaressen vergiffenis van alle zonden, opdat zij de kwijtschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben, door onze godvruchtige smeekingen mogen verwerven. Die leeft en heerscht in de eeuwigheid der eeuwigheden. Amen.

V. Heer, geef hun de eeuwige rust;

R. En het eeuwige licht verlichte hen.

Dat door Gods barmhartigheid zijne ziel en de zielen van alle geloovigen rusten in vrede. Amen.

GEBED

als iemand der Congregatie gevaarlijk ziek is.

Laat ons bidden voor onzen broeder N. die ziek is.

Almagtige eeuwige God, altijddurende zaligheid der geloovigen, wij smeeken U om den bijstand uwer barmhartigheid voor uwen dienaar die ziek is; verhoor onze gebeden, opdat hij, in de gezondheid hersteld, U zijne dankbaarheid in uwe Kerk betuige. Door Christus onzen Heer. Amen.

OPDRAGT

aan den tweeden Patroon der Congregatie.

Heilige N., magtige voorspreker bij God, ik verkies u heden, voor geheel mijn leven tot een bijzonderen patroon, leidsman en bestuurder van mijne ziel en mijn ligchaam, van mijne gedachten, woorden en werken, van mijne begeerten en genegenheden, van mijne eer en goederen, van mijn leven en mijnen dood. Ik neem mij vastelijk voor, uwen heiligen naam te verheffen, en uwe eer te bevorderen, zooveel het mij zal mogelijk zijn. Ik bid u dan vurig, ontvang mij voor uwen eeuwigen dienaar, help mij in al mijne werken, en verlaat mij niet in het uur van mijnen dood. Amen.

Gebeden bij de Raadsvergaderingen.

VÓÓR DE BERAADSLAGING.

De Lofzang met het vers en gebed tot den H. Geest, blz. 98.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Heilige Maria, zonder vlek ontvangen!

Bid voor ons.

NA DE BERAADSLAGING.

V. Sterk, o God, wat Gij gewrocht hebt
in ons.

R. Van uit uwen heiligen tempel te
Jerusalem.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Heilige Maria, zonder vlek ontvangen!

Bid voor ons.

Geloofd zij Jesus Christus!

In alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Gebeden bij de Verkiezingen.

VÓÓR DE VERKIEZING.

*De Lofzang met het vers en gebed tot
den H. Geest, blz. 98.*

NA DE VERKIEZING.

*Als het nieuwe Bestuur is afgekondigd,
wordt het H. Sacrament uitgesteld; ver-
volgens de Lofzang:*

Te Deum laudamus. blz. 146,

Benedictio. blz. 148.

Gebeden

Bij de uitdeeling der Maand-Patronen.

Het godvruchtig gebruik om voor elke maand des jaars eenen bijzonderen Patroon aan te nemen, komt van den H. Franciscus de Borgia. Nog te midden der wereld levende als Grande van Spanje en hertog van Gandia, had hij reeds de heerlijkste uitwerkselen van deze heilzame oefening bij zijne huisgenooten ondervonden; toen hij nu Algemeen Overste der Sociëteit van Jesus was geworden, liet hij niet na, haar ook in de Huizen zijner Orde in te voeren. Van daar is dit gebruik in de Congregatiën der allerheiligste Maagd overgegaan.

De uitdeeling der maandbriefjes wordt op de volgende wijze in de laatste bijeenkomst van elke maand gedaan.

De Bestuurder neemt vooraf een briefje en leest het af voor geheel de Congregatie, opdat zij wete onder de bescherming van welken Heilige zij voor de volgende maand bijzonderlijk gesteld is; daarna komt elk lid der Congregatie op zijne beurt aan den voet des altaars nederknielen en ontvangt van den Bestuurder een briefje, dat hem aanwijst, welken bijzonderen Patroon hij in al zijne noodwendigheden voornamelijk moet aanroepen; dit briefje bevat te gelijker tijd eene grondspreuk tot overdenking, eene deugd ter beoefening, en eindelijk een of meer personen, die hij in zijne gebeden aan God bijzonder zal aanbevelen. Op het einde van deze plegtigheid, leest men de Litanie van alle Heiligen, welke voor dezen dag de plaats vervangt van die der H. Maagd Maria.

1. Met het begin der maand, zal men zich op eene bijzondere wijze onder de bescherming stellen van den Heilige, dien men voor Patroon heeft ontvangen. 2. Men zal hem 'smorgens en 's avonds bijzonder aanroepen. 3. Op zijnen feestdag, of wel op den volgenden Zondag, zal men tot de heilige Sacramenten naderen. 4. Het is raadzaam, zijn leven te lezen, opdat iedereen hem navolge volgens zijnen staat. 5. Op het einde der maand zal men hem bedanken voor al de gunsten, die men door zijne voorspraak van God heeft bekomen, en men zal zich nog eens voor het overige zijns levens in zijne bescherming aanbevelen.

Na de gewone gebeden en de onderrigting:

V. Sterk, o God, wat gij gewrocht hebt in ons,

R. Van uit uwen heiligen tempel te Jerusalem.

Laat ons bidden.

Verleen ons, o Heer, den bijstand uwer genade, opdat wij, al wat gij ons door uwe verlichting hebt leeren kennen, door uwe hulp ook mogen volbrengen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Nu worden de briefjes der Maand-Patronen uitgedeeld, waarna gebeden wordt:

V. Bid voor ons, heilige N. (*hier noemt men den algemeenen Patroon*).

R. Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

Laat ons bidden.

o God, die ons elke maand een der Hemelingen tot beschermmer aanwijst, verleen ons genadig, dat wij allen door de voorspraak van den heiligen N., dien wij voor deze maand als beschermmer van uwe goedheid ontvangen hebben, alsook onze ouders, onze vrienden en vijanden, den krachtigen bijstand uwer genade mogen ondervinden, en door die hulp

gesterkt, ook de deugd, welke hij ons door zijn voorbeeld geleerd heeft, mogen beoefenen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Als het maandbriefje een Geheim aangeeft in plaats van een Heilige, kan men het volgende gebed lezen:

Almagtige eeuwige God, geef ons door het geheim..... vermeerdering van geloof, hoop en liefde, en opdat wij waardig worden te verkrijgen wat Gij belooft, doe ons beminnen wat gij gebiedt. Door Christus onzen Heer. Amen.

Litanie van alle Heiligen.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God H. Geest, ontferm U onzer.

H. Drieuldigheid, één God, ontferm U onzer.

H. Maria, bid voor ons.

H. Moeder Gods, bid voor ons.

H. Maagd der Maagden, bid voor ons.

H. Michaël, bid voor ons.

H. Gabriël, bid voor ons.

H. Raphaël, bidt voor ons.

Alle H. Engelen en Aartsengelen, bidt voor ons.

Alle H. Koren der zalige geesten, bidt voor ons.

H. Joannes de Dooper, bidt voor ons.

H. Joseph, bidt voor ons.

Alle heilige Patriarchen en Profeten, bidt
voor ons.

H. Petrus,

H. Paulus,

H. Andreas,

H. Jacobus,

H. Joannes,

H. Thomas,

H. Jacobus,

H. Philippus,

H. Bartholomeus,

H. Mattheus,

H. Simon,

H. Thaddeus,

H. Mathias,

H. Barnabas,

H. Lucas,

H. Marcus,

Alle H. Apostelen en Evangelisten, bidt voor ons.

Alle H. Discipelen des Heeren, bidt voor ons.

Alle H. Onnoozele kinderen, bidt voor ons.

H. Stephanus, bidt voor ons.

H. Laurentius, bidt voor ons.

H. Vincentius, bidt voor ons.

H. Fabianus en Sebastianus, bidt voor ons.

Bid
voor
ons.

H. Joannes en Paulus, bidt voor ons.
 H. Cosmas en Damianus, bidt voor ons.
 H. Gervasius en Protasius, bidt voor ons.
 Alle H. Martelaars, bidt voor ons.
 H. Sylvester,
 H. Gregorius,
 H. Ambrosius,
 H. Augustinus,
 H. Hieronymus,
 H. Martinus,
 H. Nicolaus,
 Alle H. Bisschoppen en Belijders, bidt voor ons.
 Alle H. Leeraren, bidt voor ons.
 H. Antonius, bidt voor ons.
 H. Benedictus, bidt voor ons.
 H. Bernardus, bidt voor ons.
 H. Dominicus, bidt voor ons.
 H. Franciscus, bidt voor ons.
 Alle H. Priesters en Levieten, bidt voor ons.
 Alle H. Monniken en Kluizenaars, bidt voor ons.
 H. Maria Magdalena,
 H. Agatha,
 H. Lucia,
 H. Agnes,
 H. Cecilia,
 H. Catharina,
 H. Anastasia,
 Alle H. Maagden en Weduwen, bidt voor ons.
 Alle Heiligen Gods, bidt voor ons.
 Wees genadig, spaar ons Heer.

Bid
voor ons.

Bid
voor ons.

Wees genadig, verhoor ons, Heer.
 Van alle kwaad,
 Van alle zonde,
 Van uwe gramschap,
 Van eenen haastigen en onvoorziene dood,
 Van de listen des duivels,
 Van gramschap, haat en allen kwaden wil,
 Van den geest der onkuischheid,
 Van bliksem en onweder,
 Van den geesel der aardbeving,
 Van pest, hongersnood en oorlog,
 Van den eeuwigen dood,
 Door het geheim uwer H. Menschwording,
 Door uwe komst,
 Door uwe geboorte,
 Door uw doopsel en H. vasten,
 Door uw kruis en lijden,
 Door uwen dood en begrafenis,
 Door uwe H. verrijzenis,
 Door uwe wonderbare hemelvaart,
 Door de komst van den H. Geest, den
 Vertrooster,
 In den dag des oordeels,
 Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons.
 Dat Gij ons wilt sparen, wij bidden U,
 verhoor ons.
 Dat Gij onze misdaden wilt kwijtschelden,
 wij bidden U, verhoor ons.
 Dat gij U gewaardigt ons tot eene ware boet-
 vaardigheid te geleiden, wij bidden U, enz.

Verlos ons, Heer.

Dat gij U gewaardigt uwe H. Kerk te bestieren en te bewaren,

Dat gij U gewaardigt het Kerkelijk Opperhoofd en al de geestelijke overheden in de H. Godsdienst te bewaren.

Dat gij U gewaardigt de vijanden der H. Kerk te vernederen,

Dat gij U gewaardigt den Christen-Koningen en Vorsten vrede en ware eendragt te geven,

Dat gij u gewaardigt alle Christene volkeren vrede en eenheid te verleenen,

Dat gij U gewaardigt ons in uwe heilige dienst te versterken en te bewaren,

Dat Gij onze gemoederen tot hemelsche begeerten wilt opwekken,

Dat gij U gewaardigt al onze weldoeners met de eeuwige goederen te vergelden,

Dat gij U gewaardigt onze zielen en de zielen van onze broeders, bloedverwanten en weldoeners, voor de eeuwige verdoemenis te behoeden,

Dat gij U gewaardigt de vruchten der aarde te geven en te bewaren,

Dat gij U gewaardigt alle overledene geloovigen de eeuwige rust te geven,

Dat gij U gewaardigt ons te verhooren,

Zoon Gods,

Wij bidden U, verhoor ons,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

PSALM 69.

o God! kom mij te hulp: Heer haast U,
om mij te helpen.

Dat zij beschaamd en bevreesd worden,
die mijne ziel zoeken.

Dat zij terug wijken en zich schamen, die
mij kwaad willen.

Dat zij terstond met schaamte terugkeeren,
die mij in mijne verdrukking bespotten.

Dat allen, die U zoeken, zich in U ver-
heugen en verblijden: en dat zij, die uwe
zaligheid beminnen, altijd zeggen: Hoog-
geacht zij de Heer.

Doch ik ben behoeftig en arm: o God!
help mij:

Gij zijt mijn helper en mijn Verlosser:

Heer! vertoef niet.

Glorie zij den Vader, enz.

V. Maak uwe dienaars zalig.

R. Mijn God, die op U hopen.

V. Heer! wees ons een sterke toren.

R. Tegen onzen vijand.

V. Laat de vijand niets tegen ons vermogen.

R. En laat de zoon der boosheid zich niet verstouten ons te schaden.

V. Heer! handel niet met ons naar onze zonden.

R. En vergeld ons niet naar onze boosheden.

V. Laat ons bidden voor onzen Paus N.

R. De Heer spare hem, behoude hem in het leven, make hem zalig op aarde, en levere hem niet over aan den wil zijner vijanden.

V. Laat ons bidden voor onze weldoeners.

R. Heer! gewaardig U allen, die ons goed doen om uwen naam, met het eeuwige leven te vergelden. Amen.

V. Laat ons bidden voor de overledene geloovigen.

R. Heer! geef hun de eeuwige rust, en het eeuwige licht verlichte hen.

V. Dat zij rusten in vrede.

R. Amen.

V. Voor onze afwezige medebroeders.

R. Mijn God, maak uwe dienaren zalig die op U hopen.

V. Heer, zend hun hulp uit de heilige plaats.

R. En bescherm hen uit Sion.

V. Heer! verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

Laat ons bidden.

o God! aan wien het eigen is altijd genadig te zijn en te sparen, ontvang ons gebed; opdat uwe goedertierene barmhertigheid ons en al uwe dienaren, die met de ketenen der zonden gebonden zijn, genadiglijk ontbinde.

Wij bidden U, Heer! verhoor de gebeden der ootmoedigen, en spaar degenen, die hunne zonden belijden, opdat wij tevens vergiffenis en vrede van uwe goedertierenheid verwerven.

Toon ons genadiglijk, o Heer! uwe onuitsprekelijke barmhartigheid, opdat gij ons van alle zonden moogt verlossen, en te gelijk de straffen kwijtschelden die wij er door verdiend hebben.

o God! die door de zonden vergramd, en door de boetvaardigheid verzoend wordt, zie genadig neder op de gebeden van uw bid-dend volk, en wend de geesels uwer gramschap van ons af, welke wij door onze zonden verdienen.

Almagtige eeuwige God! ontferm U over uwen dienaar onzen Paus N., en bestier hem volgens uwe goedertierenheid op den weg

des eeuwigen levens; opdat hij door uwe gunst begeere wat U behaagt en het met alle kracht volbrengende.

o God! van wien de heilige begeerten, de goede voornemens en de regtvaardige werken voortkomen, geeft aan uwe dienaren dien vrede, welken de wereld niet geven kan; opdat onze harten genegen zijn tot het volbrengen uwer geboden, en wij, van de vrees der vijanden ontslagen, door uwe bescherming in rust mogen leven.

Ontvonk, o Heer! onze nieren en ons hart door het vuur van den H. Geest, opdat wij U met een zuiver ligchaam dienen, en met een rein hart behagen.

o God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen! schenk aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen vergiffenis van alle zonden, opdat zij de kwijschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben, door onze godvruchtige gebeden mogen verwerven.

Wij bidden U, o Heer! voorkom onze werken door den invloed uwer genade, en voltrek ze door uwe medewerking; opdat al onze gebeden en handelingen altijd van U beginnen, en eenmaal door U begonnen, ook door U voltrokken worden.

Almagtige eeuwige God! die over levenden en dooden heerscht, en U ontfermt over allen, die Gij te voren weet, dat door het geloof

en de werken de uwen zullen zijn; wij bidden U ootmoedig, dat degenen voor wie wij voorgenomen hebben onze gebeden te storten, hetzij die nog in de wereld leven of reeds overleden zijn, door de voorspraak van al uwe Heiligen, van uwe genadige barmhartigheid vergiffenis van al hunne zonden mogen verkrijgen, door onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met U leeft en heerscht, in de eenheid van den H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep komen tot U.

V. De almachtige en barmhartige Heer verhoore ons.

R. Amen.

V. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

R. Amen.

Hierna kan een lofzang van de H. Maagd, of van een anderen Heilige gezongen worden.

GEBEDEN

*te Rome gebruikelijk, bij de Plegtige Opdragt
en Aanneming.*

1. De Eerwaarde Bestuurder, *of wie
de plegtigheid verrigt, begint voor het altaar
de volgende Hymne, die door het koor wordt
voortgezet:*

VENI CREATOR SPIRITUS. blz. 98.

2. PREEK.

3. WIJDING DER MEDAILJES.

*(Inmiddels kan er eene Hymne gezongen
worden ter eere der allerheiligste Maagd.)*

V. Adjutorium nos-
trum in nomine Do-
mini,

R. Qui fecit coelum
et terram.

V. Onze hulp is in
den naam des Heeren,

R. Die hemel en aar-
de gemaakt heeft.

*V. Domine exaudi
orationem meam,*

*R. Et clamor meus
ad te veniat.*

V. Dominus vobiscum,

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sem-
piterne Deus, qui
Sanctorum tuorum
imagines (sive effi-
gies) sculpi aut pingi
non reprobas, ut quo-
ties illas oculis cor-
poris intuemur, toties
eorum actus et sanc-
titudinem ad imitandum
memoriae oculis me-
ditemur; has, quaesu-
mus, imagines in ho-
norem et memoriam
Beatissimae Virginis
Mariae, Matris Do-
mini nostri Jesu
Christi et S... adap-
tatas bene † dicere
et sancti † ficare dig-

*V. Heer, verhoor mijn
gebed,*

*R. En mijn geroep
kome tot U.*

V. De Heer zij met u,

R. En met uwen geest.

Laat ons bidden.

Almagtige eeuwige
God, die het vervaar-
digen of schilderen van
de afbeeldingen uwer
Heiligen niet veroor-
deelt, opdat, zoo dik-
werf wij deze met de
oogen des lichaams
beschouwen, wij hunne
daden en heiligen
wandel ter navolging
met de oogen des
geestes zouden over-
wegen, wij bidden U,
gewaardig deze afbeel-
dingen ter eere en ter
gedachtenis van de
allerheiligste Maagd
Maria, de Moeder onzes
Heeren Jesus Chris-

neris, et praesta, ut
quicumque coram illis
Beatissimam Virginem
et S.... suppliciter
colere et honorare
studuerit, illius meri-
tis et obtentu a te
gratiam in praesenti
et aeternam gloriam
obtineat in futurum.
Per eundem Christum
Dominum nostrum.

Amen.

tus en van den H..
vervaardigd, te zeg-
gen en te heiligen,
en verleen dat allen,
die voor deze de aller-
heiligste Maagd en den
H... ootmoediglijk zul-
len trachten eer en
hulde te bewijzen,
door hunne verdien-
sten en voorspraak,
van U genade voor het
tegenwoordige en de
eeuwige glorie voor
het toekomstige leven
mogen erlangen. Door
denzelfden Christus
onzen Heer.

Amen.

*Vervolgens worden de medailjes met wij-
water besproeid.*

4. De Secretaris zegt tot de Aspiranten :

Tot lof en glorie der Allerheiligste Drie-
vuldigheid, ter eere der allerzaligste Maagd
Maria Onbevlekt Ontvangen, onze Moeder
en Patrones, tot uitbreiding onzer Congregatie,

mogen zij naderen, die wenschen aangenomen te worden tot leden onzer Congregatie, namelijk de volgende: N.... N....

Zoodra deze ter bepaalde plaatse zijn gekomen, zegt de Prefekt, zich tot den Eerw. Bestuurder keerende:

Eerwaarde Vader! allen, die hier tegenwoordig zijn, opgewekt door het verlangen om in zich zelve en in anderen de godsvrucht tot de gelukzalige Maagd Maria te vermeerderen, verzoeken u dringend in onze Congregatie te worden aangenomen.

De Eerwaarde Bestuurder. Met de grootste blijdschap verneem ik dit uw verlangen. Opdat ons dit echter des te duidelijker en volkomener blijke, zoo antwoordt met heldere en verstaanbare stem op de vragen, die de prefekt dezer Congregatie u zal voorstellen.

De Prefekt. Verlangt gij inderdaad opgenomen te worden in deze Congregatie der allerzaligste Maagd Maria, om u, onder de bescherming der allerroemrijkste Maagd en Moeder, geheel en al aan Jesus Christus onzen Zaligmaker toe te wijden?

De Aspiranten. Wij verlangen dit uit geheel ons hart!

De Prefekt. Wilt gij dan opregt uw best doen, om in deze Congregatie den ijver voor de deugd door uwe godsvrucht, — de onderlinge liefde door reinheid van zeden, zachtmoedigheid en voorkomendheid, — en de stichting uwer naasten door uwe goede voorbeelden te bevorderen?

De Aspiranten. Ja, dat willen wij!

De Prefekt. Beloofd gij getrouwe naleving van de Regelen der Congregatie, kinderlijke liefde jegens de bestuurders, en in alles wat de Congregatie betreft, bereidvaardige gehoorzaamheid?

De Aspiranten. Dat beloven wij!

De Prefekt. En wat gij beloofd hebt, hoelang wilt gij dit onderhouden?

De Aspiranten. Altijd!

De Eerw. Bestuurder. Mijne beminde! gij begeert voorzeker eene zaak, die der allerheiligste Maagd hoogst aangenaam en voor u zelve hoogst nuttig en van het grootste gewigt is. Als gij u aan de dienst en de bescherming van de allerheiligste Moeder Gods hebt toegewijd, dan kunt gij met de meeste zekerheid vertrouwen, dat gij u door de voorspraak van haar, die allen

bemint welke haar beminnen, groote gunsten van den hemel zult verwerven. Die allergoedertierenste Moeder staat wel is waar allen bij, die hare hulp vragen; maar hen die haar opregt zijn toegewijd, omgeeft zij voortdurend met hare bescherming, zonder hen noch in gevaren, noch in kwellingen of ellenden van dit leven, noch in het uur van sterven ooit te verlaten. Wilt gij dit ook ondervinden, dan moet gij nimmer de woorden uit uw geheugen verliezen, welke gij thans gaat uitspreken; en doet dan uw best, dat uwe onberispelijke zeden en geheel uw levensgedrag het bewijs leveren, dat gij onder het getal harer dienaren zijt opgenomen. Vernieuwt derhalve nu, dewijl het ware geloof de wortel is en de grondslag van alle regtvaardiging en heiligheid, de geloofsbelijdenis, welke onze H. Moeder de Katholieke Kerk gebruikt.

In den naam van alle Aspiranten, leest een van hen met duidelijke stem de geloofsbelijdenis van het Concilie van Trente voor, en allen houden brandende waskaarsen in de hand.

GELCOFSBELIJDENIS VAN HET H. CONCILIE
VAN TRENTÉ.

Ik N. N. geloof vastelijk en belijd al het-

gene in het geloofsbegrip, hetwelk de Heilige Roomsche-Katholieke Kerk gebruikt, begrepen wordt, te weten:

Ik geloof in éénen God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in éénen Heer Jesus Christus, Gods eenigen Zoon, en vóór alle eeuwen uit den Vader geboren, God van God, Licht van het Licht, waren God van den waren God, geboren en niet gemaakt, van één wezen met den Vader, door wien alles gemaakt is. Die om ons menschen en onze zaligheid uit den hemel is nedergedaald, en het vleesch heeft aangenomen door den Heiligen Geest uit de Maagd Maria: en is Mensch geworden. Hij is voor ons ook gekruist onder Pontius Pilatus, Hij heeft geleden en is begraven. Hij is volgens de Schriften ten derden dage verrezen. En Hij is opgeklommen ten hemel, zit aan de rechterhand des Vaders; en Hij zal wederom met heerlijkheid komen om de levenden en dooden te oordeelen; zijn Rijk zal geen einde hebben. En in den Heiligen Geest, den Heer en levendmakende, die uit den Vader en den Zoon voortkomt; die met den Vader en den Zoon te zamen aangebeden en medeverheerlijkt wordt, die door de Profeten gesproken heeft. En ééne Heilige, Katholieke en Apostolieke Kerk. Ik belijd één Doopsel ter ver-

geving der zonden. En ik verwacht de verrijzenis der dooden, en het eeuwige leven. Amen.

Ik neem vastelijk aan en omhels de apostolieke en kerkelijke Overleveringen, en alle andere gebruiken en instellingen van diezelfde Kerk. Ook neem ik de heilige Schrift aan volgens den zin, dien onze Moeder de H. Kerk, aan wie het toekomt te oordeelen over den waren zin en de uitlegging der H. Schrift, gehouden heeft en nog houdt, en ik zal deze nooit anders verstaan, of uitleggen, dan volgens het algemeen gevoelen der Vaders.

Ik belijd ook, dat er waarlijk en eigenlijk zeven Sacramenten der nieuwe Wet zijn, van Jesus Christus onzen Heer ingesteld, en die, ofschoon niet allen voor een ieder, tot zaligheid der menschen noodzakelijk zijn, namelijk: het Doopsel, het Vormsel, het H. Sacrament des Altaars, de Biecht, het H. Oliesel, het Priesterschap en het Huwelijk; en dat zij genade geven; ook dat van deze Sacramenten het Doopsel, het Vormsel en het Priesterschap zonder heiligschending niet meer dan ééns kunnen ontvangen worden. Ik neem ook aan de aangenomene en goedgekeurde gebruiken der Katholieke Kerk, bij de plegtige toediening der voornoemde Sacramenten.

Ik neem ook aan en omhels al hetgene wat in de heilige Kerkvergadering van Trente over de erfzonde en de regtvaardigmaking bepaald en verklaard is.

Ook belijd ik, dat in de II. Mis eene ware, eigenlijke en verzoenende offerande voor levenden en dooden aan God wordt opgedragen; en dat in het Allerheiligste Sacrament des Altaars het Ligchaam en Bloed te gelijk met de Ziel en de Godheid van onzen Heer Jesus Christus, waarlijk, wezenlijk en zelfstandig tegenwoordig zijn, en dat de geheele zelfstandigheid van het brood in zijn Ligchaam en de geheele zelfstandigheid van den wijn in zijn Bloed veranderd wordt, welke verandering de Katholieke Kerk *transsubstantiatie* noemt. Ook belijd ik, dat onder iedere gedaante Christus geheel en volkomen en een waar Sacrament ontvangen wordt.

Ik houd standvastig, dat er een vagevuur is, en dat de zielen aldaar door de voorbiddingen der geloovigen geholpen worden. Insgelijks dat de Heiligen, die met Christus heerschen, behooren vereerd en aangeroepen te worden, dat zij aan God gebeden voor ons opdragen, en dat men hunne overblijfselen dient te vereeren.

Ik betuig vastelijk, dat men de beelden van Christus, van de altijd Maagd geblevene Moeder Gods, alsmede van de andere Heiligen

behoort te hebben en te behouden, en aan deze de verschuldigde eer en achting te bewijzen.

Ik belijd ook, dat de magt, om aflaten te verleen, door Christus aan de Kerk is achtergelaten, en dat het gebruik maken der aflaten het Christenvolk allerheilzaamst is.

Ik erken de Heilige, Katholieke, Apostolieke, Roomsche Kerk als de Moeder en Meesteres van alle Kerken; en ik beloof en zweer oprechte gehoorzaamheid aan den Paus van Rome, die de opvolger is van den heiligen Petrus den Vorst der Apostelen, en de Stedehouder van Jesus Christus.

Zonder de minste twijfeling neem ik ook aan en belijd ik al het overige wat door de H. Kerkregels en door de algemeene Kerkvergaderingen, bijzonder door de H. Kerkvergadering te Trente, is geleerd, vastgesteld en verklaard; en tevens veroordeel, verwerp en doem ik al hetgeen daar tegen is, en ook alle ketterijen, die door de Kerk veroordeeld, verworpen en gedoemd zijn.

Dit waar katholiek geloof, buiten hetwelk niemand kan zalig worden, en hetwelk ik thans geheel vrijwillig belijd en in waarheid houd, dit zelfde geloof, beloof en zweer ik..... tot den laatsten adem mijns levens met Gods hulp geheel en onvervalscht standvastig te zullen bewaren en belijden: en beloof plegtig

en bezweer hét, dat ik, voor zooveel in mij is zorgen zal, dat door mijne onderhoorigen en door hen, wier zorg op mij in mijne betrekking rusten zal, het ook zal gehouden, geleerd en verkondigd worden.

Zoo helpe mij God en deze heilige Evangeliën Gods.

5. De Eerw. Bestuuder. Opdat gij des te getrouwer moogt volbrengen, wat gij zoo even beloofd hebt, legt nu plegtig voor het aanschijn der geheele Congregatie, uwe geloften neder aan de voeten uwer allerminzaamste Moeder.

*Alle Aspiranten geknielt, met eene brandende waskaars in de hand, volgen met godsrucht dengenen, aan wiens zorg zij gedurende den proeftijd werden toevertrouwd, terwijl deze met luider stem de Akte van toewijding *) bij gedeelten uitspreekt, welke woorden allen gezamenlijk telkens herhalen.*

*) Z. D. H. de Bisschop van Haarlem heeft een aflaat van 40 dagen verleend aan de leden der Congregatiën, zoo dikwerf zij deze akte godvruchtig zullen bidden. (4 November 1865)

Akte van Toewijding.

Allerheiligste Maagd — en Moeder Gods Maria, — ik . . . ofschoon alleronwaardigst U te dienen, — maar opgewekt — door uwe bewonderenswaardige goedheid, — en gedrongen door het verlangen — mij aan uwe dienst te verbinden, — kies U heden, — in tegenwoordigheid van mijn Engelbewaarder — en van geheel het hemelsch hof, — tot mijne Koningin, — Beschermster en Moeder; — en neem mij vastelijk voor, — U voortaan altijd te zullen dienen, — en voor zooveel in mij is, — te zullen zorgen — dat Gij van allen trouw gediend wordt. — U derhalve, liefdevolle Moeder, — bid en smeek ik, — door het bloed van Jesus Christus, — dat voor mij vergoten is, — gewaardig U — mij onder het getal uwer beschermelingen — en tot uwen eeuwig dienaar aan te nemen. — Sta mij bij in al mijne handelingen, — en verwerf mij de genade, — dat ik mij in woorden, — werken en gedachten zóó gedrage, — dat ik nimmer noch Uwe, — noch de oogen van Uwen Allerheiligsten Zoon beledige. — Wees mijner gedachtig, — en verlaat mij niet in het uur des doods. Amen.

6. De Eerw. Bestuurder *geeft aan ieder hunner het gewijde medailje der H. Maagd, zeggende:*

* Accipe signum Congregationis B. M. V. ad corporis et animae defensionem, ut divinae bonitatis gratia et ope Mariae Matris tuae aeternam beatitudinem consequi merearis: in Nomine Patris † et Filii et Spiritus Sancti. Amen. *)

Terwijl de medailjes worden uitgereikt, zingt het koor een lofzang der H. Maagd, en daarna:

PSALM 132.

Zie, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders zamen wonen.

Het is gelijk de kostelijke olie op het hoofd: nederdalende op den baard, op den baard van Aäron.

Die nederdaalt tot op den zoom zijner kleederen. Het is gelijk de dauw van Hermon, die nederdaalt op den berg Sion!

*) Ontvangt het teeken der Congregatie van de H. Maagd Maria, tot verdediging van ligchaam en ziel; opdat gij door de genade van Gods goedheid en de hulp van Maria uwe Moeder, de eeuwige zaligheid moogt verwerven in den naam des Vaders, † en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

Want de Heer heeft aldaar den zegen geboden, en het leven tot in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

7. De Eerw. Bestuurder keert zich tot de nieuwe leden en zegt:

Tot meerdere glorie van God, tot eere der Allerz. Maagd Maria, tot geestelijk welzijn dezer Congregatie, en krachtens de magt, door Z. H. den Paus..... aan mij toevertrouwd, neem ik....., tijdelijk Bestuurder dezer Congregatie, u..... op, onder het getal der leden van onze Congregatie, opgericht onder den titel van....., en maak en verklaar u deelachtig aan al de genaden, vruchten, voorregten en aflaten, welke de H. Roomsche Kerk aan de Hoofd-Congregatie te Rome, waarmede deze onze Congregatie op kanonieke wijze is vereenigd, heeft verleend. In den naam des Vaders † en des Zoons † en des H. † Geestes. Amen.

Dat Christus u opneme onder het getal onzer medebroeders en zijner dienaren. Hij verleene u tijd om goed te leven, gelegenheid om wel te doen, standvastigheid om goed te volharden, en om gelukkig tot de erfenis des eeuwigen levens te geraken; en gelijk ons heden de onderlinge liefde geestelijkerwijze op aarde vereenigt, zoo moge

de goddelijke goedheid, die ons de liefde geeft en haar zoo zeer bemint, zich gewaardigen ons met de geloovigen in den hemel te vereenigen. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

3. De Eerw. Bestuurder:

V. Sterk, o God, wat gij gewrocht hebt in ons.

R. Van uit uwen heiligen tempel te Jerusalem.

V. Maak uwe dienaren zalig.

R. Mijn God, die op U hopen.

V. Heer, zend hun hulp uit de heilige plaats.

R. En bescherm hen uit Sion.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

V. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

Laat ons bidden.

Verhoor, o Heer, onze smeekingen, en gewaardig U, deze uwe dienaren, die wij in de Congregatie der Gelukzalige Maagd Maria hebben aangenomen, te ze $\dagger$ genen; en verleen hun, dat zij onze regelen, met

de hulp uwer genade, door een heilig, godvruchtig en godsdienstig leven mogen onderhouden; en door de onderhouding er van het eeuwig leven mogen verwerven. Door Christus onzen Heer. Amen.

9. Het Allerheiligste wordt nu uitgesteld, de Lofzang Magnificat gezongen, en het altaar bewierookt; (mocht de tijd ontbreken, dan intoneert de Eerwaarde Bestuurder aanstonds nu de uitstelling en bewierooking van het Allerheiligste, het Te Deum.)

MAGNIFICAT anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus: in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillae suae: ecce enim, ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est: et sanctum nomen ejus.

Mijne ziel maakt groot den Heer.

En verheugd heeft zich mijn geest in God, mijnen Zaligmaker.

Omdat Hij nederzag op de geringheid zijner dienstmaagd: want zie van nu af, zullen alle geslachten mij zalig prijzen.

Dewijl Hij groote dingen aan mij gedaan heeft, Hij die magtig is; en heilig is zijn naam,

Et misericordia ejus
a progenie in proge-
nies: timentibus eum.

Fecit potentiam in
brachio suo: dispersit
superbos mente cor-
dis sui.

Deposuit potentes
de sede: et exaltavit
humiles.

Esurientes implevit
bonis: et divites di-
misit inanes.

Suscepit Israël pue-
rum suum: recordatus
misericordiae suae.

Sicut locutus est
ad patres nostros:
Abraham et semini
ejus in saecula.

Gloria Patri, et Fi-
lio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in prin-
cipio, et nunc et sem-

En zijne barmhar-
tigheid is van geslacht
tot geslacht over dege-
nen die Hem vreezen.

Hij heeft kracht ge-
daan door zijnen arm,
verstrooid heeft Hij
die hoogmoedig zijn in
den waan huns harten.

Magtigen heeft Hij
van den troon gestort,
en geringen verheven.

Hongerigen heeft
Hij met goederen ver-
vuld, en rijken ledig
weggezonden.

Hij heeft Israël zij-
nen dienstknecht aan-
genomen, indachtig
zijner barmhartigheid.

Gelijk Hij aan onze
Vaderen heeft toege-
zegd, aan Abraham
en aan zijn zaad in
eeuwigheid.

Glorie zij den Va-
der, den Zoon, en den
H. Geest.

Gelijk het was in
den beginne, nu en

per, et in saecula saeculorum. Amen. altijd, en in alle eeuwen der eeuwen.

Amen.

Te Deum Laudamus.

U, o God, loven wij, U, o Heer, belijden wij.
U, eeuwige Vader, eert de gansche aarde.
U, roepen al de engelen, U de hemelen
en al de magten,

U de cherubijnen en serafijnen onophoudelijk toe:

Heilig,

Heilig,

Heilig is de Heer, de God der heerscharen.

Hemel en aarde zijn vol van de majesteit
uwer glorie.

U looft het glorierijke koor der apostelen.

U het lofwaardig getal der profeten.

U het blinkend heer der martelaren.

U belijdt de heilige Kerk over heel de
wereld,

Den Vader van onmetelijke majesteit,

Uwen eerwaardigen, waarachtigen en eenigen Zoon,

Alsook den Vertrooster, den H. Geest.

Gij, Christus, zijt de Koning der glorie.

Gij zijt des Vaders eeuwige Zoon.

Gij, mensch willende worden om den

mensch te verlossen, Gij hebt den schoot eener Maagd niet geschroomd.

Gij hebt, na het verwinnen van den prikkel des doods, voor de geloovigen het rijk der hemelen geopend.

Gij zit aan de regterhand Gods, in de glorie des Vaders.

Wij gelooven, dat Gij als regter zult komen.

(De Priester gewoonlijk alleen.)

Wij bidden U dan, kom uwe dienaren te hulp, die Gij door uw kostbaar bloed hebt vrijgekocht.

Maak, dat zij met uwe Heiligen in de glorie geteld worden.

Heer, maak uw volk zalig, en zegen uw erfdeel.

Bestuur hen, en verhef hen tot in eeuwigheid.

Elken dag zegenen wij U.

En wij loven uwen naam in eeuwigheid, en in de eeuwen der eeuwen.

Gewaardig U, Heer, ons dezen dag zonder zonde te bewaren.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

Dat uwe barmhartigheid, Heer, over ons kome, gelijk wij op U gehoopt hebben.

Op U, Heer, heb ik gehoopt, in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

V. Laat ons den Vader, en den Zoon, met den Heiligen Geest zegenen.

R. Laat ons Hem loven en verheffen in alle eeuwen.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

V. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

Laat ons bidden.

o God, wiens barmhartigheden zonder tal, en wiens schatten van goedheid onuitputtelijk zijn, wij danken uwe allerliefdadigste Majesteit voor de verleende weldaden, uwe goedertierenheid altijd smeekende, dat gij, die aan de biddenden verleent wat zij vragen, hen niet verlaten, maar tot de toekomende belooning wilt voorbereiden. Door onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met U leeft en heerscht, in de eenheid van den H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Benedictio.

Tantum ergo Sacramentum

Veneremur cernui:

Et antiquum documentum

Novo cedat ritui;

Praestet fides supplementum

Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque
 Laus et jubilatio,
 Salus, honor, virtus quoque,
 Sit et benedictio:
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio. Amen.

V. Panem de coelo praestitisti eis.

R. Omne delectamentum in se habentem.

Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili
 passionis tuae memoriam reliquisti: tribue,
 quaesumus, ita nos Corporis et Sanguinis
 tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis
 tuae fructum in nobis jugiter sentiamus.
 Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.
 Amen.

PSALM 116.

Laudate Dominum,
 omnes gentes; laudate
 eum, omnes populi.

Quoniam confir-
 mata est super nos
 misericordia ejus: et
 veritas Domini manet
 in aeternum.

Gloria Patri, et

Looft den Heer, alle
 natiën, looft Hem,
 alle volken.

Want zijne goeder-
 tierenheid is bevestigd
 over ons, en de waar-
 heid des Heeren blijft
 in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader,

Filio, et Spiritui den Zoon en den H.
Sancto. Geest.

Sicut erat in prin- Gelijk het was in
cipio, et nunc et sem- den beginne, nu en
per, et in saecula sac- altijd, en in alle eeuwen
culorum. Amen. der eeuwen. Amen.

*Of men zinge naar verkiezing een lofzang
der H. Maagd.*

A. M. D. G.

GEZANGEN.

1.

Aanroeping tot den H. Geest.

Kom, Heilge Geest, daal in dit uur,
Ontsteek in ons uw liefdevuur!

Komt niet uw licht ons oog bestralen,
Dan zien wij 't hemelpad niet meer;
Wij blijven in de zonde dwalen,
En storten in den afgrond neer.
Kom, Heilge Geest, enz.

Zie vleesch en wereld zich vermennen
Om, overwonnen, op te staan;
Gij ziet de strikken, die zij spannen;
Behoed ons, Heer! of wij vergaan.
Kom, Heilge Geest, enz.

Laat dan uw wijsheid ons verlichten,
En stralen over 't pad der deugd;
Schenk kracht en moed om niet te zwichten,
Dan wacht ons eens der zaalgen vreugd.
Kom, Heilge Geest, enz.

2.

Veni Sancte Spiritus.*(Kerkgezag).*

Veni sancte Spiritus,
 Et emitte coelitus
 Lucis tuae radium.
 Veni Pater pauperum,
 Veni dator munerum,
 Veni lumen cordium.

—

Consolator optime,
 Dulcis hospes animae,
 Dulce refrigerium.
 In labore requies,
 In aestu temperies,
 In fletu solatium.

—

o Lux beatissima!
 Reple cordis intima,
 Tuorum fidelium.
 Sine tuo numine,
 Nihil est in homine,
 Nihil est innoxium.

—

Lava quod est sordidum,
 Riga quod est aridum,

2.

Kom, Heilige Geest.*(Kerkgezag).*

Kom, o Heilige Geest, daal neer,
 Zend van uit der heemlen sfeer
 Van uw godlijk licht een straal;
 Kom, der armen Vader-zoet,
 Kom, o Bron van alle goed,
 Kom, o Licht der harten, daal!

Beste Trooster in de smart,
 Zoete Gastvriend voor het hart,
 Zielsverkwikking, o zoo zoet!
 Rust voor 't hart in zwoegenstijd,
 Laafnis in verwoeden strijd,
 Troost voor wie in tranen boet.

Zaligst Licht! o, dat uw straal
 Tot in 't diepst des harten daal
 Van ons aan uw leiding trouw.
 Zonder uw genadekracht,
 Niets is dan des menschen magt,
 Niets, wat hem niet schaden zou.

Reinig wat daar is besmeurd,
 Drenk al wat verdord daar treurt,

Sana quod est saucium.
 Fleete quod est rigidum,
 Fove quod est frigidum,
 Rege quod est devium.

Da tuis fidelibus
 In te confidentibus
 Sacrum Septenarium.
 Da virtutis meritum,
 Da salutis exitum,
 Da perenne gaudium.
 Amen.

3.

Adore te.

Adore Te devote, latens Deitas,
 Quae sub his figuris vere latitas,
 Tibi se cor meum totum subicit:
 Quia Te contemplans totum deficit.

Ave Jesu, Pastor fidelium,
 Adauge fidem omnium
 In te credentium.

Heel ook wat er wond entving.
 Buig in ons het stug gemoed,
 't Koude hart verwarme uw gloed,
 Rigt weer wat er dwalen ging.

Geef hem die uw trouw belijdt,
 En wiens zeeke hoop gij zijt,
 't Heilig Zevengavental.
 Geef den loon der deugd bereid,
 Geef een dood, die zaligheid,
 Eeuwge vreugde ons schenken zal.
 Amen.

H. J. H. MARIJNEN. S. J.

3.

Adore te.

o Verborgen Godheid, U aanbidt mijn hart,
 U, die in deez schijnsels oversluijerd werdt;
 'k Geef mij gansch gevangen voor uw Majesteit,
 Zinkend, bij 't aanschouwen, in mijn magtloos-
 heid.

o Jesus-zoet! die onze Herder zijt;
 Vermeer in harten U gewijd,
 't Geloof, dat U belijdt.

In cruce latebat sola Deitas,
 Sed hic latet simul et humanitas,
 Ambo tamen credens atque confitens,
 Peto, quod petivit latro poenitens.

Ave Jesu, etc.

Pie Pellicane, Jesu, Domine,
 Me immundum munda tuo sanguine,
 Cujus una stilla salvum facere
 Totum mundum quit ab omni scelere.

Ave Jesu, etc.

4.

Benedictio.

Tantum ergo Sacramentum
 Veneremur cernui:
 Et antiquum documentum
 Novo cedat ritui;
 Praestet fides supplementum
 Sensuum defectui.

Aan het kruis verborg zich 't God-zijn
 slechts alleen;
 Maar hier is het mensch-zijn schuilende
 meteen.
 Toch geloof ik beiden, en belijd ze meê
 Met den goeden moorder in een zelfde beê.

—
 O, Jesus, enz.

—
 Pelikaan vol liefde, Jesus naamloos goed,
 Wasch mij van mijn smetten in uw godlijk
 bloed,
 Één, één enkle druppel kan het wijd heelal
 Zuiveren van zonden, eindloos in getal.

—
 O, Jesus, enz.

T. J. STOKVIS. S. J.

—
 4.

Benedictie.

—
 Knielt dan voor het glorierijke
 Sakrament aanbiddend neer;
 Voor deez' Godsvereering wijke
 De eeredienst der oude leer:
 En, waar 't zintuig ook bezwijke,
 Steune 't vast geloof ons weer.

Genitori, Genitoque
Laus et jubilatio,
Salus, honor, virtis quoque,
Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio.
Amen.

V. Panem de coelo praestitisti eis.
R. Omne delectamentum in se habentem.

O r e m u s.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti: tribue, quaesumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Lof den Vader in den hoogen,
 Lof zijn eengeboren Zoon;
 Hun zij eer en alvermogen
 Hun ons zeggend lied geboôn:
 En den Geest, aan 's hemelsbogen
 Één met hen, alle eerbetoon.

Amen.

T. J. STOKVIS S. J.

V. Brood van den Hemel hebt gij hun
 geschonken.

R. Dat alle verkwikking in zich bevat.

Laat ons bidden.

o God, die onder het wonderbare
 Sakrament de gedachtenis van uw lijden
 hebt nagelaten, geef ons, smeeken wij
 U, de heiligste geheimen van uw Lichaam
 en Bloed zoo te vereeren, dat wij de
 vrucht uwer verlossing in ons gedurig
 mogen ontwaren. Die leeft en heerscht
 in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

5.

❶ **Esca viatorum.***(Kerkgezag).*

—

o Spijs der stervelingen,
 o Brood der Engelenkringen,
 o Manna, Hemel-zoet!
 Wil 't hongrend hart verzaden,
 Met zoetheid overladen,
 Dat zoekend naar U spoedt.

—

o Bron, Fontein van liefde,
 Die vloeit uit 't diep doorgriefde,
 Uit Jesus' zuiver Hart!
 Laaf, die U dorstend klagen;
 Wat zou ons hart meer vragen?
 Gij ééne stilt zijn smart.

—

Diep voor U neergebogen,
 o Jesus! wien onze oogen
 Hier zien in schijn van brood;
 Wil, bidden wij, ons geven,
 U in uw glorieleven
 Te aanschouwen, na den dood.
 Amen.

H. J. H. MARJENEN. S. J.

—————

6.

Geloofd zij Jesus Christus.

—

Als 't eerste duister breekt,
 Ontwaakt mijn hart en spreekt;
 Geloofd zij Jesus Christus!
 Bij al wat ik begin
 Roep ik met hart en zin:
 Geloofd zij Jesus Christus!

—

En wat mijn werk ook zij,
 Ik zeg er vrolijk bij:
 Geloofd zij Jesus Christus!
 De schoonste vruchten kweekt
 Het hart dat altoos spreekt:
 Geloofd zij Jesus Christus!

—

En nooit verveelt de groet,
 Zoo schoon, zoo wonder zoet:
 Geloofd zij Jesus Christus!
 Bij 'slevens zielsverdriet
 Vind ik mijn troost in 't lied:
 Geloofd zij Jesus Christus!

—

De liefelijkste lof
 Is ook in 's hemelshof:

Geloofd zij Jesus Christus!
 Zingt, menschenkindren! luid,
 Zingt jubelend het uit:
 Geloofd zij Jesus Christus!

Heel 't aardrijk in het rond
 Weerklinke telken stond:
 Geloofd zij Jesus Christus!
 Als 't licht ten einde spoedt,
 Zij dit de laatste groet:
 Geloofd zij Jesus Christus!

Ja, nog mijn ziele spreekt,
 Als reeds mij 't harte breekt:
 Geloofd zij Jesus Christus!
 't Weerklinke wijd en luid
 Voor hem eeuw in, eeuw uit:
 Geloofd zij Jesus Christus!

7.

**Ter eere van het Altaar-
 Sacrament.**

Laat thans uw loflied rijzen,
 Gij die Gods liefde kent,
 Uw Jesus zult gij prijzen
 In 't HEILIG SACRAMENT!

Hem zij door hart en tongen,
 Tot 's werelds uiterst end
 De hoogste lof gezongen,
 In 't HEILIG SACRAMENT.

Aanbidlijk liefdewonder!
 Die eeuwig was en is,
 De Schepper van den donder
 Rust op ons outerdisch —
 Hem zij, enz.

De luister van den Vader,
 Der zielen kostbre prijs
 Ontsluit ons hier zijn ader,
 En biedt zijn vleesch ten spijs!
 Hem zij, enz.

o, Werpt u aan zijn voeten
 Vol vreeze en liefde neêr!
 Zijn hart zal u ontmoeten;
 Want lieflijk is de Heer:
 Hem zij, enz.

Straks klopt Hij aan uw woning,
 Die zoete Majesteit, —
 Wie houdt voor zulk een Koning
 Niet steeds zijn ziel bereid?
 Hem zij, enz.

9.

Na de H. Communie.

Geloofd zijt Gij door deze blijde toonen,
 o Jesus, vriend en bruiġom mijner ziel!
 Geloofd zijt Gij, die in mijn hart wilt wonen,
 Voor wien ik hier aanbeddend nederkniel.
 Gij hebt bij mij Uw intrek weêr genomen,
 Gij hebt mij met Uw eigen vleesch gevoed.
 Gij deed mijn ziel een nieuwe kracht door-
 stroomen,
 En schonktaan mij Uw kostbaar Godlijk Bloed.

Geloofd zijt Gij, mijn redder en mijn voeder,
o Rijke bron van zaligheid en heil!
Geloofd zijt Gij, mijn leidsman en behoeder!
Gij hadt Uw bloed, Uw leven voor mij veil.
Gij hebt me in 't rijk van 't bovenaardsche leven
Beloofd een schat, een stroom van hemelvreugd!
Gij hebt me Uw vleesch tot onderpand gegeven;
o Zoete hoop, die 't droevig hart verheugt!

10.

Voor de H. Communie.

Jesus! Menschgeworden God,
Die niet in uw woord kunt falen,
Gij rust hier in 't Sacrament;
Kan 't mijn geest niet achterhalen,
God der waarheid! 'k tuig het nu,
Jesus! ik geloof in U.

God van almagt, liefde en trouw!
'k Ben beschaamd om al mijn zonden,
Maar Gij, Heer! hebt ze uitgewischt
In het bloed van zooveel wonden;
Vol betrouwen kom ik nu,
Goede Jesus! 'k hoop op U.

God van liefde en opperst Goed!
Gij wilt spijzen ons en drenken,
In 't geheim der hoogste min
Heel U zelve aan ons schenken;
Liefste Jesus! kom, kom nu,
Ach! mijn ziel verzucht naar U.

'k Ben niet waardig, groote God!
 U in 't zondig hart te ontvangen;
 Spreek, Heer! spreek een enkel woord...
 Och, voldoe mijn zielsverlangen,
 Goede Jesus! kom toch nu,
 Kom, o kom! ik snel tot U.

11.

Na de H. Communie.

Nu heeft mijn lieve Jesus dan
 Zich mij tot spijs gegeven,
 Die mijn verkwikte ziel bewaar'
 In 't eindelooze leven;
 Ach, goede God! U smeeken wij:
 Blijf ons, blijf ons nu eeuwig bij.

o, Dat ik al de stemmen had,
 Die opgaan van deze aarde,
 En 't nimmer-zwijgend hemelkoor
 Zich aan mijn loflied paarde;
 U, God! U, God! aanbidden wij,
 Blijf ons, blijf ons nu eeuwig bij.

'k Aanbid, ik loof, ik dank U, God!

Met de englen die me omzweven;
Wat zal ik, goede Jesus! U

Voor zóóveel liefde geven?
U, God! U, God! U danken wij,
Blijf ons, blijf ons nu eeuwig bij.

—

Ik wil, mijn Jesus! wat ik ben,
Mijn hart, mijn vrengd en lijden,
Mijn leven en mijn stervensuur
Ten offerand U wijden;
U, God! U, God! beminnen wij,
Blijf ons, blijf ons toch eeuwig bij!

—————

12.

Na de H. Communie.

—

Wat zijt ge, o Jesus, naamloos goed!
o Liefdebron, oneindig zoet!

Op nieuwe wijs
Geeft Ge ons tot spijs
Uw eigen godlijk Vleesch en Bloed.

—

o God van Liefde! in 't Sacrament
Blijft gij met ons tot 'swerelds end.

Mijn God en Heer
 Ach, hadde ik eer
 Uw overgroote liefde erkend!

Naar U verlangde 't harte zeer,
 Ontvlam mijn ziel dan meer en meer;
 Want buiten U
 o Jesus! nu
 Is niets op aard' wat ik begeer.

Ja, 'k vond Hem dien mijn ziel bemint,
 Die me eeuwig lief had als zijn kind,
 U, ware vreugd,
 U, Zielsgeneugt',
 U, Jesus! heil van wie U vindt!

Uw godlijk Vleesch, uw godlijk Bloed,
 Is dan de band, mijn Jesus-zoet!
 Die mij aan U,
 o Jesus! nu
 Voor eeuwig eeuwig houden moet.

U, Jesus! die mijn leven zijt,
 Blijve ik dan eeuwig toegewijd!
 Blijf, Jesus-zoet!
 In mijn gemoed,
 En ik in U ten allen tijd.

13.

Danklied.
—

Dank, Jesus! dank voor al de zegeningen,
Uw hart ontvloed, gestort in onzen schoot;
Gij werdt voor ons als een der stervelingen,
En redde ons door het offer van uw dood;
Dank, Jesus! dank,
Dank, Jesus! dank.

—

Dank, Jesus! dank voor al de kostbre gaven,
Ons in uw Kerk zoo ruimschoots toebereid,
Gij wilt ons hier met uw vertroosting laven,
En wacht ons eens in 't oord van zaligheid.
Dank, Jesus! dank,
Dank, Jesus! dank.

—————

14.

De zoete Naam van Jesus.
—

o Naam van Jesus, Naam zoo zoet!
Die mij steeds doet gedenken,
Hoe Hij door 't storten van zijn Bloed,
Ons 't leven weer kwam schenken.

o Naam, wees duizendmaal gegroet,
 Uit al mijn hart en zinnen!
 Ach, Jesus' Naam is toch zoo zoet,
 Voor wie Hem hartlijk minnen.

Uw Naam stort vreugde in mijn gemoed,
 Wáár ik hem zie geschreven;
 In Jesus vind ik alle goed,
 In Jesus vind ik 't leven.
 Die Naam, zoo eindloos zoet voor 't hart!
 Mijn sterkte in al mijn strijden!
 En zoek ik troost in droeve smart,
 Die Naam zal mij verblijden.

In kwelling, druk en tegenspoed,
 'k Zal altijd Jesus noemen;
 Wat storm mij ook om 't harte woedt
 'k Zal Jesus altijd roemen.
 De laatste zucht die 't harte doet,
 Ik hoop het, 't zal nog wezen:
 «o Zoete Jesus, wees gegroet!
 o Jesus, wees geprezen!»

**Op den Feestdag van den
Zoeten Naam.**

(Kerkhymne).

Aan Jesus denken is wel zoet,
't Geeft ware vreugde aan 't blij gemoed,
Maar boven 't allerhoogste goed
Gaaf, wat zijn bijzijn smaken doet.

Zoo lieflijk ruischt er geen akkoord,
Zoo zoet een klank wordt nooit gehoord,
Geen denkbeeld brengt een vreugde voort
Als Jesus, 's Vaders eeuwig Woord.

o Jesus, hoop van hem, die boet,
Wat zijt Gij voor uw smeekling goed,
Hoe mild voor wie er zoekend spoedt!
Maar wat den minnende aan uw voet?

Geen blijde tonge meldt het luid,
Geen letter is er, die het duidt,
De ervaring weet, maar drukt niet uit,
Wat Jesus liefde in zich besluit.

Wees Gij, o Jesus, onze vreugd,
 Die 't eeuwig loon zult zijn der deugd;
 In U zij onze roem alleen
 Door aller eeuwen eeuwen heen.

Amen.

T. J. STOKVIS. S. J.

16.

Op het allerkostbaarst Bloed O. H. J. C.

(Kerkhymne).

Gegroet, o wonden van den Heer,
 o Liefdepanden, eindloos teer,
 Waaruit de niet te stremmen vloed
 Ons toestroomt van zijn purperbloed.

Geen ster straalt met zoo heldren schijn,
 Geen roos, noch balsem geurt zoo fijn,
 Geen keurgesteent heeft uw waardij,
 Geen honig is zoo zoet als gij.

Gij zijt de blijde en open poort
 Van onzer zielen toevlugtsoord,
 Waar nooit, hoe fel zij ook bespringt,
 Des vijands woede binnendringt.

o Jesus, in het hof ontkleed,
Wie telt de slagen, die Gij leedt!
Wie telt de druppelen van het bloed,
Dat uw verscheuring stroomen doet!

Dat voorhoofd, ach, zoo lief en schoon,
Doorsteekt de scherpe doornenkroon,
En om de stompe nagels bloedt
Een breede wond in hand en voet.

En als in liefde, maatloos groot,
Hij 't leven prijs laat aan den dood,
Wordt door de lans zijn hart doorboord,
En vloeit er bloed en water voort.

Ter volle redding ligt de Heer
Vertreden in de wijnpers neer,
En geeft slechts denkende aan ons heil,
Den laatsten bloeddruk voor ons veil.

Komt, snelt dan allen toe, die met
De schuld des doods u ziet besmet;
Want wie in 't heilbad van Gods Zoon
Zich afwascht, wordt weer blank en schoon.

Hem, die aan 's Vaders regter troont,
 Zij eeuwge erkentlijkheid betoond,
 Hem die ons vrijkocht door zijn bloed,
 En door zijn Geest volharden doet.

Amen.

T. J. STORVIS. S. J.

17.

Het Allerheiligst Hart.

Komt, laten wij ons nederbuigen,
 En werpen we ons in 't stof ter neêr,
 Om onze liefde te betuigen
 Aan 't Hart van Jesus, onzen Heer.
 o Hart van onuitspreekbre waarde,
 o Levensbron, o hoogste schat!
 Dat voor den balling hier op aarde
 Een overvloed van troost bevat!

o Hart van Jesus! vol van liefde!
 Dat eens aan 't kruis ons harte won,
 Toen U het vreeslijkst leed doorgriefde,
 Dat ooit een stervling lijden kon.
 o Hart! dat door een lans geopend,
 Nog altijd voor ons open staat,
 En steeds voor allen op U hopend,
 Een steun zijt en een toeverlaat.

o Hart, zoo minzaam en zoo teeder,
 Zoo needrig en oneindig groot!
 o, Zie met mededoogen neder
 Op ons zoo arm en zoo ontbloot.
 Wil toch ons hart naar 't Uwe vormen,
 't Volmaakste toonbeeld van de deugd,
 Om eens met U na 'slevens stormen
 Vereend te zijn in hooger vreugd!

18.

Het H. Hart van Jesus.

o Jesus mijn!
 Moet het dan zijn,
 Zal ik U nooit beminnen?
 Zal ik altijd
 Uw Hart ten spijt
 Slechts wenschen, nooit beginnen?

Dat minnend Hart
 Doorboorde, o smart!
 De lans van mijne zonden;
 Uw Hart, o Heer!
 Zoo mild, zoo teêr,
 Ik kon, ik durfde 't wonden!

Toch mint gij mij,
 Toch vordert gij
 Mijne arme wederliefde;
 Om met een vloed
 Van eindloos goed
 Te zaalgen, die U griede.

o Jesus! nu
 Geef ik me aan U;
 Och, wasch mijn zondevlekken;
 o, Mogt mijn bloed
 In liefdegloed
 Tot uwe glorie strekken!

o Liefde, U zijn
 In vreugde, in pijn,
 Gewijd mijn ziel en krachten;
 Doe mij steeds meer
 Uw Hart ter eer
 Naar vuurger liefde trachten!

T. J. STOKVIS. S. J

19.

Dat Jesus leve!

—

Dat Jesus leev'!

Dit is de wensch des harten;
 Dat Jesus leev', de ware zielevreugd.
 Naam, dien ik nooit van mijn lippen laat vloeijen,
 Zonder dat liefde mij 't harte doet gloeijen.

Dat Jesus leev'!

—

Dat Jesus leev'!

Dit is de stem der hope
 Voor 't schuldig hart, dat om zijn misdaad treurt.
 Hij stort den boetling weer moed in en sterkte;
 Hij kroont het goed, dat zijn kracht in hem
 werkte.

Dat Jesus leev'!

—

Dat Jesus leev'!

Dit is de zucht der liefde.
 Mijn Jesus! ach, wat is uw liefde groot;
 'k Weet, 't is alleen om mijn liefde te winnen;
 'k Wil U van nu af van harte beminnen.
 Dat Jesus leev'!

Dat Jesus leev'!

Zoo zinge steeds mijn harte!

Dat Jesus leev'! zoo zinge ik tot den dood.

Wijl'k door uw Naam eens den hemel moet erven,

Zoo wil 'k voor U dan ook leven en sterven.

Dat Jesus leev'!

20,

Toewijding aan den Heer.

o Groote God, wat zijn uw tabernakels

Voor mijne ziel verrukkelijk en schoon!

Gij openbaart ons daar uw heilorakels,

Daar heft geloof en liefde zich ten troon.

Gelukkig hij, die U daar mag beschouwen,

En aan den voet van uwe altaren smacht!

Wat is een eeuw in aardsehe praalgebouwen

Bij 't oogenblik, bij U hier doorgebracht?

Hier is de bron van hemelzaligheden,

De voorsmaak hier van 't zielvervullend goed.

o Goede God! Gij ziet mijn zwakke beden,

En laaft hier reeds mijn ziel met hemelzoet.

En dan nog, Heer! met duizend zegeningen
 Voorkomt Gij al de wenschen mijner ziel!
 Wat wedermin, wat dank moet mij doordringen
 Waar ik zoo digt bij Jesus nederkniel?

Wat zingenot zou langer mij bekoren,
 Nu 'k Jesus zelf, en hart aan hart begroet?
 'k Wil, Jesus! U, en U alléén behooren,
 Dat dan uw kracht voor ontrouw mij behoed'!

Heersch over mij als Heer van dood en leven,
 Heersch over mij, vooral door 't liefderegt,
 Wijk, wereld! wijk, gij kunt geen heil mij geven,
 Mijn hart blijft steeds aan Jesus vastgehecht.

21.

Jesus, Kroon der Maagden.

(Kerkhymne).

Jesus, Jesus, kroon der maagden,
 Zoon der Zuivre zonder smet,
 Die uw Moeder werd en Maagd bleef,
 Hoor genadig ons gebed.

Gij, die tusschen leliën wandelt,
 Midden in een maagdenstoet,
 Zijt uw bruiden in uw glorie
 't Hoogste loon, het hoogste goed.

Daarom volgen ze U gestadig
 Bij den onnavolgbren toon
 Van de zoete bruiloftshymne,
 Aangeheven voor uw troon.

o, Verhoor ons needrig smeeken,
 En genees ons zwak gemoed
 Van de schuld des eersten Vaders,
 Die de kindren lijden doet.

Kracht en eere, lof en glorie
 Zij den Vader en den Zoon,
 En den Trooster, die met beiden
 Zetelt op der Heemlen troon.

W. V. NIEUWENHOFF. S. J.

22.

o Deus, ego amo te.

(Gebed van den H. Franciscus Xaverius).

Ik min U, o mijn God! maar niet
 Omdat ge er eeuwig loon voor biedt,

Of hem in 't eeuwig vuur kastijdt,
 Die zich niet aan uw liefde wijdt.
 Aan 't kruis, o Jesus! in de smart
 Hebt Gij mij vastgeklemd aan 't hart,
 Gij hebt en nagelen en speer
 Verduurd in 't schenden uwer eer.
 Gij hebt doorstaan een naamloos leed,
 Verschrikking, walging, bloedig zweet,
 En zelfs den dood; — en dit leedt Gij
 Om mij, mij zondaar, Gij voor mij!
 Ach! waarom, Jesus eindloos zoet!
 Blaak ik dan niet van liefdegloed?
 Niet om in 't hemelhof te zijn,
 Niet om te ontvlieden hel en pijn;
 Maar zoo als Gij mij mindet, Heer!
 Zoo min ik op mijn beurt u weer;
 Hierom alléén ten allen tijd:
 «Dat Gij mijn God en Koning zijt!»

 23.

**De Onbevleete Ontvangenis
 der M. Maagd.**

o Lelie, schoon en uitgelezen,
 Alleen van Adams vlek bevrijd!
 U, reine Maagd, nog nooit volprezen!
 U zij mijn jubeltoon gewijd.

En schoon met 't sterflijk kleed omtogen,
Stem 'k blijde mede in 't feestlijk lied
Der englen voor uw troon gebogen,
Neen, gij versmaadt die hulde niet.

Uit U, op wie alle eeuwen staren,
Ontlook een roos, en 't zachte rood
Vloeide op het wit der lelieblâren,
Wier kelk zich geurig, rein ontsloot.
Wie is zoo groot en zoo verheven,
Zoo needrig en zoo vlekkeloos;
Aan wie werd grooter gunst gegeven,
Dan U, die God tot Moeder koos?

o Duif! o Lelie tusschen doornen!
Besloten hof! zoo wonderschoon!
Gij zaligheid der uitverkoornen
Ontvang mijn zwakken jubeltoon.
En nu verhoor mijn vuurge bede:
Geef, Moeder! dat mijn hart U mint;
En zij ik in 't verblijf van vrede
Voor eeuwig nog uw dierbaar kind!

24.

Aan mijne Onbevleete Moeder.

Wij prijzen vol vreugde de zuiverste Maagd,
Wij prijzen ze in vrolijke zangen;
Haar schoonheid heeft eeuwig haar Schepper
behaagd,

Zij werd zonder erfzonde ontvangen.
o Reinste der maagden! U prijze mijn lied;
Versmaad, ach versmaad mijne zangen toch niet.

Van 't hoogste des hemels zag God op U neer,
Zijn oog sloeg U liefderijk gade;
Reeds vóór uw geboorte werdt Gij door den Heer
Vervuld met de grootste genade:
Gij blijft steeds van iedere zonde bevrijd,
En eeuwig uw Heer en uw Schepper gewijd.

Gelijk onder doornen de lelie bekoort,
Zoo zijt Gij het sieraad der vrouwen:
Ach, mogt ik, o Moeder van 't eeuwige Woord,
Toch al uwe schoonheid aanschouwen!
o Vleklooze Moeder, wat zijt Gij toch schoon!
Gij deelt in de schoonheid van Jesus, uw Zoon!

Nu leeft gij daarboven in eindlooze vreugd,
 Waar de englen U juichend omringen;
 De hemel wordt thans door uw schoonheid
 verheugd,

Die Cherubs en Serafs bezingen.
 o Luister des hemels, Gij glinstert van licht!
 God zelf heeft uw troon naast den zijnen gesticht.

—

o Maagdelijke Moeder, o vleklooze Maagd,
 Zoo hoog bij uw Zoon nu verheven!
 Verkrijg ons de deugd, die aan God zoo behaagt,
 Verkrijg ons een zuiverder leven;
 Dan zingen wij eeuwig daar rondom uw troon,
 o Reinste der maagden, wat zijt Gij toch schoon!

—————

25.

Maria, Onbevlekt ontvangen.

—

Lieve Moeder van den Heer!
 Laat ons om uw zetel dringen,
 Laat uw kindren u ter eer,
 't Zielverrukkend feestlied zingen,
 't Moet weêrklinken luid en blij:
 Moeder, Onbevlekt zijt gij!

't Heeft reeds 't wijde wereldrond
 En herscheppend overklonken
 't Woord door Pius mond verkond;
 En uw kindren vreugdedronken
 Jublen op uw feestgetij:
 Moeder, Onbevlekt zijt gij!

Neen, dat loflied zwijgt niet meer:
 Totaan 's werelds verste palen,
 Zullen met het hemelsch heer
 Al uw kindren 't luid herhalen
 't Woord van 't zalig Jubeltij:
 Moeder, Onbevlekt zijt gij!

En we voegen dank en beê
 Bij de blijde feestgezangen;
 Wie, wie dankt niet met ons meê
 Voor al 't heil door u ontvangen
 In het zalig Jubeltij:
 Moeder, onbevlekt zijt gij!

Zonnezuivre Moedermaagd!
 Om de glorie u gegeven,
 Hoor ook wat ons hart u vraagt:
 Dat we na een schuldloos leven
 Eeuwig jublen aan uw zij':
 Moeder, Onbevlekt zijt gij!

Op de Geboorte der H. Maagd.

Treedt levend van geloof in gindsche woning !
Het kind, dat daar in 't schomlend wiegje rust,
Wordt eens de Moeder van den Hemel-Koning,
Der englen vreugde en 'smenschen hartelust.
o Teedre Moeder!
Gij zijt, o Maagd,
Na de Albehoeder,
Naar wie mij 't harte jaagt !

Komt, scharen we ons om 't heilvoorspellend
wichtje
En ligten wij het wiegekleed omhoog;
Verblijden we ons in 't minlijk aangezigtje,
Dat eenmaal ons aanstaart met Moederoog.
o Dierbre Moeder, enz.

Zoo keert de dageraad zacht blozend weder,
En lacht ons toe in purpren morgenglans;
Komt, buigen wij te zaâm voor 't kindje neder,
En sieren wij het op met bloem en krans!
o Lieve Moeder, enz.

Brengt aan dan knop, en roos, en loof, en
bloesem :

En al het schoon, wat uit onze aarde ontsproot,
Want Jesus zien we al hangen aan heur' boezem,
En rustig sluimren op haar Moederschoot.
Onschatbre Moeder, enz.

27.

**De Onbevleete Ontvangenis
van Maria.**

Laat ik dankbaar van U zingen,
Schoonste! die de Hemel mint;
Dankbaar loven al de dingen,
Die de Hemel in U vindt.
Moge ik nooit de waarde vatten
Uwer reine Ontvangenis;
'k Geef toch, door haar hoog te schatten,
Van 't geloof getuigenis.

Wie toch zou U schuldig denken
Aan den vloek die allen trof?
U, die ons Gods Zoon kwaamt schenken
U bevlekt door 't aardsche stof?

Neen! U, boven al verheven
 Boven Seraphijn gevierd,
 Heeft geen stond in gansch uw leven,
 Erf- of eigen vlek ontsierd!

Lievelinge naast Gods troone!
 Reinste van geheel deze aard'
 Al het goede, al het schoone
 Gaat in U alleen gepaard!
 Gij, Verzoening aller tijden,
 Zoo verlangend ingewacht,
 Hebt door onschuld ons in lijden
 's Hemels vrede weergebragt!

o Maria, vreugd der aarde!
 Troost voor elk die U bemint;
 Maar die 't harte rein bewaarde,
 Was steeds uw bevoorregt kind.
 Geef, Maria, geef ons immer
 Liefde voor die engleneugd;
 Neen, die schat verga ons nimmer,
 't Schoonste sieraad onzer jeugd!

De Naam van Maria.
—

Na Jesus naam geen naam zoo schoon
Zoo balsemend voor 't harte,
Maria, als uw zoete naam,
Die bron van troost in smarte.
Geen pen beschrijft, geen tong spreekt uit,
Wat zaligheid die naam besluit.

—

Maria's naam, Maria's naam
Breekt met ondoofbre stralen
Door 's werelds duisternissen heen,
Opdat wij niet verdwalen.
Dat dan die naam geheiligd zij!
Dat bidden en dat smeeken wij.

—

't Eerbiedig noemen van dien naam
Moet ieders hart ontgloeijen;
Die name slaakt met zoet geweld
Des zondaars slavenboeijen.
En roepen wij Maria aan,
Geen vijand kan ons wederstaan.

Maria! laat uw name nooit
 Van onze lippen wijken:
 Dan zullen we in den laatsten strijd,
 Verwinnen -- niet bezwijken:
 Dan zingen wij in 's hemels hof
 Uw zoeten naam voor eeuwig lof!

W. V. NIEUWENHOFF. S. J.

29.

De Naam van Maria.

Uw zoeten naam,
 Maria! 'k heb dien 't eerst geweten;
 Uw zoeten naam,
 Aanriep ik reeds, de handjes zaâm
 Nog staamlend in de wieg gezeten;
 En 'k zal in 't doodsuur niet vergeten
 Uw zoeten naam.

Uw zoete naam
 Is hemelmelodie voor de ooren;
 Uw zoete naam
 Is meer dan honig aangenaam.
 De duivlen vliên als zij hem hooren;
 Maar juichend loven de englenkoren
 Uw zoeten naam.

Uw zoete naam
 Staat eeuwig in mijn hart geschreven;
 Uw zoete naam
 Geeft vreugde en troost en kracht te zaâm.
 Hoe troostvol dan verlaat ik 't leven,
 Als op mijn doode lip zal zweven
 Uw zoete naam.

30.

Lied van Maria Presentatie.

Wie is het, die den heilgen drempel
 Zoo blij, zoo lagchend opwaarts snelt,
 Wie 't lieve kind, dat in den tempel,
 Den Hoogepriester daar verzelt?
 Het is Maria! pas drie jaren,
 Zij heeft haar hart reeds afgestaan;
 Zij zal 't voor God alléén bewaren,
 Voor niemand anders zal het slaan.

o Moeder! o, wat uur van zegen!
 Toen God met vreugde uw offer zag.
 «Schenk ook aan God», zoo roept ge ons tegen,
 «Uw leven tot den laatsten dag».

«Hoe lieflijk, Heer! is uwe woning»,
 Zoo roept ze in zielsverrukking uit:
 «Gij zijt van nu mijn dierbre Koning,
 En ik voor 'eeuwig uwe Bruid!»
 Zij heeft dat woord, neen, nooit verbroken,
 Neen, eeuwig was zij God getrouw;
 En geene magt, hoe fel ontstoken,
 Die hare deugd verwinnen zou.

o Moeder! o, enz.

Hier vloôn dan stil haar lentedagen,
 De wereld kende 't kindje niet;
 Maar God vond in zijn Bruid behagen,
 Die Hem haar reinste liefde biedt.
 Zoo staat in 't eenzaamst van de dalen
 Doch niet bespiedt door 's wandlaars oog,
 De reine lelie stil te pralen,
 En beurt haar blanke kelk omhoog.

o Moeder! o, enz.

Ach! mogten we ook in onze jaren,
 Zoo als Maria in haar jeugd,
 Ons vroeg aan Jesus zijde scharen,
 Ons sieren met der englen deugd.

En mogten wij getrouw dan wezen
 Aan 't eenmaal God gegeven woord,
 Dan hebben wij hier niets te vreezen,
 De Hemel is in 't einde ons gord.
 o Moeder! o, enz.

31.

De droeve Maagd te Bethlehem.

Ach ziet! met de oogen rood bekreten,
 Is naast de krib van 't Godlijk kind
 De heilige Moedermaagd gezeten;
 De vreeslijk opgetogen wind
 Woei gansch den nacht op Bethlems akker,
 Door 't krakend palmgetakt, en riep
 Met wild gehuil het Wichtje wakker,
 Dat op den schoot der Moeder sliep.

In de armen heeft zij 't rondgedragen,
 Bij 't zacht gefluister van een lied;
 Maar door 't geweld der onweêrslagen
 In de open grot sliep 't Kindje niet:
 Nu ligt het woelend in de kribbe,
 Met 't bolle handje in 't stroo verward,
 En lokt door 't pijnelijke kreunen,
 Dien tranenvloed uit 't Moederhart.

Ziet! beurtlings zit Zij 't aan te staren,
 En beurtlings slaat Zij 't oog ter neer,
 « Mijne minlijk Kind! hoe zal 'k U waren?
 Ik heb één hart en dan niet meer!»
 Zoo zegt de Maagd. — En, ach! daar waaijen,
 Door dwarrelwinden opgerukt,
 De stoppels uit het stroo naar boven:
 Ziet, hoe Zij over 't Kindje bukt.

Gij ongeziene geestenwachten,
 Die rondzweeft door de naakte grot,
 Gij kent den weedom van de klagten,
 Der droeve Moeder van uw God!
 o! Spreid de breed ontplooid vleglen,
 Om 't Kind en Zijne Moeder uit;
 Stilt 't woedend bruischen van de stormen,
 Stilt in de palmen 't schel gefluit.

Hoort! het gedruisch des storms schijnt over
 Op 't stille veld van Bethlehem,
 En uitgeritseld 't palmenlover.
 Hoort! ook met driewerf luider stem
 Zingt nu Maria wiegezangen,
 En 't Godlijk Kind het kreunen moê,
 Wil luistren naar haar zoete toonen,
 En sluit 't gebroken oogje toe.

Nu is het zalige verlangen
 Der blijde Moedermaagd voldaan;
 Zij ziet op de bekreten wangen
 Van 't sluimrend Kind (terwijl een traan
 Nog hier en ginder staat te beven)
 Een stillen lach!.... kon schooner loon
 Der droeve Moeder zijn gegeven,
 Dan zulk een glimlach van haar Zoon?

32.

Stabat Mater.

Schreijende, in een naamloos lijden
 Stond de Moedermaagd bezijden
 't Kruishout, waar haar Zoon aan hing;
 En door 't droef en zuchtend harte,
 Deelende in haar Jesus smarte,
 Ging het zwaard der marteling.

o, Wat was ze in wee en rouwe,
 De gebenedijde Vrouwe,
 Moeder van Gods eengen Zoon!
 Wat ze schreide, wat ze snikte,
 Als zij op de doodstraf blikte
 Van haar Kind, zoo eindloos schoon!

Wie is mensch, die onbewogen
 Christus Moeder voor zijne oogen
 Zage in zulke foltering?

Wie kunne er niet mede rouwen,
 En die Moeder daar aanschouwen,
 Lijdend met haar Lieveling?

Voor de zonden van de zijnen
 Zag zij Jesus vol van pijnen,
 En Hem geeslen streng en straf;
 Zag zij haren Lieveling sterven
 En Hem alles, alles derven,
 Teen zijn mond den doodsniik gaf.

Moeder, Moeder, bron van liefde,
 Dat uw zwaard ook mij doorkliefde,
 Dat ik treuren moge als gij!
 Och, ontsteek mijn ziel en zinnen
 Dat ook ik mijn God moog minnen
 En Hem welgevallig zij.

Heilige Moeder, 'k bid u, hoor het,
 't Lijden des Gekruisten boor het,
 Krachtig wondend, mij in 't hart.
 Met uw Zoon, die om mijn zonden
 Zich zoo gruwzaam liet verwonden,
 Wil ik deelen in de smart,

Doe me in liefde met u klagen,
 't Lijden des Gekruisten dragen
 Tot mijn stervensuur zal slaan.
 o, Ik voel mijn ziel versmachten,
 Om te deelen in uw klagten,
 En met u bij 't kruis te staan.

Maagd der maagden hoog verheven,
 Wil mijn bede niet weerstreven,
 Laat me met u droevig zijn.
 Laat me dragen Christus plagen,
 Deelgenoot zijn zijner slagen,
 Immer denken aan zijn pijn.

'k Zij met Hem aan 't kruis geklonken,
 Van de smart des kruises dronken
 En het zoenbloed van uw Zoon.
 Wees, opdat geen hel me ooit dere,
 Gij mijn voorspraak bij den Heere,
 Zeetlend op zijn Regtertroon.

Christus, als ik zal verscheiden,
 Laat uw Moeder mij dan leiden
 Tot den palm der zegepraal;
 Als het ligchaam weg zal sterven,
 Doe mijn ziele dan verwerven,
 Dat zij van uw glorie straal'.

Amen.

T. J. STOKVIS. S. J.

Maria onder het Kruis.

—

Droef stond de Moeder neêrgebogen,
Benevens 't kruis, dat Jesus droeg;
De tranen rolden uit haar oogen,
Die ze onbeweeglijk op Hem sloeg.
Ach dan! wat moet er in dit harte,
Dit moederhart zijn omgegaan!
Hoe moest het grieven, 't zwaard van smarte!
Hoe treurig ziet zij Jesus aan!

—

« Ach, zucht ze, mogt ik zelve sneven!
« Wat heeft mijn Jesus toch misdaan?
« o Jesus! Leven van mijn leven!
« Hoe ziet me uw stervend oog nog aan! »
Wie zou zijn hart niet voelen scheuren,
Als hij die goede Moeder ziet,
Zoo bitter haren Zoon betreuren,
Zoo overstelpt van zielsverdriet? .

—

Helaas! 't is voor onze eigen zonden,
Dat Jesus aan het vloekhout hangt,
En afgemarteld door de wonden,
Naar eenen druppel vocht verlangt.

Bedrukte Moeder, bron van liefde,
 Wat tranen heb ik U gekost!
 Ach! of uw droefheid eens doorgriefde
 Mijn zondig hart, zoo duur verlost!

34.

**Op de Zeven Weeën der
 H. Maagd Maria.**

(Kerkhymne).

o , Wat is ze in smart verloren,
 En van tranen overdauwd,
 Jesus droeve Moeder, als zij
 Haren lieven Zoon aanschouwt,
 En Hem, van het kruis genomen,
 Levenloos in de armen houdt!

't Minlijk aanschijn, 't minnend harte,
 En die zijde, oneindig zoet,
 En die regterhand, en linker,
 Van de nagelen doorwroet,
 En die purperroode voeten
 Baadt ze in bittren tranenvloed,

Honderdmalen, duizendmalen
 Klemt en strengelt zij den Heer
 In haar armen, en zij kust dan
 Al zijn wonden keer om keer;
 En zoo smelt ze als in die kussen
 Harer droefheid, eindloos teer.

Lieve Moeder, o wij smeeken
 Door uw bittren tranenvloed,
 En den dood van uwen Zone,
 En zijn kostbaar purperbloed,
 Stort en vestig toch de weeën
 Uwer ziele ons in 't gemoed.

Aan den Vader, Zoon en Trooster,
 Die geene ongelijkheid scheidt,
 Aan de heilige Drieëenheid
 Zij en lof en majesteit,
 Altijddurende eer en glorie
 Nu en in alle eeuwigheid.
 Amen.

T. J. STOKVIS. S. J

Hemelvaart van Maria.

—
Wie zie 'k daar ten hemel klimmen
Als 't ontluikend morgenrood;
Als de zon aan de oosterklimmen,
Als de maan zoo rijk, zoo groot?

—

't Is Maria, Jesus' Moeder
's Hemels zaalge Koningin!
Haar Beminde, de Albehoeder
Leidt haar 's hemels feestzaal in.

—

Hemelgeesten, englenkoren,
Al wat zalig is, knielt neer!
Doet uw jubelzangen hooren,
Voor de Moeder van den Heer.

—

Dáár, ver boven de englenrangen,
Aan de zijde van haar Zoon,
Draagt, gevierd door eeuwge zangen,
Zij als Koningin de kroon.

—

Zie 'k uw hoofd met glans omgeven,
Zie 'k den rijksstaf in uw hand,
't Moederhart is toch gebleven,
Sterker nog de liefdeband.

Gij zult troosten in het lijden,
 Gij zult helpen in den nood,
 Gij zult steunen in het strijden,
 Gij zult loonen na den dood.
 N. A.

36.

Maria Hemelvaart.

Wie verheft zich daar van de aarde,
 Als de dageraad zoo schoon,
 Lieflijk als het zilvren maanlicht,
 Om het hoofd een starrenkroon?
 Wie, wie is zij, die daar opgaat
 Uit des aardrijks woestenij,
 Leunend op haar Welbeminde?
 Van wat glorie schittert zij!

Hoor, het antwoord op die vragen
 Gaat van 's Hoogsten zetel uit:
 «Kom, mijn Schoone, mijn Beminde,
 Mijn Vriendinne, mijne Bruid:
 Haast u herwaarts!» En Gods englen
 Bij 't vernemen van dat woord,
 Grijpen weer naar 't zwijgend speeltuig,
 En de jubel breekt hervorft.

Moeder! gun dat wij, uw kindren,
 Ons vereenen met dat lied;
 o, Versmaad de huldeblijken
 Onzer teedre liefde niet.
 Leer ons hier uw schreden drukken,
 Leer ons staan naast Jesus' kruis,
 Opdat we eens uw glorie zingen,
 Met Gods englen in uw huis!

37.

**Op den Feestdag van de Zuiver-
 heid der H. Maagd Maria.**

, (Kerkhymne).

Beschermster van der maagden eer,
 o Reine Moeder van den Heer,
 Al onze hope, en te gelijk
 De poort en vreugd van 't hemelrijk.

o Lelie in een doornenbosch,
 o Duive in hagelblanke dos,
 o Roede, waar de medicijn
 Uit sproot voor aller wonde en pijn.

o Burgt, waar slangelist voor faalt,
o Ster, die 't dobbrend wrak bestraalt,
Hoed ons voor loos bedrog, en leid
Ons door het licht, dat gij verspreidt.

Stier in den nacht ons zwalpend schip
Behouden heen langs bank en klip,
En toon ons, dwalenden op zee,
Den veilgen koers ter hemelree.

U, Jesus, zij de lof gewijd,
Die uit de Maagd geboren zijt,
U, met den Geest en Vader één,
Door de altijddurende eeuwen heen.

Amen.

T. J. STOKVIS. S. J.

Ave Maris Stella.*(Kerkhymne).*

—
Wees gegroet, o Zeestar,
Moeder van den Heere;
Immer reine Maged,
Hemelpoort vol eere.

—
De Engel deelde U 't Ave
Van den hemel mede,
Maak dat omgekeerde
Eva ons ten vrede.

—
Slaak de boei der schulden;
Schaf weer licht den blinden;
Doe ons, vrij van 't kwade,
Al wat goed is vinden.

—
Toon U immer Moeder,
Moog door U ons hooren,
Hij, die ons ter redding,
Uit U werd geboren.

—
Ongelijkbre Maged,
Boven al aanminnig,
Maak ons, vrij van zonden,
Zuiver en zachtzinnig.

Leer ons vlekloos leven,
 Veilig onze gangen,
 Om met U bij Jesus
 De eeuwge vreugd te erlangen.

Lof zij aan den Vader,
 Christus ook, den Heere,
 En den heiligen Trooster,
 Den Drieëéne ééne eere.
 Amen. T. J. STOKVIS. S. J.

39.

o Gloriosa Virginum.

(*Kerkhymne*).

o Aller maagden roem en eer,
 Verheven boven 't starrenheer,
 Hem, die U schiep, der heemlen Vorst,
 Voedt Gij, als zuigling, aan uw borst.

Het heil, dat Eva deed vergaan,
 Biedt ge in uw eedle spruit weer aan;
 Voor ons, die weenden in het stof,
 Ontsluit uw hand het hemelhof.

Gij zijt des grooten Konings poort,
 Zijn hof van stralend licht doorgloord;
 Verlosten, juicht! want uit de Maagd
 Is u weer 't leven opgedaagd.

—

U, Jesus, zij de lof gewijd,
 Die uit de Maagd geboren zijt,
 U, met den Geest en Vader één,
 Door de altijddurende eeuwen heen.

Amen.

T. J. STOKVIS. S. J.

40.

Groetenis des Engels.

—

Wij groeten U, met alle hemelingen,
 Vol van genâ, Maria, wees gegroet!
 God is met U, de God van zegeningen,
 Die U het hart van liefde gloeijen doet.

—

Wij groeten U, o luister aller vrouwen,
 En boven allen 't hoogst gebenedijd!
 We aanroepen U met kinderlijk vertrouwen,
 Wijl ge onze hoop, gij onze Moeder zijt.

Wij groeten U, van eeuwigheid verkoren,
 o Reine Maagd! tot Jesus zuivre woon;
 Gezegend is de vrucht uit U geboren,
 Gezegend gij, o Moeder van Gods Zoon!

o Moeder Gods! zie neder met erbarmen,
 Al is de schuld van uwe kindren groot;
 Ach! bid voor ons, ontvang ons in uwe armen,
 Bescherm ons toch, bij 't nadren van den dood.

41.

Wees gegroet.

Wees gegroet, gij vol genade,
 Onbevlekt ontvangen Maagd!
 Gij, die boven alle vrouwen
 Aan uw Schepper hebt behaagd.

Uitverkoren tot Gods Moeder,
 Werd gij, zuivre Jesse-spruit!
 's Eeuwgen Vaders liefste dochter,
 En des Heilgen Geestes Bruid!

Zalig gij, ja driewerf zalig
 Is de vrucht, dien uwe schoot
 't Zondig menschedom heeft geschonken,
 Ter verlossing van den dood.

o Maria! in de glorie
 Van des Allerhoogsten troon,
 Moeder Gods! o spreek ten beste
 Voor ons, zondaars, bij uw Zoon.

Bid voor ons, die ommezwerven
 In dit aardsche tranendal;
 Bid, o bid! als de ure nadert,
 Die ons lot beslissen zal.

42.

Ave Maria.

Wees gegroet, o bron van zegen!
 Stroomend steeds met breeden vloed;
 Troost der christnen! o Maria,
 Moedermaagd! o wees gegroet!

Wees gegroet door alle schepslen,
 Met het hart en met den mond;
 Al wat is bazuine uw waarde,
 Alles uwe glorie rond.

Moederlief, wij zijn uw kindren,
 Toon dat ge ons een Moeder zijt;
 Grif de namen van ons allen
 In uw harte voor altijd.

o Gedenk, 't is nooit vernomen,
 Dat uw Jesus niet uw woord
 Voor het heil van uwe kindren,
 Vol van liefde heeft verhoord.

Groot is 't aantal onzer zonden
 In dit rampvol tranendal;
 Red, o Moeder! red uw kindren
 Hoed hen toch voor diepen val.

En als ziel en ligchaam scheiden,
 't Hart uw naam slechts slaauw meer uit,
 Lieve Moeder! o verkrijg dan
 Dat ons leven zalig sluit.

43.

Gegroet zijt gij, Maria.

o Hemelkoningin!
 'k Zing U met hart en zin:
 Gegroet zijt gij, Maria!

Wat heil heeft niet voor de aard
 Dat hemelsch woord gebaard:
 Gegroet zijt gij, Maria!

Ontsteld stond Satans magt
Toen de Engel 't woord U bragt:
Gegroet zijt gij, Maria!

Die groet had het begin
Van 's werelds redding in:
Gegroet zijt gij, Maria!

Daarom zong wijd en zijd
De Kerk ten allen tijd:
Gegroet zijt gij, Maria!

Nog zingt in vreugd en smart
Elk dankbaar kinderhart:
Gegroet zijt gij, Maria!

Ja, Moeder van Gods Zoon!
Wie juicht niet op dien toon:
Gegroet zijt gij, Maria!

De hemel gaat ons voor;
Dáár zingt heel 't englenkoor:
Gegroet zijt gij, Maria!

En wij in 't aardsehe stof
Wij zingen tot uw lof:
Gegroet zijt gij, Maria.

Als Satan ons bekoort,
Wij spreken 't magtig woord:
Gegroet zijt gij, Maria!

En luid in allen nood
Roep ik tot in den dood:
Gegroet zijt gij, Maria!

En lig ik stervend neer,
Dan zucht ik nog te meer:
Gegroet zijt gij, Maria!

En stervend bidt uw kind,
Dat eeuwig U bemint:
Gegroet zijt gij, Maria!

o, Dan in 's hemels steê,
Daar juich ik eeuwig meê:
Gegroet zijt gij, Maria!

Salve Regina.

Wees gegroet van ganscher harte,
Wees gegroet, o Koningin!
Met een kinderlijk vertrouwen
Roepen wij uw voorspraak in.
Wees gegroet, o teedre Moeder,
Moeder van barmhartigheid!
Wees, zoo smeecken wij en zuchten,
Tot ontferming steeds bereid.

Wees gij onze steun in zwakheid
Onze kracht, o reine Maagd!
Wees gij onze troost in smarte,
Die aan 't kwijnend harte knaagt.
Wees gegroet, o teedre, enz.

o Maria, dierbre Moeder,
Onze hoop ten allen tijd!
Sta ons bij in 't uur van scheiden,
Toon dan dat gij Moeder zijt.
Wees gegroet, o teedre, enz.

Maria, wees gegroet.

—

Maria, wees gegroet!
 Kom nog een tweede maal,
 Kom nog een honderd maal:
 Maria, wees gegroet! (*)

—

Welaan, nog duizendmaal,
 Neen, zonder eind of paal:

—

Van elken Serafijn,
 Van elken Cherubijn:

—

't Klink' gansch den Hemel door,
 Van heel het engelenkoor:

—

Van iedren steen, hoe klein,
 Van ieder korengrein:

—

Van 't bloempje langs den stroom,
 Van 't blaadjen op den boom:

(*) Dit: „*Maria, wees gegroet*” wordt na elke twee regels door allen herhaald.

Van 't kleinste spiertje gras,
 Van 't diertje uit 't kleinste ras;

Van gansch het voglenheer,
 Van 't kleinste vischje in 't meer:

Van ieder aardsche vrucht,
 Van water, vuur en lucht:

Kortom, van al wat leeft,
 Van alles wat er zweeft:

Geheel mijn leven lang
 Blijve U gewijd mijn zang:

Dan hoop ik na mijn dood
 Te zingen in uw schoot:

46.

Maria, wees gegroet.

o Maagd Maria! wees gegroet
 Van ons in 't stof ter neêr gebogen,
 Van ons door zuivren liefdegloed,
 En eerbied voor U opgetogen!

Want Hij, de Schepper aller dingen,
 Wiens Naam in U geprezen wordt,
 Hij heeft een schat van zegeningen
 Eens in uw boezem uitgestort.

Geen stervling was zoo rein op aard'
 Als gij, o Maagd! gij nooit volprezen!
 Gij, die van God verkoren waart
 Om Moeder van Gods Zoon te wezen!
 Op uwen schoot, o dierbre Moeder!
 Rustte eens als op een liefdetroon
 Uw kindje Jesus, onze Broeder,
 Des Vaders eengeboren Zoon!

o Moeder-Maagd! o hulp in nood!
 Zie liefdrijk op ons, zondaars, neder,
 En roep ons uit den zondendood
 In 't leven der genade weder.
 Kom dan, Maria! bij 't verscheiden
 Met uwen Zoon ons te ontmoet;
 Wil ons in 't rijk der vreugd geleiden,
 Ons, vrijgekocht door Jesus' bloed.

Maria leve!

—

Maria leev'! wat glans en luister menglen
Zich in dit hart van alle vlekken vrij!
Maria leev'! de Koningin der englen,
De Moedermaagd aan 't hoofd der maagdenrij.
Maria leve!
Met God, haar kind!
Leve Maria!
Die ons als moeder mint.

—

Maria leev'! komt, laat ons vóór haar knielen,
Ze is Dochter Gods, Gods Moeder, Godes Bruid,
Maria leev'! Zij 't heilverbond der zielen!
Door hare hand stort God zijn gunsten uit.
Maria leve! enz.

—

Maria leev'! zou ik haar ooit verlaten?
Neen, liever zonk ik dan in 't duister graf:
Ach! zonder haar, wat zou mij 't leven baten?
Neen, God! breek eer den draad mijns levens af.
Maria leve! enz.

Maria leev'! laat me in haar liefde leven,
 Met haar vereend vrees ik noch dood, noch pijn;
 De laatste zucht die op mijn lip zal zweven,
 Zal liefdezucht voor U, Maria, zijn.
 Maria leve! enz.

48.

**Ter eere van het H. Hart
 van Maria.**

Vlekloos Hart van Jesus Moeder!
 Waar geen erfsmet zelfs op kleeft;
 Hart, dat in de reinste reinheid
 Slechts Gods Hart ten toonbeeld heeft;
 Vlekloos Hart, u bidden wij,
 Maak ons hart van vlekken vrij.

Heerlijk Harte van Gods Moeder!
 Stralend in den vollen gloed
 Uwer deugden, uwer schoonheid,
 Uwer liefde, mild en zoet;
 Heerlijk Hart, in deugden rijk,
 Maak ons hart aan u gelijk.

Onbezweken Hart der Vrouwe!
 Die bij 't vreeslijk martelhout,
 Waar ge uw Jesus aan zaagt sterven,
 Staan blijft en op God betrouwt;
 Moederhart, zoo sterk in pijn,
 Leer ons u gelijk te zijn.

—
 Vlammen Hart! dat zoo vurig
 Al uw kinderen bemint,
 En voor teedre wederliefde
 Dikwerf niets dan koelheid vindt;
 Moeder, lieve Moeder, maak
 Dat ons hart toch voor u blaak'!

T. J. STOKVIS. S. J.

49.

Het H. Hart van Maria.

—
 o, Zalig zij, die hun betrouwen gronden
 In 't zuiver Hart der goddelijke Maagd;
 Zij, die een veilge, zoete rustplaats vonden,
 In 't Hart van haar, die onze liefde vraagt.
 o Zoet, o minlijk Harte!
 In blijdschap en in smarte;
 Sinds dat ik u tot mijne schuilplaats koos,
 Waart gij, en zijt en blijft mijn rust altoos.

o Moedermaagd, gij vlamme van liefde!

Gij hoogst bedroefde in 't lijden van uw Zoon!
Sinds onder 't kruis een zwaard uw Hart door-
griefde,

Siert u de glans der gouden martelkroon.

o Zoet, enz.

Ja, laat ons meer uw vlekloos Hart beminnen,

Dat zooveel leed met Jesus onzen Heer!

Wat stondt gij uit, om ons voor u te winnen?

Wat geven wij voor zooveel liefde weêr?

o Zoet, enz.

Wij hopen 't, Moeder! God zal 't ons vergeven,

Waarom uw Hart zoo bittre tranen plengt;

Wij zweren u: een reiner, vlekloos leven

Zij u de troost, dien 't dankbaar kind u brengt.

o Zoet, enz.

Maar steun ons dan, verberg ons in dat Harte,

Waaraan uw Zoon, uw Jesus rust genoot;

Wees onze kracht in 't strijden, troost in smarte,

En blijf ons bij in de ure van den dood!

o Zoet, enz.

50.

Onbevlekt Hart van Maria.

o Hart, ontvangen rein en schoon,
 Hart van Maria!
 Gods glorie- en genadetroon,
 Hart van Maria!
 Neem onze arme harten aan,
 In uw liefde zij voortaan
 Onze rustplaats te allen tijd.
 Magtig Hart! - Minnend Hart!
 U zij aller hart gewijd.

o Licht, dat voor verdwaalden gloort,
 Hart van Maria!
 Der zondaars veiligst toevlugtsoord,
 Hart van Maria!
 Neem onze, enz.

o, Aller harten vreugde en vree;
 Hart van Maria!
 En zoetste troost in boezemwee,
 Hart van Maria!
 Neem onze, enz.

o Hart, gekroond met hemelglans,
 Hart van Maria!
 U kroone ook onze Rozenkrans;
 Hart van Maria!
 Neem onze, enz.

51.

**Lofzang en opdracht aan het
 Heilig Hart van Maria.**

o Maagd, o schoonheid nooit volprezen,
 o Moeder van 't Oneindig Wezen,
 Wat luister schittert van uw troon!
 De Seraf aan zich zelf onttoogen,
 Juicht voor uw grootheid neêrgebogen;
 o Koningin! wat zijt gij schoon!

Al mist, o Starre, 't aardsehe duister
 Het schouwspel van uw grootschen luister,
 Ons koestert toch uw liefdegloed.
 Ja, de Engel roeme uw heerlijkheden,
 Wij juichen, jublen hier beneden:
 o Moeder! o, wat zijt gij goed!

Dank, dank voor zooveel liefdedaden,
 Voor zoo veel duizende genaden,
 Gevloeid door uwe liefdehand!
 Ontvang, voor al die zegeningen,
 Maria van uw lievelingen
 Hun hart tot eeuwig liefdepand.

o Moeder, altoos even teeder,
 o, Zie met welbehagen neder
 Op 't offer van uw dierbaar kroost!
 Schrijf in uw hand ons aller namen,
 Neem in uw hart ons hart te zamen;
 Dan, Moederlief, zijn wij getroost!

Dan spann' de wereld vrij haar strikken,
 Dan dreig' de hel ons met haar schrikken,
 Wat vijand onze ziel bestrijd':
 Wij weten, ja, op wie wij hopen,
 Uw Moederhart staat voor ons open,
 o Gij, die onze toevlugt zijt!

Met u dan zullen wij verwinnen;
 En blijven we eeuwig u beminnen,
 Dan zien we u op uw glorietroon;
 Daar zullen met de hemelkringen
 Ook wij, o Moeder! eeuwig zingen:
 Wat zijt gij goed! wat zijt gij schoon!

H. J. M. EVERTS. Pr.

52.

Toewijding aan de H. Maagd.

—
 Ik ben aan U!
 Aan 't kruis, waaraan de lust uws harten,
 Uw Jesus 't wreedste leed doorstond,
 Sprak Hij met zijn bestorven mond:
 „Ziedaar uw Kind, o Vrouw van smarten!”
 Ik ben aan U!

—
 Ik ben aan U!
 Reeds van dien stond, toen mijne lippen
 Zich 't eerst ontsloten voor de spraak,
 Maria! was 't mijn zoetst vermaak
 Uw Naam mijn mond te doen ontglippen!
 Ik ben aan U!

—
 Ik ben aan U!
 Maar, ach! toen ik met 't Brood der englen
 Voor d' eersten maal mij heb gevoed,
 Hoe was 't, Maria! mij toen zoet,
 Uw Naam met Jesus' Naam te mengen.
 Ik ben aan U!

Ik ben aan U!
 Doch 't zoetste in 'al mijn levensstonden,
 Toen gij mij in uw kinderkring
 Ontvangen hebt als lieveling
 Voor eeuwig me aan U hebt verbonden!
 Ik ben aan U!

Ik ben aan U!
 o Moeder! zou 'k U ooit begeven,
 Zou 't kunnen zijn? — Zoo gij 't voorziet,
 Ach, laat mij sterven, eer 't geschiedt;
 Want buiten U, wat is mij 't leven?
 Ik ben aan U!

53.

Toewijding aan Maria.

Moeder vol van teederheid,
 Vol van zoete majesteit,
 Ons leven, hoop en vreugd
 U wijden we onze jeugd.

's Levens schoonste lentetijd
 Moeder! zij U toegewijd;
 Zóó vlechten we ons tot loon,
 Bij U eene eeuwge kroon.

Hij, die slechts de jaren biedt
 Die de wereld overliet:
 Schenkt bloemen zonder fleur,
 Schenkt rozen zonder geur.

Van uw allerteêrste jeugd
 Bloeide uw onbevleete deugd,
 Waarin God telken stond,
 Zijn welbelagen vond.

Geef, o lieve Moeder! mij,
 Dat aldus mijn leven zij:
 Getrouw in vreugd en nood,
 Getrouw tot in den dood.

54.

De Kinderen van Maria.

Wij allen zijn Maria's kindren,
 Zij heeft ons onder 't kruis gebaard,
 Wat leed of onheil zal ons hindren,
 Als ons haar moederoog bewaard?

Maria!

Wij allen zijn uw kindren;

Maria!

Wij, onder 't kruis gebaard!

We aanschouwen U met de armen open,
Van licht omstraald, o Moeder! gij zoo schoon!

Wat mogen wij van U niet hopen,
Hier neêrgeknield voor uw en glorietroon?

Wij allen zijn, enz.

Zie dan op ons, o Moeder, neder,
Wij brengen U ons dankbaar kinderhart;

Wat anders gaven wij U weder
Voor zooveel liefde en zooveel bittre smart?

Wij allen zijn, enz.

Aanvaard ons hart, 't is U gegeven,
Bescherm, bewaar het, Moeder! voor altijd;

Zoo lang het klopt zal 't voor U leven,
Alleen aan U en Jesus toegewijd.

Wij allen zijn, enz.

55.

Na eene opdragt.

Dank, Vorstin der hemellingen,

'k Zegen U in dezen stond,

'k Kus den band die me aan U bond;

Laat mij jublen, blijde zingen,

Daar 'k in U een Moeder vend!

'k Wijd U, Moeder! hart en zinnen,
 'k Wijd U al mijn levensdaân;
 Neem mijn' hart, ik bied 't U aan.
 Mogt het eeuwig U beminnen
 Eeuwig voor U, Moeder, slaan!

'k Wil U loven al mijn dagen,
 Lieve Moeder van den Heer!
 Vlekloos leven U ter eer.
 'k Wil U minnen, U behagen,
 'k Wil U dienen altijd meer.

Moeder! zegen dan mijn streven,
 Dat ik God diene in mijn jeugd,
 Altijd leve in reine deugd.
 Ja, dan zal ik na dit leven
 Met U zijn in eeuwge vreugd.

56.

Geluk der Congreganisten.

Juicht, juicht met ons, o Hemellingen!
 Wij zijn Maria toegewijd;
 Laat ons vereend Maria zingen,
 Zij zal ons sterken in den strijd!

o, Zalig uur van zegeningen,
Wij zijn Maria toegewijd!
Haar outer blijven wij omringen,
Ze is onze Moeder voor altijd!

Zij heeft ons Jesus onzen Broeder
Uit onbevleken schoot gebaard;
Zij, als Gods Dochter, Bruid en Moeder,
Van alle zondesmet bewaard!
o, Zalig uur, enz.

Met moederliefde en mededoogen
Ziet ze op haar kindren van haar troon.
Wat zou haar voorbeê niet vermogen
Bij Jesus haren lieven Zoon?
o, Zalig uur, enz.

Haar naam dan leve in aller harte,
En aller hart zij haar gewijd:
Haar zinge ons lied in vreugde en smarte;
Ze is onze Moeder voor altijd!
o, Zalig uur, enz.

Bescherming van Maria.

o, Zalig hij die alle dagen
De Maagd der maagden vuurger mint;
Die met Maria's welbehagen,
Ook Jesus' hechte vriendschap wint!
Hoe zou het schijnschoon hem verleiden,
Is 't niet Maria, die hem hoedt?
Wat zal hem van die Moeder scheiden,
't Is aan haar zijde toch zoo zoet!

Heersch, Koningin der englenkoren,
Heersch over 't kind, U toegewijd!
Der zonde heb ik haat gezworen,
Wees nu mijn steun in elken strijd.
Dan blijft in mij uw liefde leven,
Dan zing ik juichend uwen lof,
Tot alle krachten mij begeven,
En 't aardsche hulsel valt in stof.

Dán, wereldling, waar is uw glorie?
Daalt zij met u niet in het graf?
En ik — zing, Moeder! uw victorie,
En leg met blijdschap 't leven af.

Waarom toch zou mij vrees bevangen,
 De dood is in uwe armen zoet;
 Dan voert gij, naar mijn zielsverlangen
 Mij uwen Jesus te gemoet.

58.

Maria beminnen is een geluk.

Ja, 'k voel in mij Maria's liefde leven,
 't Is mij zoo zoet te zingen van haar lof;
 o, Kon mijn lied den luister wedergeven,
 Die haar omstraalt in Jesus' hemelhof!
 o Moeder onzes Heeren!
 Welzalig die U eeren,
 Welzalig hij die U zijn harte wijdt,
 Wien gij ook met uw wedermin verblijdt.

'k Veracht het goud, de dartle schijnvermaken,
 Het zingenot dat mij de wereld biedt;
 Moog' steeds mijn ziel Maria's liefde smaken,
 'k Ben rijk genoeg; o, meer verlang ik niet.
 o Moeder, enz.

Komt 's werelds pracht of vleitaal mij bekoren,
 Lukt zij mij aan met haar bedrieglijk goed;
 Dan klinke mij Maria's naam in de ooren,
 Die Moedernaam is boven alles zoet.
 o Moeder, enz.

—
 Of als ik zucht om 't kruis dat ik moet dragen,
 Of 't droevig hart in stilte tranen schreit,
 Denk ik aan haar, en 'k lijd weer zonder klagen,
 In hare liefde is 't kruis mij zaligheid.
 o Moeder, enz.

—
 Leen aan mijn beê, Maria! gunstig de ooren,
 Bewaar het hart, o Moeder! dat U mint;
 'k Zal U alléén, na Jesus, toebehooren,
 Geef dat ik steeds in U een Moeder vind'.
 o Moeder, enz.

59.

Onze Moeder.

—
 Lieve Moeder onzes Heeren,
 Die ook onze Moeder zijt;
 Laat ons kinderlied U eeren,
 Want ons hart is U gewijd.

Moeder, boven allen teeder!
 Moeder van het godlijk Kind!
 Zie met welgevallen neder
 Op de jeugd die U bemint.

Ziet, zij lacht ons minzaam tegen,
 o, Maria is zoo goed!
 Van haar hand vloeit milde zegen
 In ons kinderlijk gemoed.

Moeders beeld is ons een sterre
 Op de ontstuime wereldzee;
 Moeders blik wenkt ons van verre
 Naar des hemels veilge reê.

60.

Mijne Koninginne.

Wat zal ik gaan beginnen,
 Maria, Maged zoet!
 Mijn hart en ziel en zinnen,
 Doorblaakt één liefdegloed.
 Gij zijt het, die ik minne,
 o Dierbre Koninginne!

Gij zijt mijn Bruid, mijn Moeder,
 Mijn troost, mijn toeverlaat!
 Uw Zoon is mijn Behoeder,
 Op wien mijn hope staat.
 Gij zijt, die ik beminne,
 o Heilge Koninginne.

o, Had ik zoo veel monden
 Als sterren 't firmament,
 'k Ging uwen lof verkonden
 Alomme, zonder end;
 Want Gij zijt, die ik minne,
 o Zoete Koninginne!

En had ik zooveel zielen,
 Als water, lucht en land
 Van 's Heeren schepslen krielen,
 Ik schonk ze U t' eener hand.
 Gij zijt het, Koninginne!
 Gij zijt het, die ik minne.

Helaas, hoe moet ik klagen,
 Dat ik, ellendig mensch,
 U zoo niet kan behagen,
 Als ik het vurig wensch!
 Toch zijt Gij, die ik minne,
 o Zoete Koninginne!

Ik zal mij alle dagen,
 En dat ter uwer eer,
 In alles beter dragen,
 En dienen onzen Heer.
 Zoo blijke 't dat ik minne,
 U, dierbre Koninginne!

61.

o Sanctissima.

o Sanctissima	o Allerheiligste,
o Piissima,	o Goedertierenste,
Dulcis. Virgo Maria.	Zoete Maged Maria.
Mater amata,	Beminde Moeder,
Intemerata,	Onbevleete Moeder,
Ora, ora pro nobis.	Bid voor ons, Maria!

62.

Smeeeklied tot Maria.

Koninginne, - die ik minne,
 Zoete Maagd Maria!
 Vlekkeloze, - witte Roze,
 'k Heb U lief, Maria!

Kroon der vrouwen, - ons vertrouwen,
 Heilge Maagd Maria!
 Ach, zie weder, - op ons neder,
 Help ons, o Maria!

Uitverkoren, - neig uwe ooren
 Naar ons lied, Maria!
 Troost ons harte, - als de smarte
 Het beklemt, Maria!

Heel de wonden - onzer zonden,
 Magtige Maria!
 Hoor ons zuchten, - als wij duchten
 Voor uw Zoon, Maria!

Hoogst bedroefde, - zwaarst beproefde
 Onder 't kruis, Maria!
 Hoor ons klagen - bij het dragen
 Van ons kruis, Maria!

Zie ons lijden, - zie ons strijden,
 Sterk ons, o Maria!
 Tot we uw glorie - uw victorie
 Deelen, o Maria!

W. V. NIEUWENHOFF. S. J.

63.

Kinderbede.

o Gij die troont - waar Jesus woont,
Zie gunstig op ons neder;
Ons zondig hart - verkwijnt van smart,
Toon U ons Moeder teeder.

Verhoor ons beên, - stil het geweest
Van die uw zegen vragen;
Ten allen tijd - zal 't hart verblijd
U dankend hulde dragen.

Weer van ons af - der zonden straf,
En 't onboetvaardig sterven;
Neen, neen, het kind - door U bemind
Zal nooit genade derven.

Klim' kindertoon - tot voor den troon,
Waarop gij zijt verheven!
Dan volgen wij - U, kinderen blij,
In Sions zaalge dreven.

Schenk ons nu deugd, - hierna de vreugd
Van met de hemellingen,
Vereend van geest, - op 't eeuwig feest,
Uw zoeten Naam te zingen.

64.

Aan Maria.

—

Moeder des Heeren,
Moeder en Maagd!
Nooit heeft U iemand
Vruchtloos gevraagd.
Ik kom, o Maria!
. Tot U, als een kind,
Dat U als zijn Moeder,
Regt hartlijk bemint.

—

Moeder des Heeren,
Moeder van God!
Ook mijne Moeder,
Zie op mijn lot.
Gij zijt mijn vertrouwen,
In voorspoed en nood,
Tot U zal ik roepen
In leven en dood.

—

Moeder des Heeren,
Moeder van mij,
Sta mij als Moeder,
Moederlijk bij.

o Moeder van Jesus!
 Ik schenk U mijn hart,
 Ik schenk U mijn liefde
 In blijdschap en smart.

Moeder des Heeren,
 Hemelvorstin!
 Magtige moeder,
 Moeder vol min!
 Wij smeecken U nedrig,
 Van alles ontbloot,
 Verstoot onze beden
 Niet, in onzen nood.

65.

Het Moeder-Gods altaar.

o, Zoet genot van 't heilig huis des Heeren,
 Waar, rond 't altaar die reine Moeder-Maagd
 Haar mantel spreidt om die haar komen eeren,
 En Jesus toont, dien ze op haar armen draagt.
 Wat zoeten zegen
 Stort ze op ons uit,
 Als zomerregen,
 Op het versmachtend kruid!

'k Wil hier 't gewoel der wereld gansch vergeten,
 Die voor de jeugd verleidingsrozen strooit,
 In stille rust voor uw altaar gezeten,
 o Moeder, neen, neen, U vergeet ik nooit!
 Wat zoeten zegen, enz.

—

Gij, die alreeds de wakende englen schaarde,
 Rond onze wieg, eer zich ons oog ontsloot,
 o Koningin van hemel en van aarde,
 Wij blijven U getrouw tot aan den dood.
 Wat zoeten zegen, enz.

—

66.

o Moeder Gods.

—

o Moeder Gods, o reinste Maagd!
 Naar 't voorbeeld onzer vadren
 Vertrouwen wij nooit vruchteloos
 U smekende te nadren.

—

Wij bidden U, o Koningin!
 Wend minzaam toch uwe oogen
 Van 't glorielicht, waarin gij troont,
 Op ons in 't stof gebogen.

Wij zuchten in dit tranendal,
 Van noodgevaar omgeven;
 En moeten vaak in druk en smart,
 En bange zorgen leven.

Maar gij, o troost, o hulp in nood!
 Wil onzer U erbarmen;
 En klem ons, voor 't gevaar beschut,
 In uwe moeder-armen.

De duivel zoekt ons ten verderf
 Zijn strikken uit te zetten;
 Maar gij, o kom! wil met uw voet
 Den helschen kop verpletten.

De wereld tracht door schijngeluk
 Ons aan de deugd te onttrekken;
 Maar geef dat wij nooit onze ziel
 Door 't aardsche slijk bevleken.

Het vleesch is zwak en steeds geneigd
 Geneugten na te jagen,
 Maar bid, dat wij als 't hoogst geluk
 God zoeken te behagen.

Maria! bid, bid uwen Zoon
 Dat wij, bij 't aardsche streven,
 Van zonden vrij en rijk in deugd,
 Voor 's Heeren aanschijn leven.

o Bid, dat wij aan 'slevens eind'
 In Jesus' liefde sterven,
 En na den dood, met U vereend,
 Het rijk des hemels erven!

67.

Lied van den H. Casimirus.

Te elken dage - voor Maria
 Hef, mijn ziel, een loflied aan;
 Vier haar feesten, - roem haar daden
 Met een hart haar toegedaan.

o, Beschouw ze, - en bewonder
 Haar, zoo hoog naast Jesus' troon;
 Prijs haar Maged - allerzaligst!
 Zaalge Moeder van Gods Zoon!

Eer die Moeder, - dat haar voorspraak
 U van zondenlast ontsla,
 o, Aanroep haar, - dat uw ziele
 Door de stormen niet verga.

Ja, die Maged - heeft aan 't menschedom
 Hemelgaven aangebragt,
 Zij verrijkte, - Koninginne,
 Ons met Gods genadekracht.

Zing, mijn tonge - de eertropheën
 Van de Moedermaagd, zoo groot,
 Die het vloekwoord - van ons wegnam
 Door de vrucht uit haren schoot.

Zonder einde - klink' dan 't loflied
 's Werelds Koningin ter eer;
 Roem dan immer - hare grootheid,
 Prijs en loof haar altijd meer.

68.

Maria troost ons.

Moeder des Heeren!
 'k Wil U vereeren,
 o, Troost voor 't hart in smart;
 Beste der moedren,
 Schenk hemelgoedren
 Gij zijt zoo goed, - zoo zoet!

Gij schenkt vertroosting aan de zielen,
 Gij komt tot ons in angst en nood.
 Gij pleit voor wie in zonden vielen,
 En redt hen van den eeuwgen dood.
 Moeder des Heeren! enz.

Uw teedre hand droogt onze tranen,
 Uw naam zoo zoet verzacht de smart,
 Ja, zelfs die zich verlaten wanen,
 Gij hebt voor hen een moederhart.
 Moeder des Heeren! enz.

Dat moederhart kan 't nimmer lijden,
 Dat iemand ooit ellendig zij;
 Gij geeft ons troost bij al ons strijden,
 Gij staat ook ons in 't sterfuur bij.
 Moeder des Heeren! enz.

Wat kweeling dus ons ooit moog' treffen,
 Wat kruis mij God te dragen geev';
 Tot U zal ik mijn hart verheffen;
 Gij blijft mijn troost zoolang ik leef.
 Moeder des Heeren! enz.

69.

Toevlugt der zondaren! bid voor ons.

Nimmer nog, o Moedermaagd!
 Is vergeefs uw hulp gevraagd;
 Hoe dan zonden wij nu vreezen,
 Dat ons beê werd afgewezen

Die voor zondaars op zal gaan?
 Hoor dan, hoor uw kindren aan.
Refugium peccatorum! ora pro nobis.

Ach 't rampzalig zondekwaad
 Rukt alom uit elken staat
 Ziel bij ziel naar d' afgrond henen,
 Om eens eeuwig daar te weenen.
 Moeder, Moeder! smeeke uw beê
 Met ons voor de zondaars mee.
Refugium peccatorum! ora pro nobis.

Had niet voor hun eeuwig heil
 Eens uw Zoon zijn leven veil?
 't Kostbaar bloed, voor hen vergoten,
 Was 't niet aan uw Hart ontsproten?
 Heb dan, Moeder! medelij':
 Ach! voor zondaars bidden wij.
Refugium peccatorum! ora pro nobis.

Klaar, o Starre, hun den nacht
 Die verbergt wat lot hen wacht:
 Vóór hen — graf en afgrond gapend....
 Boven hen — hun God gewapend....
 Moeder! ach, dat uw gebed
 Nog den armen zondaar redd'!
Refugium peccatorum! ora pro nobis.

Zeg hem, dat ook 't schuldigst kind
 Toevlugt bij zijn Moeder vindt;
 Ja, hij zal, door Jesus' sterven,
 Op uw beê genâ verwerven:
 Voer, o Moeder van den Heer!
 Voer hem tot uw Jesus weêr.
Refugium peccatorum! ora pro nobis.

70.

Ter eere van Maria.

o Beeld van 't reine leven
 Maria, Joseph's Bruid!
 Zoo wij ons hart U geven,
 Stort gij uw gunsten uit.
 'k Wil eeuwig U beminnen
 o Hemel-Koningin!
 Prent diep in hart en zinnen
 Ons uw gedachtenis in.

o Joseph's Bruid, mijn Moeder!
 Mijn troost, mijn toevlugtsoord;
 Uw Zoon is mijn Behoeder,
 Die immer U verhoort.
 'k Wil eeuwig, enz.

Ach! was ik rein van zonden,
 o Vlekkelooze Maagd!
 Ik zou uw lof verkonden
 Gelijk het U behaagt.
 'k Wil eeuwig, enz.

Hoe moet ik mij beklagen
 Dat ik, zoo zondig mensch,
 U zóó niet kan behagen,
 Gelijk ik 't vurig wensch.
 'k Wil eeuwig, enz.

Doch 'k zal mij alle dagen
 Tot uwe vreugd en eer,
 Godvreezender gedragen,
 En dienen mijnen Heer.
 'k Wil eeuwig, enz.

71.

Ter eere van de H. Maagd.

Maagd, wie 't koor der hemellingen
 't Eeuwig glorie lied mag zingen
 Voor uw luistervollen troon!
 Leliebloem der hemelhoven,
 Laat ook ons uw schoonheid loven,
 Vlechten wij ook U een kroon!

Aardsche vreugd zal dra verkwijnen,
 Roem en eer als rook verdwijnen,
 Al wat hier den stervling vleit;
 Maar in uw bezit te leven
 Zal geluk en weelde geven,
 Zielsgenot in eeuwigheid!

Rigt dan naar het eeuwig Eden,
 Rigt, Maria, onze schreden,
 Laat ons rusten aan uw hart:
 Laat ons, zwakken en verblinden,
 Bij U steun, verlichting vinden,
 Balsem voor de zielesmart!

Immer blijv' dan hier beneden
 't Zij in vreugde of tegenheden,
 Reeds ons hart U toegewijd:
 Blijv' uw schoone naam Marië
 Ons een zoete melodië!
 Onze troost in d'aardschen strijd.

Als het uur des doods zal naken,
 Kom dan bij ons leger waken,
 Bid voor ons d' Algoeden Heer:
 Wil den voorsmaak ons vervroegen
 Van 't oneindig zielsgenoegen
 Uit der zaalgen hemelsfeer!

Lofzang en Gebed.

Ziet gij daar de wolken zweven,
En de zon in vollen glans,
Hooger, hooger nog verheven
Schittren aan des hemels trans?
Nog veel hooger, ver daar boven,
Zetelt op haar liefdetroon,
In het hoogst der hemelhoven,
Jesus Moeder naast haar Zoon.

o, Wat luister! o, wat stralen!
o, Wat hartverblijdend licht
Stroomt dóor 'shemels wijde zalen
Van haar maagdlijk aangezigt!
's Vaders eeuwig Alvermogen,
Straalt van haar vorstinnestaf,
's Heilands Wijsheid uit haar oogen,
's Geestes gloed haar boezem af.

Maagdenrijen, Englenscharen,
Cherubs, Serafs zonder tal,
Mengen stem en citersnaren
Met het blijdst bazuingeschal.

Allen jublen, God ter eere!
 Om Maria's heil verheugd,
 En de Moeder van den Heere
 Is de tweede Hemelvreugd.

Nedrig kind in Salem's tempel!
 Arme Maagd in Nazareth!
 Vrouw verjaagd van Bethlems drempel!
 Moeder onder 't kruis verplet!
 Liefste Moeder, in uw leven
 Zoo gemarteld, zoo gehoond,
 o, Wat zijt gij nu verheven,
 En met glorie rijk gekroond!

Moeder, ach! door al uw smarten
 En door al uw heerlijkheên,
 Zie de wenschen onzer harten,
 Hoor, verhoor ons kinderbeên!
 Duur gekocht in smart en lijden,
 Moeder! 'k zweer 't U dezen dag;
 U wil 'k gansch mijn harte wijden,
 U, zoo lang ik leven mag.

Afscheid.

—

Weêr moet ik van uw outer scheiden,
Waar 'k voor mijn ziel vertroosting vond;
Weêr tot het dragen mij bereiden
Van 't kruis, dat God mij overzond.

Ik ga, o Moeder! wel te vreden,
Ik ga, Maria, welgemoed;
o Wees, dus sluit ik mijn gebeden,
Wees hartelijk gegroet!

—

Ik voelde mij door bitterheden
En hartegrievend leed verscheurd,
Een wijl, voor 't heiligdom gebeden,
Heeft mij verkwikt en opgebeurd.
Ik ga, o Moeder! enz.

—

Gij zeidet tot mijn droevig harte:
Ik wil in druk, in zorg en pijn,
Ik wil in ziele- en ligchaamssmarte
U steeds een teedre moeder zijn.
Ik ga, o Moeder! enz.

En ik, zoo dacht ik met vertrouwen,
 o Moeder, teederlijk bemind!
 Ik wil me op aarde altoos beschouwen
 Als uw in God gewonnen kind.
 Ik ga, o Moeder! enz.

74.

Avondgroet tot Maria.

—
 Maria's beeld, te midden
 Van vrolijk schitterend licht,
 Noodt ons te komen bidden
 Bij 't altaar haar gesticht.
 Komt, laat ons tot haar ijlen,
 Een kleine poos daar wijlen.
 Maria, Maria, Moeder! zegen ons.

Wij vallen aan uw voeten,
 Hoor ons genadig aan,
 Ontvang de laatste groeten
 Voor dat wij huiswaarts gaan;
 Dan gaan wij blij te moede,
 Vertrouwend op uw hoede.
 Maria, enz.

U wijden we onze harten,
 Voor 't goede dat ge ons doet;
 In blijdschap en in smarten,
 In voor- en tegenspoed,
 Steeds willen we U vereeren,
 En uwen roem vermeerren.
 Maria, enz.

o, Stort met moederhanden,
 Uw zegen op ons neer,
 Verbreek des zondaars banden,
 En breng tot God hem weêr.
 Dan ziet ge ons morgen weder,
 o Moeder goed en teeder!
 Maria, enz.

75.

Lofzang ter eere van Maria.

Kom, heffen wij een loflied aan,
 Ons lied klimme op van de aard'
 Tot voor Gods troon, waar de englen staan,
 't Zij met hun lied gepaard.
 Wij zingen met den toon van 't stof,
 En knielen voor U neêr,
 Wij staamlen dankbaar uwen lof,
 o Moeder van den Heer!

Dat onze lof u niet mishaağ',
 o Hemel-Koningin!
 Al is de toon van 't stof wat laag,
 Hij dring' ten hemel in.
 Geen mensch, die ooit zoo veel vermogt,
 Niets evenaart uwe eer,
 Uw hulp is nooit vergeefs gezocht,
 o Moeder van den Heer!

Wij roepen U in Jesus' kerk,
 Als hulp en voorspraak aan;
 Hij heeft zijn eerste wonderwerk
 Op uw verzoek gedaan.
 Ach, zie dan gunstig van omhoog,
 Op uw vereerders neêr;
 Beschouw ons met een moederoog,
 o Moeder van den Heer!

Ach! Moeder van barmhartigheid,
 Onttrek uw hulp ons niet;
 Als ons de wereld lokt en vleit,
 Als gij ons wanklen ziet.
 Als ze ons door wellust strikken zet,
 Of streelt door lof en eer,
 Dat uwe voorspraak ons dan redd',
 o Moeder van den Heer!

Wanneer ons armoê dreigt of drukt,
 Als ziekte of pijn ons kwelt,
 Als alles, wat wij doen, mislukt,
 Als ramp op ramp ons knelt;
 Als niets op aarde ons troosten kan,
 Ach, zie dan op ons neêr,
 Troost ons door uwe voorspraak dan,
 o Moeder van den Heer!

Bescherm ons zoo in elken nood,
 En sta ons altoos bij,
 Vooral in 't uur van onzen dood,
 Opdat het zalig zij.
 En wij om 't heil voor ons bereid,
 Met U, Gods lof en eer
 Verheffen tot in eeuwigheid,
 o Moeder van den Heer!

76.

De H. Familie
Jesus, Maria, Joseph.

U, Joseph! wijd ik mijnen zang,
 Maria zing ik levenslang,
 U, Jesus! mijnen God en Heer,
 Geve aarde en hemel eindlooze eer.

o Heilig Huisgezin!
 Ik eer er Joseph in,
 Ik eer Maria, Moedermaagd,
 Ik aanbid uw Kind,
 Dat ons teêr bemint,
 En niets dan wederliefde vraagt.

Was ooit gezin zoo goed en groot;
 En tevens in zoo diep een nood,
 Als 't allerheiligst Huisgezin?
 Dat storte ons troost bij 't lijden in.
 o Heilig Huisgezin! enz.

Was ooit gezin op heel deze aard!
 Zoo heilig, zooveel eerbied waard.
 Het hoofd gebogen in het stof,
 Zing ik dit heilig Drietal lof.
 o Heilig Huisgezin! enz.

Was ooit op aarde een huisgezin,
 Zoo mild, zoo rijk aan menschenmin?
 Ik werp mij dan, mijn God en Heer!
 Voor U ten dankbaar offer neêr.
 o Heilig Huisgezin! enz.

Joseph leve!

—

Leev' Joseph, Voedstervader
Van Jesus onzen Heer,
Wij treden biddend nader,
En knielen voor U neêr.
Ja, in uw vaderarmen
Draagt gij het godlijk kind;
't Zal onzer zich erbarmen,
Wijl 't uw gebed bemint.

—

Wil Joseph! voor ons vragen
Dat wij in 's levens lot,
Naar Jesus welbehagen,
Volbrengen zijn gebod.
Wil door uw zorg ons geven,
o Trouwe toeverlaat!
Dat we onzen roep beleven,
En heilgen onzen staat.

—

Wij smeecken U te gader
Patroon van Nederland!
Blijf, Joseph, ons ten vader,
Bewaak 't U dierbaar pand.

Blijf altoos ons behoeder,
 En toevlugt in den nood,
 Met Jesus en zijn Moeder
 Van nu tot in den dood.

78.

Aan den H. Joseph.

Heilge Joseph! trouwe Hoeder
 Van uw godlijk Voedsterkind,
 Die uw Jesus heel uw leven
 Onuitspreeklijk hebt bemind;
 Heilge Joseph! vraag dat wij
 Hem beminnen zoo als gij.

Heilge Joseph! die uw Jesus
 In uw stulpje met u hadt,
 Vaak van d'arbeid tot hem opziend',
 Stil en innig hem aanbadt;
 Heilge Joseph! vraag dat wij
 Jesus dienen zoo als gij.

Heilge Joseph! door Gods Zone
 In uw nedrig werk verligt,
 Daar Maria 't oog vol liefde
 Op haar Kind en Bruigom rigt;

Vraag, dat we eens aan hunne zij',
 Ons verblijden zoo als gij.

Heilge Joseph! die in de armen
 Van uw Bruid en Pleegkind stierft,
 En voor uw getrouwe liefde
 't Loon der eeuwigheid verwierft;
 Heilge Joseph! vraag dat wij
 Zalig sterven zoo als gij.

79.

Lied tot den H. Joseph.

Heilge Joseph! vol betrouwen
 Brengen we U ons nedrig lied;
 Want van aangenomen kindren
 Smaadt gij 't dringend smeeken niet.
 Waker van den kleinen Jesus,
 Hoed ook ons in teedre jeugd;
 Dan gewis voor God en menschen
 Groeijen we op in eer en deugd.

Mogten we altoos Jesus volgen,
 Van de wieg tot aan het graf;
 Die van ootmoed en van liefde,
 Ons het schoonste voorbeeld gaf!
 Waker, enz.

Ach! bescherm ons alle dagen
 Sta ons bij in ramp en smart;
 Schenk ons immer, heilige Joseph!
 Ons een plaats in 't vaderhart.
 Waker, enz.

 80.

Loflied tot den H. Joseph.

Gegroet gij 's Heeren trouwe Hoeder!
 U klinke 't loflied van alom:
 Beschermmer gij van Jesus Moeder,
 En leliezuivre Bruidegom!
 Gij mogt in 't zaligst zielsverrukken
 Uw Zaligmaker en uw God
 Aanschouwen en in de armen drukken;
 Wat zoet, wat zaligend genot!

Welzalig wien het is gegeven
 Zijn God te aanschouwen na den dood;
 En gij bezat Hem heel uw leven,
 En Jesus speelde op uwen schoot!
 De hoogst gezegende aller vrouwen
 Genoot met U en vreugde en smart;
 Gij zaagt haar beurtlings juichen, rouwen
 Om den Beminde van uw hart.

Wie dan, wie wensch U niet ten Hoeder
 Wie hoopt in uwe voorspraak niet?
 Daar Jesus en zijn lieve Moeder
 Volbrengen wat uw wil gebiedt!
 Och! wil U onzer dan erbarmen,
 o Heilge Joseph, vraag dat wij,
 In Jesus en Maria's armen,
 Ook eens ontslapen zoo als gij!

W. V. NIEUWENHOFF. S. J.

81.

Mei-gezang.

Kindren van Maria
 Zingt verheugd en blijd';
 't Is de maand uw Moeder
 Liefdevol gewijd.

Ziet haar vlekloos harte
 Vloeit van moedermin;
 Alles wil ze u schenken
 Vraagt met kinderzin.
 Kindren, enz.

Uit haar open handen
 Stroomt een zegevloed,
 Dauwt de zoete balsem
 In 't bedrukt gemoed.
 Kindren, enz.

Vraagt, gij zult verkrijgen,
 Want de Moedermaagd
 Weigert in de Meimaand
 Niets, wat gij haar vraagt.
 Kindren, enz.

J. BOELEN, S. J.

82.

Meilied.

Heuvels, velden, bosch en dalen,
 Vloeden wilt den lof herhalen,
 Ons den glans der grootheid malen,
 Van de vlekkelooze Maagd!

Beekjes, met het lief geklater
 Van uw zilverhelder water,
 Voglenkoor met zoet geschater,
 Zingt een lied dat haar behaagt!

Zingt de Hemelkoninginne!
 Onze Moeder, vol van minne!
 Zingt de Maagd, en Rijksvorstinne,
 In haar glorie wonderschoon!

Zij, van eeuwig uitverkoren
Zal van Godheid's luister gloren,
Haar was 't Moederschap beschoren
Van des Vaders eengen Zoon.

Moeder zijt gij ons gegeven,
Moeder blijft gij heel ons leven,
Ons beminnen is uw streven,
Moeder tot in eeuwigheid!

o Maria, Roos der Rozen!
't Hoogste schoon moet voor U blozen;
Lelie onder vlekkeloozen!
Die de zoetste geuren spreidt.

In den gloed der zonnestralen
Schittert gij in 's hemels zalen
Van een glorie niet te malen,
Rijksvorstinne naast uw Zoon!

Aarde en Hemel! zingt de Moeder
Van uw Schepper en Behoeder,
Van mijn Jesus en mijn Broeder,
Zingt Maria, wonderschoon!

83.

De maand van Maria.

—

Wees welkom, welkom duizendmalen,
o, Schoone Meimaand, wees gegroet!
Wat schiet uw zonne zachte stralen,
Wat geuren stroomen ons te moet!
Ontvouw uw pracht van bloem en blâren,
Spreid al uw schatten onsten toon;
Ons lust het bloemen zaam te garen,
Gods Lieve Moeder tot een kroon.

—

Wees welkom, Meimaand! duizendmalen,
Wat hemelvreugde houdt gij in!
Gij hoort ons daaglijks 't lied herhalen
Ter eer der Hemel-Koningin.
Terwijl haar beeld, van licht en bloemen
Omschitterd, ons tot bidden spoort,
Blijft hart en mond Maria roemen,
Die gunstig elke beê verhoort.

—

Gegroet, gegroet dan duizendmalen,
Maria-maand, o, wees gegroet!
Zie, alle volk in alle talen
Vergadren aan Maria's voet.

En aller lied gaat op ten hoogen
 En smeekt met vuurge kindermijn:
 „Sla, Moeder! sla op ons uwe oogen,
 Maria, onze Koningin!”

W. V. NIEUWENHOFF. S. J.

84.

Aan Maria in de maand Mei.

Weer hoort men 't heer der voglen zingen,
 Weer ziet men 't veld in 't groen getooid;
 Weer knop en bloesem rijk ontspringen,
 En 't schoone blad der bloem ontplooid.
 Wat zijn zij schoon die eerste dagen,
 Die ons de blijde Meimaand geeft;
 Begroet ze een elk met welbehagen,
 Vooral Maria's kind herleeft.

Aan haar toch werd die maand gegeven,
 Aan haar behoort de voorjaarsstijd;
 Zoo moet de lente van ons leven
 Ook aan Maria zijn gewijd.
 Nu wil ik, Moeder, U weer roemen,
 Nu weer herleeft de liefde in mij,
 En bied ik U een krans van bloemen,
 De schoonste van het jaargetij.

Ontvang 't viooltjen uit mijn handen,
 Het zinnebeeld der nedrigheid:
 Geef dat ik vrij zij van de banden,
 Waar trotschheid meê ten val geleidt.
 Ontvang mijn hart met deze rozen,
 Het zinnebeeld van liefdegloed;
 Want 'k heb voor eeuwig U verkozen
 Tot Meesteres van mijn gemoed.

Ontvang de lelie's zaâmgevlochten,
 Het zinnebeeld der zuiverheid;
 En geef dat ik, hoe ook bevochten,
 Een kuisch en vlekloos leven leid'.
 Ja, nedrig leven, vurig minnen,
 En 't harte rein door de englandeugd:
 Dat leidt ons eens ten hemel binnen,
 Met God vereend in eeuwge vreugd.

N. A.

85.

Lentelied aan Maria met het Goddelijk Kind.

Hoor, o Zoete! - onze groete,
 Die we U, lieve Moeder! biên;
 Toon ons, armen, - toch erbarmen,
 Laat, laat ons uw Kindje zien.

Wil gehengen - dat we U brengen
Lentebloesems, lentedicht;
Dat we waken, - 't harte maken
Tot een rustplaats voor uw Wicht.

o, Die Zonne, - Liefdebronne!
Die ge als God zoo teêr bemint,
Geef, o Reine, - ons dat kleine,
Geef ook ons uw godlijk Kind.

Laat ons zamen - naar betamen,
Lelies vlechten tot een kroon;
't Hart zoo louter - als het outer,
Waslicht wijden aan uw Zoon.

En Hem drukken - met verrukken,
En Hem wiegen aan de borst,
Die alleene - naar dat eene
Lieve kleine Kindje dorst.

En dan sluiten - alles buiten,
Om met Hem alleen te zijn,
En te geven - heel ons leven
Alles aan het Kindekijn.

De Maria-maand.

Zie ons, Moeder! opgetogen
Heden voor uw troon geschaard;
Sla op ons uw zaalgende oogen
Zijn wij ook die gunst niet waard.
Hoor ons juichen; de Albehoeder
Kwam ons nieuwe gunsten biên;
't Is weêr Mei! wat schoonheên, Moeder!
Lusthof is 't al wat wij zien!

God riep weêr uw beeld in 't leven:
In dien overschoonen hof,
Die in 't Hooglied staat beschreven,
Lezen we uw verdienden lof.
Nooit gaaft ge onkruid uit te rukken;
Immer bood uw rijke grond
Schooner bloem en vrucht te plukken,
Dan God ooit op aarde vond.

Dan, natuur roept ons ook tegen:
„Moet gij zelf geen hofjen zijn?
„Schonk U God geen zaad of regen,
„Malschen dauw en zonneshijn?

„Bij wat vruchten, bij wat bloemen,
 „Ziet, hoe 't onkruid welig schiet?
 „Kunt gij op uw hofjen roemen?
 „Neen, Maria volgt gij niet.”

—

Ja 't is waarheid; — zie, we vallen,
 Moeder! rouwig voor U neêr,
 Bid voor ons, en in ons allen
 Bloeije eene eeuwge lente weêr!
 Laat uw geest ons hart doordringen;
 't Worde zoo een schoone hof;
 Bloemen, vruchten zullen zingen
 Jesus' en Maria's lof.

H. J. M. EVERTS. PR.

87.

Het Kersfeest.

—

o, Hoe heerlijk, - hoe begeerlijk
 Is het kersfeest voor de ziel!
 't Menschdom lag verloren,
 Jesus is geboren!
 Dat heel de aard' voor Jesus kniel'!

o, Hoe heerlijk, - hoe begeerlijk
 Is het kersfeest voor de ziel!
 Hoor, hoe de engelenkringen
 Jesus goedheid zingen;
 Dat de mensch dan nederkniel'!

o, Hoe heerlijk, - hoe begeerlijk
 Is het kersfeest voor de ziel!
 Dat ons loflied rijze,
 U, o Jesus prijze!
 o, Dat elk voor Jesus kniel'!

o, Hoe heerlijk, - hoe begeerlijk
 Is het kersfeest voor de ziel!
 Ja, wij vallen neder
 Voor U, Kindje teeder!
 Jesus, dat elk voor U kniel'!

o, Hoe heerlijk, - hoe begeerlijk
 Is het kersfeest voor de ziel!
 Dat met hart en zinnen
 Allen Jesus minnen!
 Dat heel de aard' voor Jesus kniel'!

De Kersnacht.

Wanneer Gods Zoon - van 's hemels troon
Op aarde nederdaalde,
Zong de englenstem - een lied voor Hem,
Dat rots en woud herhaalde.

En de englentoon - klonk hemelsch schoon,
Den Herdren zoet in de ooren;
„Gaaf!” riep die stem - „naar Bethlehem,
Dáár is uw God geboren.”

Zij snellen voort - naar 't heilig oord,
En vinden 't Kindje teeder.
Hoe vallen zij, - met harten blij,
Voor 't arme Wichtje neder!

Ach, laten wij - ook aan hun zij'
Het Kindje Jesus groeten!
In 't vleesch gehuld - komt 't onze schuld
Door smartlijk lijden boeten.

o Jesus-zoet, - Gij gaat uw bloed
Voor onze zonden plengen!
Dat we U, o Kind! - dat ons zoo mint,
Dan 't hart ten offer brengen!

Ja, neem ons hart, - dat het uw smart
 Door wedermin verzachte,
 Alleen naar U - o Jesus, nu
 Ten allen tijde smachte!

H. J. H. MARIJNEN. S. J.

89.

Kerslied.

Herders! hoe ontwaakt gij niet?
 Schouwt in 't rond, wat er geschiedt!
 Hoort, een stem van hemellingen
 Klonk door lucht en starrenkringen:
 Gloria, Gloria!

o, Wat wonder werd deez' nacht
 Hier op aarde wel volbragt?
 Ziet, de glans aan 't firmament
 Maakt iets heiligs ons bekend.

Hoort gij ginds die engelenstem
 Die ons roept naar Bethlehem?
 Van een Maagd, door God verkoren,
 Word een Heilig Kind geboren:
 Gloria, Gloria!

't Is de Schepper van 't heelal
 Die daar ligt in d' armen stal:
 Spoedt u, herders! spoedt u voort,
 Naar 't van God gezegend oord.

Wat geschenken voert ge meê?
 Kiest ge van uw schoonste vee?
 Ach, van al wat ge op kunt dragen,
 Zal uw hart Hem 't meest behagen:
 Gloria, Gloria!

Neen, geen offer is te groot
 Voor het Kind, dat God ons bood.
 Maar te klein is 't Hem ook niet,
 Als 't uw liefde Hem maar biedt.

Welkom, Kindje, wees gegroet!
 Zie onze offers aan uw voet;
 Welkom, dierbaar Wicht, in 't leven!
 Mogen we U ons harte geven?
 Gloria, Gloria!

Glorie zij aan God omhoog!
 Vreugde straalt ons uit het oog,
 Want gij, Kindje! God en Heer!
 Daalt hier vredebrengend neêr.

Lieve Moeder van dit Wicht,
 Dat in de arme kribbe ligt,
 Boven allen uitgelezen
 Moest gij Jesus moeder wezen.
 Zuivre Maagd! Moedermaagd!

Als ge in liefde hoog verrukt
 't Heilig Kind aan 't harte drukt,
 Neem naast hem, die ons bemint,
 Elk van ons dan aan als kind.

90.

Lofzang tot den H. Aloysius.

Pronkjuweel der hemellingen,
 Sieraad van het Englenhof,
 Gun, dat we u ter eere zingen,
 En vermelden uwen lof.
 Duld ons zwak maar liefdrijk pogen,
 Hoor ons nedrig, kunstloos lied,
 Smeeek voor ons Gods alvermogen,
 En versmaad ons offer niet.

Vlekloos waart ge altoos op aarde,
 Vlekloos van uw teêrste jeugd.
 Niets bezat voor u meer waarde,
 Dan de reine christendeugd.
 God met hart en ziel en zinnen
 Lief te hebben, Hem alleen;
 Boven alles God te minnen,
 Was uw wellust hier beneên.

Wat u 't leven aan kon bieden,
 Wat u de aarde als vreugde bood;
 't Schijngeluk bleeft gij ontvlieden,
 Trouw aan God tot in uw dood.
 Jesus' en Maria's namen
 Vloeiden 't eerst uit uwen mond,
 En gij droegt ze in 't hart te zamen
 Tot uw laatsten levensstond.

Ootmoed, kuischheid, trouw en liefde
 Sierden uwen hoogen stand;
 Wat u lokte, wat u griede,
 Gij bleeft aan Gods dienst verpand.
 Al de wellust van uw leven,
 Al uw roem en eer was God;
 En tot loon werd u gegeven,
 Dat gij deelt in 't englenlot.

Ja, gij roem der deugdminnaren,
 Voorbeeld van de reinste deugd!
 Smaakt nu bij Gods engelscharen,
 Ongestoorde hemelvreugd.
 O! wij smeeken, om uw leven,
 Om uw trouw aan Jesus' leer,
 Gij, tot voorspraak ons gegeven,
 Bid voor ons bij onzen Heer.

91.

Ter eere van den H. Aloysius.

U, eedle spruit van eedlen stam,
o Lielikelk met gulden vlam,
o Lievingsbloem van 't Godlijk Lam,
Die Jesus heden tot zich nam.
U klinke ons lied door 'shemels sfeer,
U, Aloysius, ter eer.

Wat zijt gij in uwe onschuld schoon!
Wat siert ze u rijk in de Englenwoon
Die lichtkleedij, waar u Gods Zoon
Mee tooide, uwe Engledeugd ten loon!
o Aloysius blik neer,
Verwerf ons de onschuld van den Heer.

Wat schiet ze een hellen stralengloed,
Die aardsche glanz en tanen doet,
De liefdevlam van uw gemoed,
Ontvonkend wat haar straal begroet!
o Aloysius blik neer,
Ontvonk, ontvlam ons immer meer.

Wat is de geur, dien gij verspreidt,
 Waardoor gij trekt, waardoor gij leidt,
 Een milde bron van zaligheid,
 Hier en hiernamaals ons bereid!
 o Aloysius blik neer,
 Trek in uw geur ons tot den Heer.

Reeds danken u in 't vol genengt
 Van 't aanschijn Gods, dat hen verheugt,
 Die zaalgen, die uw bede en deugd
 Gevoerd heeft tot de hemelvreugd.
 o Aloysius blik neer,
 Voer, voer ons tot dat glorieheir.

U, die ons licht en sterkte zijt,
 Op 'slevens baan, bij 'slevens strijd,
 U zij voortaan ten allen tijd
 Ons vurig minnend hart gewijd.
 o Aloysius blik neer,
 Wij minnen u, o min ons weer.

T. J. STOKVIS. S. J.

92.

Loflied op den H. Aloysius.

Daalt, englen, daalt uit 'shemels hof,
 En zingt met ons den vlekkeloozen;
 Hoe anders zingen wij hem lof,
 Daar ons de schuld 't gelaat doet blozen?
 Der jongelingen leliebloem,
 Den „Engel in het vleesch” verheffe
 Al wie de blanke kuischheid roem',
 Al wie haar teederheid beseffe.

't Onschuldig kind vertrad met moed
 Al 'swerelds goud, al 'slevens rozen;
 En, Jesus volgende op den voet
 Had het zijn smaad ten deel gekozen.
 Of, was het niet zijn hoogste vreugd,
 Des Heeren kruis en geeselslagen,
 Uit liefde voor der englen deugd,
 In 't maagdlijk ligchaam om te dragen?

o Aloysius! op aard'
 Een van Maria's lievelingen,
 Hoe zoet zult ge, om haar troon geschaard
 Met de englenrij haar naam bezingen!

o, Vraag voor ons die Koningin,
 Dat hare liefde ons hart doorgloeije,
 En Moeders naam met kinderzin
 Altoos ons van de lippen vloeije.

Bemide schutspatroon der jengd!
 Verkrijg voor ons een heilig leven,
 Bescherm in ons der englen deugd,
 En leer ons naar den hemel streven.
 Vraag, engelreine! vraag dat wij,
 Ofschoon we al ligt uwe onschuld derven,
 Des hemels vreugd nog aan uw zij',
 Door boete en waar berouw verwerven.

93.

**Smeekebed voor de geloovige
 zielen.**

Oneindig God, heb medelijden
 Met de arme zielen, die in 't vuur
 Gelouterd worden, en verzuchten
 Naar 't eeuwig-zaalgend reddingsuur.
 o God! zie gunstig op hen neêr;
 Ontferm U over hen, o Heer!

Gij weet dat wij hun voorspraak worden,
 En, uw gerechtigheid ten zoen,
 Door onze boete, door ons smeeken
 Voor hunne zondeschuld voldoen.
 o God! zie op ons bidden neêr;
 Ontferm U over hen, o Heer!

Aanschouw hun wee, aanhoor hun klagen,
 Hun schreijen in de zuivingspijn;
 Het zijn uw kindren, Hemelvader!
 Versmachtend om bij U te zijn.
 o God! zie thans erbarmend neêr;
 Ontferm U over hen, o Heer!

Geef, geef om Jesus bitter lijden,
 Om Jesus, die hun Broeder is;
 Geef hen ter liefde van Maria,
 De volheid der vergiffenis.
 Zend, God! uw reddende englen neêr;
 Ontferm U over hen, o Heer!

T. J. STOKVIS. S. J.

94.

Tot lafenis der geloovige zielen.

Goede Vader! uwe kindren
 Zuchten thans in 't vagevuur;
 Wil hun smarten toch vermindren,
 Schenk vergeving in dit uur.
 Ach, ontferm U, wees genadig!
 Redding, Heer! maar niet te laat;
 Hoor! zij zuchten zoo gestadig:
 „Ach, verzacht ons lijdensstaat!”

't Zijn uw dienaars, 't zijn uw kindren
 Die Gij, goede God! kastijdt;
 Hoe toch kan 'k hun smart vermindren,
 Hoe ze van hun pijn bevrijd?
 Zie op Jesus lijden neder;
 o, Die Naam is U zoo zoet!
 't Klinkt ook voor uw hart zoo teeder:
 „Jesus wonden, Jesus Bloed!”

Hoor Maria! onze zangen,
 Hoor ons smeeken gunstig aan.
 Gij vervult steeds ons verlangen,
 Doe wat ge altijd hebt gedaan.

't Zijn uw kindren, die U smeeken
 Voor uw kindren, heilge Maagd!
 Wil hun boeijen toch verbreken,
 Schenk hun, wat ons hart U vraagt.

Gij, Maria, zijt vermogend
 Bij uw Jesus, onzen Heer;
 Jesus! zie ook mededoogend
 Op die arme zielen neêr.
 Goede Vader! schenk hun vrede,
 Schenk hun Jesus, schenk hun U;
 Dit zij onze vuurge bede,
 Ach! verhoor, verhoor ons nu.

95.

Voor de overledenen.

Zie, o Jesus met erbarmen
 Op die arme zielen neer;
 Zie hen de opgehevene armen
 Zuchtend tot U rigten, Heer!
 o, Verhoor, verhoor dat smeeken,
 Jesus, gij zoo eindloos goed!
 Wil hun kerkerboei verbreken
 Om uw heilig dierbaar bloed.

Ach! uw bloed, uw smartvol lijden
 Was op aard' hun troost in pijn,
 't Gaf hun moed en kracht bij 't strijden,
 Laat het nu hun redding zijn!
 Jesus! Jesus! hoor hun kermen,
 Om verlossing uit de smart;
 Wil U hunner dan ontfermen,
 Laaf hun naar U dorstend hart.

Jesus, wat hebt Gij geleden
 In dat vreeslijk uur, toen Gij
 Hartverscheurend hebt gebeden:
 „God! mijn God! verlaat Gij mij?”
 Bij die onuitspreekbre pijnen,
 In uw ziele toen doorstaan:
 Troost de droeven, die daar kwijnen,
 Laat hun 't uur der redding slaan!

H. J. H. MARIJNEN. S. J.

96.

Ave, maris stella.

Ave, maris stella,
 Dei Mater alma,
 Atque semper Virgo,
 Felix coeli porta.

Sumens illud Ave
Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Evae nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen caecis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Monstra te esse Matrem:
Sumat per te preces
Qui, pro nobis natus,
Tulit esse tuus.

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos,
Mites fac et castos.

Vitam praesta puram,
Iter para tutum,
Ut videntes Jesum
Semper collaetemur.

Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritui sancto,
Tribus honor unus.

Amen.

97.

Veni, Creator.*(Hymnus.)*

—

Veni, Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quae tu creasti pectora.

Qui diceris Paraclitus,
Altissimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, charitas,
Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Digitus paternae dexteræ;
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus;
Infirma nostri corporis,
Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus;
Ductore sic te praevio,
Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Teque utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui a mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In saeculorum saecula.

Amen.

V. Emitte Spiritum tuum, et creabuntur.

R. Et renovabis faciem terrae.

Oremus.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus
illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu
recta sapere, et de ejus semper consolatione
gaudere. Per Dominum nostrum Jesum Christum,
Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in
unitate ejusdem Spiritus Sancti Deus, per omnia
saecula saeculorum. Amen.

98.

Te Deum.

—

Wij loven U, o God en Heere,
U, eeuwge Vader, eert heel de aard'!
Alle Englen, Heemlen, Magten, Cherubs,
Aan Serafs eindloos lied gepaard,
Zij zingen: heilig, heilig, heilig,
Der heerschappijen God en Heer;
De majesteit van uwe glorie
Vervult én aarde én hemelsfeer!

—

U looft de zaalge Apostelschare,
U 't prijzenswaard Prophetental,
U 't stralend heir der Martelaren,
De Kerk belijdt door 't wijd heelal:
U, Vader van onmeetbre glorie,
Uw waarden, waren, eengen Zoon,
Den heiligen Geest ook den vertrooster,
Drieëenig God op d'eeuwen troon.

—

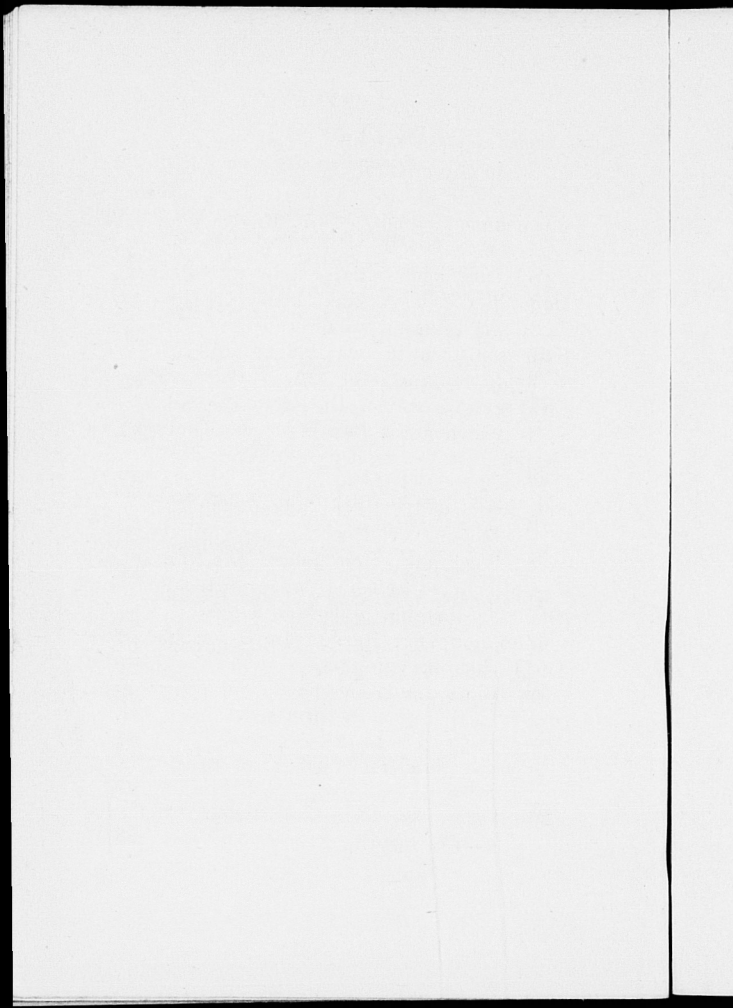
Gij, Christus, zijt der glorie Koning,
Gij zijt des Vaders eeuwge Zoon,
Gij schroomdet niet, ons ter verlossing,
Der Maged schoot U tot een woon.

Den prikkel van den dood verwinnend,
 Ontsloot Gij ons der heemlen poort;
 Gij zetelt nu in 's Vaders glorie,
 En cenmaal treedt Ge als Regter voort.

Wij smeeken U dan, help uw dienaars,
 Door 't dierbaar bloed kocht Gij hen vrij;
 En geef dat zij in de eeuwge glorie
 Eens schittren in der zaalgen rij.
 Maak dan, o Heer, uw volkren zalig,
 En zegen 't erfdeel U bereid;
 Regeer hen als hun Heer en Koning
 Verhef hen tot in eeuwigheid.

Wij zegnen U, Heer! telken dage,
 Uw Naam verheffen we eeuwig meer;
 Ach! hoed ons, Heer, deez' dag van zonde,
 Ontferm, ontferm U onzer, Heer!
 Dat ons barmhartigheid geschiede,
 Zoo hoopvol, Heer! van U verbeid;
 Op U heb ik gehoopt, o Heere!
 'k Word nooit beschaamd in eeuwigheid.

H. J. H. MARIJNEN. S. J.

INHOUD.

	Bladz.
I. Geschiedkundige schets van het ontstaan en de uitbreiding van de Hoofd-Congregatie der H. Maagd.	5
II. Joseph Marianus Parthenius S. J., aan de Leden van de Congregatie der H. Maagd	29
III. Petrus Beckx, Algemeen Overste der Sociëteit van Jesus	35
IV. Regelen en Statuten van de Congregatiën der H. Maagd	37
Hoofdst.	
1. Algemeene regelen	37
2. Over het toelaten van leden tot de Congregatie	53
3. Over de bevestiging of aanneming van leden	55
4. Over de verkiezing van den Prefekt en overige bedienaren.	58
5. Wat in de Raadsvergaderingen moet onderhouden worden	61
6. Regels van den Prefekt	62
7. » » de Assistenten	65
8. » » den Raadschrijver	66
8. » » de twaalf of zes Raadsleden	67
10. Regels van den Onderrigter der nieuwelingen	68

	Bladz.
11. Regels van den Schatbewaarder . .	69
12. » » » Prefekt der biblio- theek	70
13. Regels van de Ziekenbezoekers . .	71
14. » » den Koster	72
15. » » » Lezer	74
16. » » » Portier	74
17. » » de overige mindere Be- dienaren	75
Getuigschrift der aanneming . .	77
V. Aflaten	78
VI. Magtbrief ter oprigting eener Con- gregatie en harer vereeniging met de Hoofd-Congregatie	87
VII. Gebeden en andere geestelijke oef- ningen	94
Dagelijksche gebeden	94
Gebeden bij de gewone Vergaderingen .	96
» voor een overledene der Congr. .	112
» » » Zieke » » .	114
Opdragt aan den tweeden Patroon . .	115
Gebeden bij de Raadsvergaderingen . .	115
» » » Verkiezing	116
» » » Uitdeeling der Maand- Patronen	117
Gebeden bij de Plechtige Opdragt . .	129
Te Deum laudamus	146
Benedictio	148

